

Pěstouni a jejich pohled na pěstounskou péči

Jana Falešníková

Bakalářská práce
2016

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav zdravotnických věd

akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana Falešníková**
Osobní číslo: **H13788**
Studijní program: **B5350 Zdravotně sociální péče**
Studijní obor: **Zdravotně sociální pracovník**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Pěstouni a jejich pohled na pěstounskou péči**

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.
Vymezení pojmů a teoretických východisek z oblasti pěstounské péče.
Příprava metodiky výzkumné části.
Realizace kvalitativního průzkumu formou polostrukturovaného rozhovoru.
Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.
Prezentace výsledků průzkumu, jejich shrnutí a návrh doporučení pro praxi.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BARBELL, Kathy a Lois WRIGHT. Family foster care in the next century. New Brunswick: Transaction Publishers, 2001, 216 p. ISBN 07-658-0712-2.

GABRIEL, Zbyněk a Tomáš NOVÁK. Psychologické poradenství v náhradní rodinné péči. Praha: Grada, 2008, 144 s. ISBN 978-80-247-1788-3.

HOFROVÁ Veronika a Eva ROTREKLOVÁ. Odborná příprava budoucích pěstounů a osvojitelů. Brno: Triada, 2009, 38 s. ISBN 978-80-254-4588-4.

MATĚJČEK, Zdeněk. Náhradní rodinná péče: průvodce pro odborníky, osvojitele a pěstouny. Praha: Portál, 1999, 183 s. ISBN 80-717-8304-8.

ZEZULOVÁ, Dagmar. Pěstounská péče a adopce. Praha: Portál, 2012, 197 s. ISBN 978-80-262-0065-9.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Michaela Vaško

Ústav zdravotnických věd

Datum zadání bakalářské práce:

16. prosince 2015

Termín odevzdání bakalářské práce:

20. května 2016

Ve Zlíně dne 16. prosince 2015

doc. Ing. Anežka Lengalová, Ph.D.
děkanka

Mgr. Zlatica Dorková, Ph.D.
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- o odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- o beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- o na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- o podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- o podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- o pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- o elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- o na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použítou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 19.1.2016

Falešková

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledků obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) *Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.*

(3) *Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.*

2) *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:*

(3) *Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, ušije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).*

3) *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:*

(1) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.*

3). *Opírá-li autor takového díla udělit svolení bez vázného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.*

(2) *Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.*

(3) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělků jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělků dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.*

ABSTRAKT

Předkládaná bakalářská práce se zabývá pohledem pěstounů na pěstounskou péči. Hlavním cílem práce je zjistit, jaký názor mají pěstouni na pěstounskou péči. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část se zaměřuje především na objasnění problematiky pěstounské péče. První kapitola definuje pojmy, jako jsou pěstounská péče, dávky pěstounské péče, historie a zprostředkování pěstounské péče. Druhá a třetí kapitola nám vymezuje, jaké dítě může přijít do pěstounské péče, kdo je to pěstoun a jak probíhá jejich příprava a vzdělávání. Poslední kapitola blíže specifikuje doprovodné zařízení a organizace, které se zabývají pěstounskou péčí. Praktická část práce se zaměřuje na určitý výzkumný problém, který se týká názoru pěstounů na pěstounskou péči. Na tento problém se snaží nalézt odpovědi prostřednictvím kvalitativního výzkumu a za použití techniky polostrukturovaného rozhovoru s pěstouny.

Klíčová slova: pěstounská péče, pěstoun, dítě v pěstounské péči, biologičtí rodiče, doprovodné organizace

ABSTRACT

Submitted bachelor thesis deals with foster parents and their opinion about foster care. The main aim of the thesis is to find out the real opinion of foster parents about foster care based on their own experience. Thesis consists of two parts – theoretical and practical. The theoretical part is mainly focused on clarifying issues connected with foster care. First chapter defines concepts such as foster care itself, benefits in foster care, history and mediation of foster care. Second and third chapter define which child could be included in foster care program, who a fosterer is and how their preparation and education look like. Last chapter of the theoretical part is about accompanying organizations that deal with foster care. Practical part is focused on own opinion of foster parents and determines specific problems. It seeks the answers through quality research and for bringing the answers it uses technique of half-structured interview with foster parents.

Keywords: foster care, fosterer, child in foster care, biological parents, accompanying organizations

Poděkování:

Srdečně děkuji Mgr. Michaele Vaško za cenné rady, připomínky, ochotu a trpělivost při tvorbě bakalářské práce. Dále děkuji všem respondentkám za čas a snahu při realizaci výzkumného šetření a také mé rodině a přátelům za podporu po celou dobu studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně dne:

Podpis:

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 DLOUHODOBÁ PĚSTOUNSKÁ PÉČE	13
1.1 HISTORIE A VÝVOJ PĚSTOUNSKÉ PÉČE	14
1.2 TYPOLOGIE PĚSTOUNSKÉ PÉČE	16
1.2.1 Pěstounská péče příbuzenská	16
1.2.2 Pěstounská péče na přechodnou dobu.....	16
1.3 ZPROSTŘEDKOVÁNÍ PĚSTOUNSKÉ PÉČE	17
1.3.1 Fáze zprostředkování	17
1.4 DÁVKY PĚSTOUNSKÉ PÉČE	19
2 DĚTI A PĚSTOUNSKÁ PÉČE	22
2.1 PROCES ADAPTACE DÍTĚTE V NOVÉ RODINĚ	23
2.2 DĚTI PŘICHÁZEJÍCÍ DO PĚSTOUNSKÉ PÉČE	24
2.3 DĚTI JINÉHO ETNIKA.....	25
2.3.1 Romské děti.....	26
2.4 DĚTI S HANDICAPEM.....	26
2.4.1 Znevýhodnění u dětí.....	27
3 PĚSTOUNI	29
3.1 ZÁJEMCI O PĚSTOUNSKOU PÉČI A JEJICH VYHLEDÁVÁNÍ.....	30
3.2 PŘÍPRAVA PĚSTOUNŮ, JEJICH MOTIVACE A VZDĚLÁNÍ	31
3.2.1 Obsah a rozsah odborné přípravy budoucích pěstounů.....	32
3.3 KONTAKT S BIOLOGICKOU RODINOU	33
3.3.1 Příprava dítěte na setkání s biologickými rodiči	34
4 DOPROVÁZEJÍCÍ ORGANIZACE A ZAŘÍZENÍ V PĚSTOUNSKÉ PÉČI	35
4.1 ORGÁN SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ	35
4.2 SDRUŽENÍ PĚSTOUNSKÝCH RODIN	37
4.3 AMALTHEA.....	37
4.4 KLUB NÁHRADNÍCH RODIN.....	38
II PRAKTICKÁ ČÁST	40
5 METODOLOGIE VÝZKUMU	41
5.1 CÍL VÝZKUMU	41
5.2 VÝZKUMNÝ PROBLÉM A VÝZKUMNÉ OTÁZKY	41
5.3 CHARAKTERISTIKA VÝZKUMNÉHO VZORKU	42
5.4 DRUH A METODY VÝZKUMU	43
5.5 REALIZACE VÝZKUMU	43
5.6 ZPRACOVÁNÍ DAT.....	44
6 VYHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ	45

6.1	CHARAKTERISTIKA PĚSTOUNSKÝCH RODIN	45
6.2	VYHODNOCENÍ ROZHOVORŮ	46
6.2.1	Motivace k pěstounské péči	46
6.2.2	Kontakt s biologickou rodinou	48
6.2.3	Význam náhradní rodiny	49
6.2.4	Nabídka služeb	51
6.2.5	Vznik náhradní rodiny, požadavky a čekání na dítě	51
6.2.6	Význam doprovodných organizací	53
6.2.7	Potřeba vzdělávání a jeho formy	55
6.2.8	Novelizace v roce 2013	57
6.2.9	Hodnocení dávek pěstounské péče.....	58
7	DISKUZE	59
	ZÁVĚR	62
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	64
	SEZNAM POUŽITÝCH INTERNETOVÝCH ZDROJŮ	66
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	67
	SEZNAM TABULEK.....	68
	SEZNAM PŘÍLOH.....	69

ÚVOD

Předkládaná bakalářská práce se nazývá „Pěstouni a jejich pohled na pěstounskou péči“. Pěstounská péče je jedna z nejdůležitějších forem náhradní rodinné péče, kde je dítě svěřeno do péče pěstounů, kteří zabezpečují jeho vývoj a výchovu.

Bakalářská práce se bude zabývat zejména pěstounskou péčí dlouhodobou, ve které jsou svěřené děti zpravidla až do jejich 18 let popřípadě až do 26 let, pokud se stále intenzivně připravují na své budoucí povolání. Děti přijímány do pěstounské péče mohou být různé, nemusí se vždy jednat o děti stejného etnika, jako jsou pěstouni nebo děti zcela zdravé. Tím pádem děti mohou být třeba romského nebo asijského původu, mohou mít nějaké znevýhodnění, jako třeba tělesné, mentální nebo sluchové. Zájemcem o pěstounskou péči se může stát kdokoliv, ale musí si být jistý a pevně rozhodnutý. Občas se totiž může stát, že svěřené dítě nesplňuje pěstounovo očekávání, chová se jinak, je agresivní, bojácné, nedůvěřuje okolí atd. V tomto chování se může odrážet minulost dítěte, kdy mohlo být biologickými rodiči týráno, zneužíváno nebo třeba zanedbáváno. S výše zmíněným by měl zájemce počítat, než se stane náhradním rodičem.

Dané téma jsem si zvolila zejména proto, že v budoucnu chci pracovat s pěstounskými rodinami a v pozdější životní fázi bych se i já sama chtěla stát pěstounkou. A myslím si, že pěstounská péče je nejlepší forma náhradní rodinné péče a to zejména z toho důvodu, že otevírá dveře všem dětem bez výjimky.

S problematikou pěstounské péče jsem se seznámila již na střední škole, kde mě tato oblast velmi oslovila a hned jsem věděla, co chci v životě dělat. Na vysoké škole se mé vědomosti o této problematice dále rozrůstaly. Díky tomu a obzvlášť díky praxím jsem se ve svém přesvědčení jen utvrdila. Po absolvované praxi v dětském domově, jsem si udělala vlastní obrázek o tom, jak pěstounskou péči vnímají děti a v rámci praxe u neziskové organizace TRIALOG jsem se zase dozvěděla, jak pěstouni vnímají pěstounskou péči příbuzenskou. A především proto jsem se v mé bakalářské práci, zejména tedy v praktické části, zaměřovala spíše na pěstouny, vykonávající „nepříbuzenskou“ dlouhodobou pěstounskou péči.

Cíl bakalářské práce spočívá v tom, že po jejím přečtení by se mohla spousta lidí rozhodnout pro výkon pěstounské péče, zejména když se seznámí s názory druhých pěstounů. Je důležité se problematikou pěstounské péče zabývat, protože tato forma náhradní rodinné péče v sobě skrývá významný potenciál a je žádoucí, aby o ní byla společnost informována. Díky větší

informovanosti může totiž u lidí docházet k odbourávání strachu z neznalosti nebo zkreslených představ o pěstounské péči a tím pádem může výrazně vzrůst počet zájemců o pěstounskou péči.

Hlavním cílem bakalářské práce je objasnit čtenářům problematiku pěstounské péče, její typologii, vývoj, dávky, pojmy jako je pěstoun, dítě v pěstounské péči a doprovázející organizace. Zejména zjistit jaký názor mají na pěstounskou péči pěstouni. Zjišťovat to budu pomocí kvalitativního výzkumu, formou rozhovorů s pěstouny. Výzkum uskutečňuji proto, že chci vědět, jak pěstouni chápou pěstounskou péči, jak na ni nahlízejí, jestli v ní vidí nějaké kladné a záporné stránky, jak vnímají doprovázející organizace a zařízení, zda jsou spokojeni s finančním zajištěním a mnoho dalšího. Doufám, že tato bakalářská práce poslouží mnoha lidem, zejména tedy těm, kteří mají zájem stát se pěstouny a především mému budoucímu já.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DLOUHODOBÁ PĚSTOUNSKÁ PÉČE

V rámci kapitoly si nejdříve představíme definice a charakteristiky dlouhodobé pěstounské péče. Následně si vymežíme typologii a zprostředkování pěstounské péče. Na závěr první kapitoly si řekneme o vývoji pěstounské péče a jejím dávkám. Začneme tedy pojmem dlouhodobá pěstounská péče.

Tímto označením bývá nazývána nejrozšířenější „tradiční“ forma pěstounství. V roce 2013 prošla pěstounská péče novelizací a je upravena zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí. Díky novelizaci pěstounské péče byla navýšena dávka odměna pěstouna a přibyla do systému nová dávka a to příspěvek při ukončení pěstounské péče. Další velkou změnou byl vznik velkého počtu doprovodných organizací a přibylo povinné vzdělávání pěstounů (Zákon č. 359/1999 Sb.).

Následně si tedy vymežíme dlouhodobou pěstounskou péči podle §47 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí ve znění pozdějších předpisů, která ji definuje jako *druhou formu náhradní rodinné péče, kdy je dítě svěřeno do pěstounské péče, do které se svěřují děti, jejichž výchova není u rodičů zajištěna a zájem dítěte takové svěřeni vyžaduje. Dítě může být svěřeno též do společné pěstounské péče manželů.*

Hofrová a Rotreklová (2009, s. 10) popisují dlouhodobou pěstounskou péči jako *péči o dítě a výchovu dítěte v rodinném prostředí pěstounů, která nahrazuje dítěti rodinné prostředí. Osoby pěstounů jsou postaveni vedle rodičů dítěte, po určitou dobu jsou jejich „partnery“ ve výchově dítěte, rodičovská zodpovědnost zůstává zpravidla rodičům, případně je jen omezena.*

Většina dětí pobývá v pěstounské rodině několik let, mnohdy až do dospělosti. V mnoha případech se jedná o děti starší nebo dospívající, s tělesným či mentálním handicapem, popřípadě děti menšinového etnika, které díky pěstounské péči nemusejí žít v ústavním zařízení. Hodně dětí v pěstounské péči je v kontaktu se svými biologickými rodiči (Hledáme rodiče.cz, 2014).

Pěstounství jako forma náhradního rodičovství je samo o sobě velice obtížné. Požaduje velkou trpělivost i nesmírnou míru pochopení, přesto poskytuje dítěti nenahraditelné prostředí, ve kterém může navazovat důvěrně citové vztahy, čehož v rámci ústavní výchovy jednoduše nejde dosáhnout (Hledáme rodiče.cz, 2014).

Pěstouni, kteří mají dítě svěřené do své péče, odpovídají za jeho péči a výchovu. Současně mají nárok provádět rozhodnutí o věcech týkajících se svěřeného dítěte, které mají charakter

obvyklé potřeby. Biologičtí rodiče dítěte mají nadále vyživovací povinnost a zůstává jim zachována rodičovská zodpovědnost vůči dítěti. Nadále mají pravomoc se o dítě zajímat. Zároveň je třeba aktivního zapojení biologických rodičů všude tam, kde je třeba souhlasu zákonného zástupce (Grohová et al., 2011, s. 6).

Do pěstounské péče je možné umístit děti, jejichž výchova u rodičů není zaručena, ať již krátkodobě, nebo dlouhodobě. Souhlasu biologických rodičů se svěřením dítěte do péče nastávajících pěstounů není potřeba, je-li dítě v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nebo v ústavní výchově (Bubleová et al., 2011, s. 50-51).

Pěstounskou péčí určuje soud a ze zákona zaniká dosažením plnoletosti dítěte. Pokud se ovšem dítě soustavně připravuje na budoucí povolání, může pěstounská péče trvat až do 26 let věku dítěte (Bubleová et al., 2010, s. 6). Podle §45 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí ve znění pozdějších předpisů může pěstounská péče být zrušena rozhodnutím soudu. Ten může pěstounskou péči zrušit jen ze závažných důvodů, ale učiní tak pokud možno, pokud o to požádá pěstoun. V případě že to časem dovolí právní podmínky, může pěstounská péče přejít v péči poručenskou nebo i v osvojení dítěte (Bubleová et al., 2010, s. 6).

Předešlá kapitola nás obeznámila s tím, co je to pěstounská péče. Pokud se ale chceme opravdu zabývat touto péčí a dobře ji znát, měli bychom o ní vědět i to, jak vznikala. Následující kapitola se bude zabývat historií pěstounské péče a jejím vývoji.

1.1 Historie a vývoj pěstounské péče

Říká se, že historie je učitelkou života, ale v péči o znevýhodněné či nechtěné děti je spíše zrcadlem života někdejších kultur i nedávných politických zvrátů (Gabriel a Novák, 2008, s. 10).

Za předchůdce placené pěstounské péče můžeme pokládat instituci kojných. S institucí placených kojných a pak i chův, opatrovnic a pěstounek se setkáváme ve starověku v městských státech řeckých, podobně jako v Římě a potom i ve středověké Evropě. Vývoj pak příliš nepokročil až do doby početného zakládání nalezinců na konci 18. století v době osvícenství. Ale i poté, v druhé polovině minulého století, stále existují placené kojné a chůvy. V tomto období se jim však dostává již úředního názvu pěstouni (Matějček, 1999, s. 25-26).

Historicky první nalezinec byl založen v Miláně roku 787 z pohnutky tamního arcibiskupa

a v jím zakoupeném domě. První zařízení pečující o nechtěné a osiřelé děti u nás byl „Vlašský špitál“ založený na začátku 16. století Italy, kteří se zdržovali v Praze.

V Čechách v roce 1883 bylo nalezců již 21, a to jak veřejných, tak i soukromých. Růst nalezců vedl k rozvahám, jak situaci řešit jiným způsobem – levněji a lidštěji. To, co bychom dnes pojmenovali pěstounskou péčí, umožňoval vládní dekret z roku 1788, kdy bylo ustoupeno od naprostého hromadného opatření sirotek a nalezců. Poměrně přesně byly vytvořeny zásady pro pěstouny. Byly shrnuty v knížce, kterou obdržel každý z nich (Gabriel a Novák, 2008, s. 12-13).

Plat pěstounky byl vzhledem k věku dítěte sestupný a každá pěstounka musela projít lékařským vyšetřením, aby se zjistilo, je-li zdravá. Farář dané obce byl povinen každý měsíc ověřit, zda dítě stále žije. Teprve s tímto potvrzením si mohla vyzvednout svou odměnu. Pražský nalezinec platil dva lékaře, kteří v rodinách vykonávali jednou za dva měsíce návštěvu.

Zemský výbor v Čechách založil v roce 1902 sirotčí fond a od roku 1904 vznikaly v jednotlivých okresech Okresní komise pro péči o mládež, které měly za úkol starat se o děti nechtěné a osiřelé (Matějček, 1999, s. 27-28).

První republika byla nakloněna rozvoji osvojení i pěstounské péče. V této době existovaly sirotčince s delším pobytem dětí. Na ně byl navázán první z typů pěstounské péče, tzv. „**Pěstounská péče nalezenecká**“ – instituce svěřila dítě pěstounům nejprve do 10 let, později do jeho 16 let a dítě se pak vracelo zpět do ústavu. Druhou variantou pěstounské péče byla tzv. „**Státní pěstounská péče**“ řízená a kontrolovaná úřadem Okresní péče o mládež. Předposlední formou byla **pěstounská péče v „dětských koloniích**“. Šlo o skupinu rodin v jednom místě nebo alespoň v jednom správním okrese, kterým svěřila děti Okresní péče o mládež. Ta rodiny podporovala a pomáhala jim. A posledním, čtvrtým typem byla **pěstounská péče vzniklá na podkladě soukromé dohody** mezi rodiči a zpravidla příbuznými dítěte, mnohdy šlo o prarodiče (Gabriel a Novák, 2008, s. 16).

V českých zemích v době protektorátu poklesl počet dětí přicházejících do náhradní rodinné péče na rozdíl od předchozího období. Velkým mezníkem byl rok 1949, kdy vznikl zákon o právu rodinném č. 265/49, který poskytl demokratické změny – rovnoprávnost muže a ženy. Důraz na „socialistickou výchovu“ pak byl v celém rozsahu zahrnut do zákona o rodině č. 52/55. To však značně ovlivňovalo výběr osvojitelů. Pěstounská péče byla s výjimkou příbuzenské péče zrušena již v roce 1950. Rozhodlo tak ministerstvo sociální péče (Gabriel a Novák, 2008, s. 19-20). Opět obnovena byla až po 23 letech (Matějček, 1999, s. 30).

1.2 Typologie pěstounské péče

Pěstounská péče má různé formy. Není to jen pěstounská péče dlouhodobá, ale dělí se ještě na příbuzenskou pěstounskou péči a pěstounskou péči na přechodnou dobu. Pro lepší celkovou orientaci v pěstounské péči si v této kapitole povíme něco i k ostatním formám této péče.

1.2.1 Pěstounská péče příbuzenská

Pěstounskou péči příbuzenskou provádějí zejména prarodiče. V menší míře dále strýcové a tety dítěte, výjimečně i starší sourozenci dítěte, popřípadě jiní, vzdálenější příbuzní. Pěstouni - prarodiče v porovnání s klasickými pěstouny vykazují opakovanější sklony k přemrštěnému postoji k biologickým rodičům dítěte. To je do velké míry nepochybně způsobeno společnou životní historií všech účastněných. Prarodiče pak mnohokrát zcela brání synovi/dceři styku s dítětem, mají potřebu dítě nepřiměřeně ochraňovat před jejich vlivem, a to i přesto, že kontaktu nebrání žádná podstatná překážka. Jako obtížný fakt rovněž můžeme vnímat zpravidla značnější vyšší věk pěstounů - prarodičů. Nesnadno navazují kontakt s dítětem a jeho přemodernizovaným, kognitivně a energeticky poměrně obtížným světem. Pravděpodobnost, že takoví prarodiče budou svým svěřencům životními rádci a inspirátory, se potom značně vzdaluje (Gabriel a Novák, 2008, s. 48-49).

1.2.2 Pěstounská péče na přechodnou dobu

Jedná se o prozatímní péči o děti, u kterých je značná pravděpodobnost brzkého stálého řešení - buď v dlouhodobé formě náhradní rodinné péče, nebo v podobě navrácení do prvotní rodiny. Dále by měla pěstounská péče na přechodnou dobu pomoci při prozatímní nepřítomnosti rodičů, při opakované či dlouhodobé léčbě, výkonu trestu apod. V tomto případě by měla být pěstounská rodina vysoce kvalitní a měla by být součástí týmu, který pracuje s rodinou. Dále by měla mít dostatek odborné pomoci při zvládnutí komplikovaných situací a oporu v legislativě i provedení (Zezulová, 2012, s. 172-175).

Tato podoba pěstounské péče může trvat maximálně rok, proto není vhodná pro děti z dlouhodobě sociálně oslabených rodin, kdy řešení situace rodiny potřebuje delší čas. Tato forma pěstounské péče je také určena jako prostředek pomoci mladému rodiči nebo mladé těhotné matce, který/á neví, jak se o dítě postarat nebo nemá přiměřené zázemí, a tím pádem může dojít k odebrání dítěte. Náhradní rodina takovému rodiči pomáhá se zázemím a poskytuje odborné vedení orientované na získání nezbytných dovedností, jak se o dítě starat. Účelem

těchto pěstounů je pomoc a podpora při přípravě rodiče na samotné plnění své role (Amalthea, 2012, s. 9).

1.3 Zprostředkování pěstounské péče

Aby náhradním rodičům mohlo být do pěstounské péče svěřeno dítě, musejí vyřídit mnoho dokumentů, projít si mnoha vzděláváními, zúčastnit se spousty školení a vše je dosti náročné a zdlouhavé. V této kapitole si tedy o zprostředkování pěstounské péče řekneme více, aby čtenáři věděli, co vše takové zprostředkování obnáší.

Podle § 45 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí ve znění pozdějších předpisů může soud pěstounovi svěřit dítě do pěstounské péče, pokud zájem dítěte požaduje svěřením do této péče a pěstoun umožňuje záruku náležité výchovy dítěte. Jestliže se ujme péče o dítě osoba příbuzná nebo dítěti blízká, dá jí soud přednost před jinou osobou, v případě že to není v nesouladu se zájmy dítěte.

Svěření do náhradní rodinné péče musí být k prospěchu dítěte. Vždy se hledají náhradní rodiče pro dítě, nikdy dítě pro náhradní rodiče (Bubleová et al., 2011 s. 75).

Zprostředkování pěstounské péče má své předpisy a přísluší výhradně státním institucím - orgánům sociálně-právní ochrany dětí (Bubleová et al., 2010, s. 8).

1.3.1 Fáze zprostředkování

Postup zprostředkování má několik fází.

1. Spočívá ve vyhledávání dětí, které smějí být svěřeny do pěstounské péče,
2. ve vyhledávání fyzických osob, které jsou vhodné, stát se pěstouny,
3. v odborné přípravě budoucích pěstounů k přijetí dítěte do rodiny (Bubleová et al., 2011, s. 76).

Podle § 20 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí ve znění pozdějších předpisů se zprostředkování pěstounské péče v České republice realizuje jen na žádost fyzické osoby, která má zájem přijmout dítě do pěstounské péče. Žádost se podává u obecního úřadu obce s rozšířenou působností a zprostředkování zajišťují krajské úřady a ministerstvo práce a sociálních věcí. Žádost je možno v průběhu jejího vyřizování podle aktuální situace písemně zastavit, případně zrušit (Bubleová et al., 2011, s. 80). Obecní úřad obce s rozšířenou

působností vyhledává vhodné děti do pěstounské péče a fyzické osoby vhodné stát se pěstouny.

Podle § 21 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí ve znění pozdějších předpisů vede obecní úřad také **spisovou dokumentaci o dítěti, která obsahuje:**

- osobní údaje,
- doklad o státním občanství,
- údaje o sociálních poměrech dítěte, jeho rodičů nebo sourozenců,
- zprávu o vývoji dítěte a jeho zdravotním stavu.

a dále i **spisovou dokumentaci o žadateli, která zahrnuje:**

- žádost, ve které jsou zahrnuty žadatelovy osobní údaje,
- doklad o státním občanství,
- kopii z evidence Rejstříků trestů,
- zprávu o zdravotním stavu,
- údaje o ekonomických a sociálních poměrech,
- písemný souhlas s účastí na přípravě fyzických osob k přijetí dítěte do rodiny,
- stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností k žádosti o zprostředkování pěstounské péče.

Obecní úřad obce s rozšířenou působností okamžitě posílá krajskému úřadu kopii spisové dokumentace dítěte a žadatele.

Podle § 22 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí ve znění pozdějších předpisů vede krajský úřad evidenci dětí vhodných do pěstounské péče a evidenci žadatelů vhodných stát se pěstouny. Dále krajský úřad tyto údaje zasílá na ministerstvo práce a sociálních věcí, jestliže je do tří měsíců neumístí na kraji.

V rámci § 27 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí ve znění pozdějších předpisů se pro účely zprostředkování pěstounské péče u dětí hodnotí úroveň tělesného a duševního vývoje, včetně jejich specifických potřeb a nároků. U žadatelů se posuzuje charakteristika osobnosti, psychický stav a zdravotní stav. Odborné posuzování uskutečňuje krajský úřad nebo ministerstvo práce a sociálních věcí a to do 30 dnů ode dne zjištění všech nezbytných skutečností.

Na podkladě odborného posouzení vydá příslušný krajský úřad nebo ministerstvo práce a sociálních věcí rozhodnutí o zařazení nebo nezařazení do evidence žadatelů o pěstounskou péči (Bubleová et al., 2011, s. 80).

Pro účely zprostředkování pěstounské péče zřizuje hejtman kraje poradní sbor, jehož úkolem je navrhnout pro určité dítě vedené v evidenci vhodného žadatele. Tento poradní sbor může zřizovat i ministryně práce a sociálních věcí za totožným účelem (MPSV, 2013).

Poradní sbor tvoří odborníci působící v oblasti sociálně-právní ochrany, především z oboru pediatrie, psychologie, pedagogiky, zástupci školských, zdravotnických nebo sociálních zařízení pro výkon ústavní výchovy a zaměstnanci krajského úřadu a obecních úřadů obcí s rozšířenou působností zařazení na úseku sociálně právní ochrany (MPSV, 2013).

Krajský úřad při zprostředkování pěstounské péče bere ohled na návrh poradního sboru a vybranému žadateli okamžitě písemnou formou sdělí tuto skutečnost (MPSV, 2013). Ten se poté dostaví na příslušný krajský úřad, kde bude obeznámen se všemi podstatnými a přístupnými informacemi, které se dítěte týkají. Následně má tento žadatel možnost seznámit se s dítětem. Délka seznamování se s dítětem před jeho převzetím z ústavu se odvíjí obzvláště od rychlosti a kvality oboustranného přiblížení se žadateli. Obvykle platí, že čím je dítě starší, tím častější návštěvy a delší dobu seznamování většinou vyžaduje (Gabriel a Novák, 2008, s. 93-95).

Ode dne, kdy žadatel dostane oznámení o vhodnosti, má 30 dnů na to, aby si na obci s rozšířenou působností požádal o svěření dítěte do zkušební - předpěstounské péče. Tato zkušební péče nastávajících pěstounů musí ze zákona trvat minimálně 3 měsíce. Po uplynutí této doby nastává soudní rozhodnutí o svěření dítěte do pěstounské péče a celý proces zakončuje (Gabriel a Novák, 2008, s. 96).

Po rozhodnutí soudu, kdy nastane svěření dítěte do pěstounské péče, vzniká pěstounům i svěřeným dětem nárok na dávky pěstounské péče. O těchto dávkách se budeme bavit více v navazující kapitole.

1.4 Dávky pěstounské péče

Do pěstounské péče svěruje dítě soud, a to buď jedné fyzické osobě, nebo do společné pěstounské péče manželům. Dávky se ale v případě společné péče manželů vyplácí po každé pouze jednomu z nich. V rámci § 47 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní

ochraně dětí ve znění pozdějších předpisů jsou vypláceny tyto dávky pěstounské péče: Příspěvek na úhradu potřeb dítěte, odměna pěstouna, příspěvek při převzetí dítěte, příspěvek při ukončení pěstounské péče a příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla.

Příspěvek na úhradu potřeb dítěte

Nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte má nezletilé nezaopatřené dítě svěřené do pěstounské péče. V případě, kdy se stane dítě zletilé, ale dále studuje, a pokládá se tak za nezaopatřené dítě v pěstounské péči, nejdéle však do 26 let, je možné tuto dávku vyplácet i dále.

Výše příspěvku na úhradu potřeb dítěte činí za kalendářní měsíc:

- 4 500 Kč pro dítě ve věku do 6 let,
- 5 550 Kč pro dítě ve věku od 6 do 12 let,
- 6 350 Kč pro dítě ve věku od 12 do 18 let,
- 6 600 Kč pro dítě ve věku od 18 do 26 let.

Jde-li o dítě, které je podle zákona o sociálních službách osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby, činí příspěvek na úhradu potřeb dítěte (Zákon č. 359/1999 Sb.):

Tabulka 1 - Příspěvek na úhradu potřeb

Dítě ve věku	I. stupeň závislosti	II. stupeň závislosti	III. stupeň závislosti	IV. stupeň závislosti
Do 6 let	4 650	5 550	5 900	6 400
6 - 12 let	5 650	6 800	7 250	7 850
12 - 18 let	6 450	7 800	8 300	8 700
18 - 26 let	6 750	8 100	8 600	9 000

Odměna pěstouna

Nárok na odměnu pěstouna má osoba pečující a osoba v evidenci.

Výše odměny pěstouna činí za kalendářní měsíc,

- 8000 Kč, je-li pečováno o jedno dítě,
- 12000 Kč, je-li pečováno o 2 děti,

- 20000 Kč, je-li pečováno alespoň o 3 děti nebo je-li pečováno alespoň o 1 dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II, III, IV anebo jde-li o osobu v evidenci, a to i v případě, že nepečuje o žádné dítě
- 24000 Kč, pečuje-li pěstoun přinejmenším o 1 dítě, které mu bylo svěřeno na přechodnou dobu, a toto dítě je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II, III, IV (Zákon č. 359/1999 Sb.).

Příspěvek při převzetí dítěte

Nárok na příspěvek při převzetí dítěte má osoba pečující, která převzala dítě do pěstounské péče. Příspěvek při převzetí dítěte je jednorázová dávka.

Výše příspěvku při převzetí dítěte činí, jde-li o dítě ve věku:

- do 6 let 8000 Kč,
- od 6 let do 12 let 9000 Kč,
- od 12 let do 18 let 10000 Kč (Zákon č. 359/1999 Sb.).

Příspěvek při ukončení pěstounské péče

Nárok na příspěvek při ukončení pěstounské péče má fyzická osoba, která byla ke dni dosažení zletilosti v pěstounské péči, a to ke dni zániku nároku této osoby na příspěvek na úhradu potřeb dítěte. Výše jednorázového příspěvku činí 25000 Kč (Zákon č. 359/1999 Sb.).

Příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla

Nárok na příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla má pečující osoba, která má v pěstounské péči alespoň 3 děti, jenž zakládají pečující osobě právo na odměnu pěstouna, pokud tato pečující osoba zakoupila osobní motorové vozidlo nebo zajistila nutnou celkovou opravu motorového vozidla a toto vozidlo nepoužívá pro výdělečnou činnost.

Výše příspěvku na zakoupení motorového vozidla činí 70 % pořizovací ceny motorového vozidla nebo prokázaných výdajů na opravy, nejvýše však 100 000 Kč (Zákon č. 359/1999 Sb.).

2 DĚTI A PĚSTOUNSKÁ PÉČE

Kapitola se zaměřuje především na děti, které přicházejí do pěstounské péče a na adaptační fáze, kterými většina dětí prochází, když jsou do pěstounské péče svěřeny. Následně jsou v této kapitole popsány děti jiného etnika, zejména romské a děti handicapované v pěstounské péči. Uvedeme si tedy nejdříve, proč je důležité, aby byly děti spíše v pěstounské péči nežli v ústavní výchově.

Představme si malé miminko. Když má toto miminko jakoukoliv potřebu, řekne si o ni pláčem. Během okamžiku je u něho neustále stejná maminka, která mu dá lásku, která ho přebalí, nakrmí, pochová, stručně řečeno, naplní potřebu, kterou miminko zrovna má (Bubleová et al., 2013, s. 13).

Dítě, které žije v ústavním zařízení anebo s rodičem, který se o potřeby dítěte nestará, popřípadě ho nechává každou chvíli v péči nějaké chůvy či opakovaně se střídajících partnerů, nemůže naplnit své základní potřeby. A to především potřebu bezpečného a pevného vztahu s osobou, která se o něj stará. To u dítěte směřuje k poškození schopnosti mít důvěru k lidem kolem sebe, mít pocit bezpečí a zdravě si uvědomovat samo sebe. Tato vada poškozuje i centrální a autonomní nervovou soustavu. Důležité je zejména období do tří let věku dítěte. Z tohoto důvodu je důležité, aby noví rodiče učinili všechno proto, aby jejich svěřené děti získaly co nejdříve náhradní kladné zkušenosti, z nichž by se mohly učit (Bubleová et al., 2013, s. 13).

To, co zažilo dítě v minulosti, se projevuje také v přítomnosti a bude působit i na jeho budoucnost. Víme, že každé dítě je jedinečné a na stejně vážnou životní situaci může odpovídat rozdílným způsobem (Bubleová et al., 2013, s. 14).

U dětí přicházejících z ústavní výchovy je vždy zřejmá jistá míra vady v komunikaci. Je to patrné i u miminek, i když každé dítě je jiným způsobem silné, jinak odolné, a míra jeho poškození je tedy odlišná. U starších dětí funguje „efekt odvrácené tváře“. Když od dítěte, o které matka s láskou pečuje, odvrátí tvář, je zoufalé, nešťastné a udělalo by cokoli, aby se na něj opět podívala a přestala ho takto trestat. Pro děti vyrůstající v ústavní výchově, matka s odvrácenou tváří představuje strach. V případě že náhradní rodič odvrátí tvář od dítěte, které pochází z dětského domova, znamená to pro něj úlevu. „Dobrý, nedívá se, teď můžeme.“ Pohled z očí do očí, tento pronikavý kontakt s dalším člověkem pro něj znázorňuje ohrožení, hrozný tlak a pochybnost (Zezulová, 2012, s. 35-36).

Těmto dětem opravdu chybí značně významný kus jejich dětství a to se potvrzuje na každém následujícím dni jejich života. Veškerý soubor těchto projevů a faktorů se nazývá deprivace a má u odlišných dětí jinou podobu a sílu (Zezulová, 2012, s. 36).

2.1 Proces adaptace dítěte v nové rodině

Zvyknout si na nové prostředí je pro dítě, které přichází do nové rodiny, skutečně obtížné. Spousta nových náhradních rodičů je překvapena, že adaptace jejich dětí na nové prostředí má své etapy. Některé jsou odlišně dlouhé a různě intenzivní, a je dobré je znát (Zezulová, 2012, s. 39-40).

Zezulová (2012, s. 40-41) uvádí tři fáze adaptace, kterými jsou poznávání, uvolnění a přijetí. Pro lepší pochopení toho, čím dítě po příchodu do nové rodiny prochází, si tyto fáze adaptace následně popíšeme:

1. Poznávání

V první fázi je dítě podle svého věku a vývoje více či méně na pochybách. Miminka přicházejí o jistotu dosavadního prostředí i rituálů, starší děti mají silný sklon k tomu, aby se zalíbily. V této etapě by děti odešly s libovolnou osobou, která bude uspokojovat jejich potřeby. Je velice významné, aby dítě mělo možnost navyknout si na určité tváře, pachy, prostředí a rituály. Nemělo by být vystaveno zmatku tím, že půjde z náruče do náruče, bude se vozit po návštěvách nebo se návštěvy budou střídat v novém domově.

2. Uvolnění

Po určité době dítě vytuší a pochopí, že toto je jeho nový domov, a začne ověřovat jeho stálost. Zkoumá, kde je jeho území, jeho místo v rodině, jak pevné jsou hranice, které mu nová rodina tvoří, apod. V této době se může stát, že dítě, které bylo opětovaně opouštěno, „poběží naproti“ novému opuštění, aby to už mělo za sebou. Bude „kopat kolem sebe“ a zkoušet, co všechno nová rodina vydrží. Tato etapa je velice obtížná, protože některé děti jsou tak přivyklé na špatné zacházení, že ničemu odlišnému nerozumějí. Druhé děti se naopak mohou chovat velice závisle. Z obavy před dalším opuštěním se na novou maminku upnou a nedovolí jí ani chvilku odpočinku, nedbají na její soukromí ani důvěrnou zónu. I toto chování může být vyčerpávající.

3. Přijetí

V poslední fázi jsou pozice objasněny, dítě ví, co může a má čekat, a je-li akceptováno takové, jaké je, opětuje stejným, tedy akceptuje svoji novou rodinu takovou, jaká je. Začínají se tvořit citové vztahy mezi jednotlivými příslušníky rodiny, které už nejsou směřovány komunikoli, ale jsou neobyčejné právě svou adresností ke konkrétním osobám.

2.2 Děti přicházející do pěstounské péče

Jedná se zejména o děti, které přicházejí již z náhradní péče - tedy převážně z ústavních zařízení nebo ze zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

Jsou to mnohdy děti, které prošly odmítnutím vlastních rodičů, jejich rodina je opustila, nikdo je nezahrnoval láskou, nebylo o ně náležitě pečováno a jejich výchova byla závažně zanedbávána. Jsou to tedy děti, které mají velmi smutnou minulost a špatné zkušenosti. Umístění v ústavní výchově možná vyřešilo jejich bezprostřední nejistou situaci a uspokojilo některé jejich potřeby, při vši smůle však ani sebelepší ústav jim je přes všechno úsilí svých odborníků nemůže zaručit dostačující množství pozornosti, lásky a individuální péče, kterou by si tyto děti zasloužily (Bubleová et al., 2010, s. 7).

Proto je třeba přichystat se na to, že do pěstounské péče přicházejí děti, které se naučily nějakým způsobem žít v podmínkách, ve kterých se neocitly vlastní vinou, a to se nepochybně může projevit i v jejich chování. Může se jednat o děti věkově starší, které již mají nějaké výchovné problémy a problémy se sociálním chováním. Někdy to mohou být sourozenci či sourozenecké skupiny, děti s různorodými handicap, děti jiné barvy pleti a odlišného etnika. Pěstounství není snadné poslání, proto je potřeba se na něj dobře připravit (Bubleová et al., 2010, s. 8).

Veškeré tyto děti mají jako ostatní děti stejné potřeby, nároky a práva - na lásku, bezpečí, výchovu a vzdělání, sociální a zdravotní péči (Bubleová et al., 2010, s. 16).

Nastávající rodiče by měli chtít vědět veškeré detaily o zdravotním a psychickém stavu, sociálním původu a sociálně-právním stavu dítěte. Budoucí rodina by měla vědět, jak porozumět i specifickým potřebám a projevům těchto dětí (Bubleová et al., 2010, s. 15).

Děti přicházející do pěstounské péče se mohou různě projevovat. Mohou mít narušený pocit důvěry a bezpečí k ostatním lidem. Děti to mohou vyjadřovat agresivním chováním, sebepoškozováním a nepřiměřenými reakcemi v neznámých situacích. Bojí se jakékoliv komunikace s lidmi, které neznají. Děti nejsou schopny mít přehled v čase a prostoru. Některé děti

neumí rozlišit, co je potom, za chvíli, doma a jinde. Vyskytují se u nich třeba i poruchy příjmu potravy, spánku a vyměšování. Proslulé jsou nezdravé usínající rituály, kdy dítě tluče hlavičkou o postýlku, až se tím uspí. Dále mohou mít nesprávné reakce a deformované vzorce chování. Taktika pro přežití v nefungující rodině či v ústavním zařízení je jiná než taktika života v normálně fungující rodině. Dítě je vnitřně nastaveno na přežití i ve velmi náročných podmínkách a těžko upouští od zafixovaných vzorců chování. Mezi další projevy se může řadit nezpůsobilost dítěte posoudit příčinu a následky svého chování. Dítě neumí myslet dopředu, plnit dohody a má nedostatek ctižádosti. U dítěte se také může objevit nepřítomnost citů jako ochrana před tím někde si zvyknout nebo mít někoho rád. A nakonec to mohou být projevy odmítání či uzavřenosti nebo naopak přemrštěná touha po náklonnosti. Tyto projevy se mohou dokonce obměňovat - to pěstouny zpravidla dost zaskočí, protože to absolutně neodpovídá venkovním podnětům, ale vychází to z osobního, nejasného nastavení dítěte (Bubleová et al., 2013, s. 14-15).

Děti přicházející do pěstounské péče nemusejí být jenom „bílé“ a zdravé, ale mohou se mezi nimi objevit i děti z odlišně národnostních kultur, děti s jinou barvou pleti, děti se zdravotním znevýhodněním, které ale taky chtějí někam patřit. V nadcházející kapitole si tedy o těchto dětech sdělíme mnohem více.

2.3 Děti jiného etnika

V kojeneckých ústavech a dětských domovech se nenacházejí jen děti z majoritního etnika, ale i děti s odlišným etnickým původem, které stejně naléhavě vyžadují mít své lidi kolem sebe, svůj domov a svou rodinu. Jestliže náhradní rodiče přemýšlejí o přijetí dítěte jiného etnika, měli by zhodnotit svoji schopnost přijmout toto dítě bez obav, že to špatně skončí (Zezulová, 2012, s. 93). V naší zemi se jedná především o děti romské, ukrajinské, vietnamské, slovenské, bulharské a děti smíšeného původu (Vančáková, 2011, s. 6).

Za předpokladu, že náhradní rodina má vychovávat dítě, které sice má jiný etnický původ, ale výchovně bylo doposud formováno třeba vychovateli v ústavu či přechodnými pěstouny, pak je pochopitelné, že jeho způsoby chování budou rozvinuty do značné míry podle způsobu výchovy a očekávání jeho dosavadních vychovatelů (Vančáková, 2011, s. 10).

Ze všeho nejvíce je podstatné, nevázat se tolik na určité etnikum, z kterého dítě pochází. Nejvhodnější je, mít oči, uši a srdce otevřené k projevům daného dítěte, abychom si vybudovali pojem o tom, jaké je, a abychom ho poznali do hloubky a bez dopředu připravených závěrů (Vančáková, 2011, s. 10).

2.3.1 Romské děti

Ze zkušenosti odborných pracovníků v oblasti náhradní rodinné péče je možné říci, že většina potenciálních výchovných potíží romských dětí v pěstounské péči se podobá výchovným nesnázím kterýchkoli jiných dětí v pěstounské péči. Tyto problémy jsou dané zejména zkušeností psychického traumatu těchto dětí (odebrání od biologické matky, rodiny, prostředí) a většinou přítomnými následky citové deprivace v nefunkční biologické rodině či v ústavním zařízení. Závažnější překážky mohou vzniknout v období puberty a dospívání. U romských dětí je tento vývojový úkol ještě umocněn jejich tělesnou, viditelnou odlišností a sociálními následky nízkého postavení etnika, ke kterému svým původem přísluší a ke kterému je okolí přiřazuje. Některé děti pak v tomto období reagují na tento značně obtížný vývojový úkol společensky nevhodnými způsoby, např. záškoláctvím, útekami, kriminálními delikty a zneužíváním alkoholu (Pokorná et al., 2012, s. 39).

Z přijetí romského dítěte převládají mezi žadateli o pěstounskou péči výrazné obavy. Hodně nastávajících náhradních rodičů upřednostní péči o dítě zdravotně znevýhodněné či dokonce mentálně handicapované před dítětem romským. Někteří zájemci mají zase obavy z odezvy svých nejbližších, převážně rodičů, a nechtějí riskovat vztahy mezi sebou. Příčiny, které ostatní zájemce vedou k odhodlání přijmout romské dítě, jsou různorodé. Může to být mocná touha zachránit takové dítě, které nikdo nechce. V některých případech se vyskytuje motiv ukázat světu, že i z takového dítěte lze vychovat slušného člověka. Mnohdy si zájemci uvědomují, že výchova romského dítěte v neromské rodině má své zvláštnosti, nicméně mají tendence je zlehčovat (Vančáková, 2008, s. 12).

2.4 Děti s handicapem

Děti, které přichází do pěstounské péče, mohou být rozdílné a v různém ohledu znevýhodněné. Náhradní rodiče by měli vědět, že výchova takového dítěte je vždy o mnoho náročnější, zvláště pokud by bylo dítě navíc zatíženo i předešlým zanedbáváním či citovým strádáním, což v podobných případech není nic neobvyklého (Vágnerová, 2011, s. 5).

Jestliže i přesto náhradní rodiče přemýšlejí o přijetí dítěte s handicapem, mají do jisté míry lehčí pozici než při narození vlastního dítěte s handicapem - zejména mají čas a možnost se na dítě a jeho potřeby nachystat. Dále mají volnost v rozhodování, a nemusejí se zabývat otázkami, zda za postižení dítěte nenesou nějakou vinu. Toto rozhodnutí je z jejich strany očekávané a dobrovolné, a proto se ničím neliší od přijímání dítěte zdravého (Zezulová, 2012, s. 101).

Ještě by se měli budoucí rodiče snažit získat veškeré nezbytné informace o průběhu dřívějšího života přijatého dítěte a jeho zdravotním stavu. Následně by měli požadovat kontakt na instituce a odborníky, kteří by jim mohli pomoci. Pokaždé není možné zdravotní problém přemocit, ale ve většině případů je možné dosáhnout toho, aby dítě zažilo pěkné dětství (Vágnerová, 2011, s. 5).

2.4.1 Znevýhodnění u dětí

Děti přicházející do pěstounské péče mohou mít řadu znevýhodnění. Podle Vágnerové (2011, s. 14-44) a Zezulové (2012, s. 105-108) může být znevýhodnění například zrakové, sluchové, mentální, pohybové, poruchy autistického spektra, poruchy osobnosti a jiné psychiatrické diagnózy. Tato zmíněná znevýhodnění budou v textu dále popsána.

Zrakové postižení - zrakové vnímání umožňuje dítěti rychle a jednoduše získat mnohé představy a orientovat se v situaci. Dítě se bude více soustřeďovat na sluchové podněty a díky tomu mívá dítě lépe rozvinutou sluchovou paměť. Rozvoj uvažování a poznávání zrakově postižených dětí je ve významnější míře vázán na řeč. Omezení zrakového vnímání působí negativně a ovlivňuje schopnost naučit se obvyklým způsobům chování. Nemohou se učit sledováním ostatních lidí, protože vždycky přesně nevidí, co skutečně dělají. Jisté znevýhodnění znázorňují i potíže v orientaci v cizím prostředí, které vedou k posílení závislosti na dospělých.

Sluchové postižení - těžké sluchové postižení vede k zeslabení, omezení nebo zkomolení vnímaných zvuků a díky tomu je dítě omezeno v chápání řeči a postrádá i možnost sluchové orientace v prostředí. Pro náhradní rodiče může být náročné, jak dítěti objasnit příčinu jeho příchodu do rodiny a vše, co s tak podstatnou změnou jeho života souvisí. Sluchové postižení, které směřuje k porušení vývoje řeči, se pokaždé projeví i s problémy v komunikaci. Vzhledem k tomu bývá namáhavější i výchova takového dítěte. Náhradní rodiče se s ním musejí naučit mluvit a používat takové prostředky, aby jim dítě bylo schopno porozumět.

Pohybové postižení - pohybové postižení je původem omezení svobody a zesiluje závislost na druhých lidech. Pohybové postižení, ať už je jeho vznik všelijaký, může být důvodem podnětového a občas i citového strádání. Děti mají občas problémy s tvořením hlásek a bývají omezeny i ve společenském kontaktu. Přejít pohybově postiženého dítěte do náhradní rodiny bývá obtížný. Podstatné je získání informací, jak postupovat, aby bylo možné dosáhnout co nejlepších výsledků.

Mentální postižení - mentální retardace je souborné označení vrozeného postižení intelektuálních schopností. Náhradní rodiče nejsou vždy dopředu informováni, že dítě je mentálně postižené, nebo nemají veškeré nezbytné informace. Náhradní rodiče se díky tomu mohou domnívat, že se dítě nevyvíjí správně, protože bylo zanedbáváno a někdy dávají vinu i sobě, že je nevychovávali dobře. Mentálně postižené děti většinou bývají větší měrou závislé na druhých lidech. Hůře se orientují v obvyklém prostředí, nerozlišují, co je důležité a co ne. Vývoj řeči a schopnost učení bývá u dětí mentálně postižených převážně omezen. Děti s mentálním postižením mívají občas i agresivní projevy a nadbytečnou dráždivost. Z tohoto důvodu by o těchto dětech měli náhradní rodiče všechno vědět, aby mohli posoudit, zda jsou schopni takové dítě vychovat.

Poruchy autistického spektra - mezi poruchy autistického spektra se řadí vážné poruchy vývoje, např. autismus. Dítě s poruchou autistického spektra je opožděno v sociálním vývoji a komunikaci za svým celkovým vývojem. Dítě špatně a později mluví, má potlačenou mimiku tváře, nerozumí mluvené řeči, nenavazuje oční kontakt, jeho sociální projevy jsou doprovázeny zesílenou úzkostí apod. Poruchy autistického spektra jsou u dětí v náhradní rodinné péči relativně běžné a většinou bývají pozdě diagnostikovány. Dalšími případnými diagnózami z této kategorie je atypický autismus, Aspergerův syndrom a neverbální porucha učení.

Poruchy osobnosti a jiné psychiatrické diagnózy - spousta dětí v ústavní výchově je potomky psychiatricky nemocných rodičů a je ohrožena vyšší možností výskytu podobné poruchy. Ty se převážně plně projevují až v období dospívání či v dospělosti. Do psychiatrických chorob můžeme zařadit i všechny typy závislostí.

3 PĚSTOUNI

Cílem této kapitoly je obeznámení se s tím, kdo to pěstoun je, kdo se může stát zájemcem o pěstounskou péči a jak probíhá jejich vyhledávání. Následně se čtenáři dozvědí o průběhu příprav pěstounů, jejich motivaci a vzdělávání v rámci pěstounské péče. Závěr kapitoly pojednává o kontaktu pěstounů a dětí s biologickou rodinou a jejich přípravě pro toto setkání. Nejprve si tedy v rámci kapitoly objasníme pojem pěstoun.

Pěstouni jsou lidé, kteří nechtějí jen poskytnout pomocnou ruku, ale rovněž ji připojit k dílu. Touží doprovázet dítě na jeho cestě do dospělosti, předat své zkušenosti někomu dalšímu či pomoci mladým lidem postavit se na své vlastní nohy a nabídnout místo u stolu i ve svém srdci (Já pěstoun, 2013, s. 8).

Je to něco jako být rodičem, ale je to něco odlišného než být rodičem. Význam pěstounství spočívá v péči o děti druhých lidí se stejným nasazením, jako by to byly děti vlastní, a rozloučit se s nimi tehdy, kdy je to v jejich nejlepším zájmu (Amalthea, 2011, s. 9).

Pokud se lidé mají stát pěstouny, neobejdou se bez všech dovedností dobrého rodiče. Kromě toho se musejí umět vyrovnat s reakcemi dětí na odloučení, nepříjemnou událost, újmu a občas i na zanedbávání a zneužívání. Řádný pěstoun je povinen umět přijmout smutné události, které někteří mladí lidé zažili, a vyrovnat se s jejich city. Na rozdíl od normálních rodičů jsou povinni spolupracovat s rodinami dětí a s dalšími lidmi, kteří jsou zapojeni do péče o tyto děti (Amalthea, 2011, s. 9).

Splnit roli pěstouna znamená respektovat rodiče dítěte, nesnažit se s nimi soupeřit a ani se nesnažit zaplnit jejich místo. Pěstouni, kteří neporozuměli své roli v životě dítěte, si pak přijetím dítěte do pěstounské péče mnohdy naplňují své vlastní potřeby uznání, úspěchu srovnáváním s nezdařilými biologickými rodiči tohoto dítěte. Díky tomu stavějí dítě do neřešitelné situace se špatným vyústěním. Pěstouni mají v životě dítěte důležitou roli - doplňují a nahrazují biologické rodiče tam, kde oni svou roli nejsou schopni plnit. V tomto smyslu je role pěstouna velmi nestálá - jak ve vztahu ke konkrétním dětem, tak ve vztahu k jednomu dítěti v průběhu času (Hofrová a Rotreklová, 2009, s. 29).

Stát se pěstounem znamená přijmout své pěstounství i podporu odborníků. Pěstouni nejsou přijatým dětem jen jejich náhradními rodiči, ale i odborníky, kteří se vyznají v odborných službách a dokážou jich při svém pěstounství využívat. Průběžné vzdělávání pomůže pěst-

tounům k připravenosti a ke zvýšení odbornosti při konání pěstounské péče. Podpora odborného pracovníka zvenku poskytne pěstounům nezávislý pohled na výkon pěstounství i na ně jako na pěstouny. Dále nabídne i odbornou pomoc a podporu, když si nebudou jisti. Spolupráce s dalšími odborníky je nepostradatelná vzhledem ke specifickým problémům dětí i k následujícímu vzdělávání pěstounů. Všichni pěstouni musejí přijmout jako svou povinnost pravidelně se vzdělávat, pracovat sami na sobě a rozvíjet své kompetence (Amalthea, 2012, s. 11).

Pěstounům je zaručen servis odborných služeb po dobu vykonávání pěstounské péče i po dobu, kdy jako pěstouni očekávají příchod dítěte do rodiny. Organizaci, která jim bude služby poskytovat, si smějí zvolit sami. Podporovat pěstouny by měl v první řadě sociální pracovník z Orgánu sociálně-právní ochrany dětí, který má ze zákona povinnost nejméně dvakrát za rok navštívit dítě, které pěstouni přijali do rodiny (Amalthea, 2012, s. 14).

Pro výkon pěstounské péče by měl pěstoun disponovat nezbytnými kvalitami. Měl by poskytnout dítěti bezpečný a láskyplný domov. Měl by chápat dítě, i když jeho chování může být někdy těžké pochopit, neměl by vůči dítěti mít žádnou zaujatost a přijmout dítě takové jaké je. Dále by měl pěstoun dbát na sebe rozvoj, povinnost dalšího vzdělávání a mít určité vlastnosti jako houževnatost, trpělivost, smysl pro legraci a měl by být flexibilní (Amalthea, 2012, s. 11).

3.1 Zájemci o pěstounskou péči a jejich vyhledávání

Následující kapitola se bude zabývat zájemci o pěstounskou péči. Seznámí nás s tím, co všechno pěstounská péče může v životě pěstouna ovlivnit a jaké jsou požadavky na pěstouny.

Hodně lidí se rozhodne stát se pěstouny v tu dobu, kdy jejich vlastní děti odchází nebo již odešly z hnízda a oni mají pocit, že mají ještě dostatek síly k tomu, využít své rodičovské dovednosti pro další potřebné dítě. Je to doba k pěstounství velice vhodná, neboť takoví pěstouni již mají dostatek zkušeností s výchovou svých vlastních dětí, které se jim mohou ve výchově svěřených dětí hodit. Navíc mají už naplněné vlastní rodičovské potřeby a nebudou do jim svěřených dětí vkládat své ambice a vlastní sny. Pěstounství je ovšem otevřené komukoli, kdo pocítuje dostatek sil a zkušeností pro toto poslání (Já pěstoun, 2013 s. 9).

Dále je možné, že svou dosavadní práci bude muset nastávající pěstoun omezit, případně úplně opustit, bude-li to ku prospěchu svěřeného dítěte (Já pěstoun, 2013 s. 9).

Zájemci o pěstounskou péči by tedy měli být jednotlivci, páry a manželé, kteří si jsou pěstounstvím jistí a rozhodli se dát své zázemí, oporu a výchovu dítěti/dětem, které nemohou dočasně či dlouhodobě vyrůstat ve své skutečné rodině (Zachařová, 2011, s. 4). Jakákoliv nová rodina má být vyhledána a vybrána k užítku dítěte (Bubleová et al., 2010, s. 16).

Vyhledávání zájemců může probíhat formou náboru. Zachařová (2011, s. 4) vymezuje pojem nábor jako postup při hledání vhodných rodin či jednotlivců pro rozdílné formy náhradní rodinné péče. Postup obsahuje vyhledávání, hodnocení a vybírání nejvhodnějších budoucích náhradních rodičů do procedury přípravy na náhradní rodičovství. Nároky na rodiče jsou v podstatě totožné, ať se jedná o vlastní rodiče nebo pěstouny.

K úkolům pěstounů ale přibývají ještě další požadavky. Zejména by důvody pěstounů měly vycházet z osobní motivace a vnitřního přesvědčení. Pracovní vytíženost pěstounů by měla být taková, aby měli dost času na výchovu svěřeného dítěte a jejich bydlení by mělo odpovídat potřebám dítěte. Pěstouni by dále měli mít pocit, že jsou duševně i fyzicky schopni vychovat svěřené dítě a jejich věk by měl odpovídat obvyklému poměru mezi rodiči a dítětem. Následně by měli zajistit dítěti stabilní rodinné zázemí, aby se zdárně vyvíjelo a měli by být schopni vžít se do světa dítěte, být snášenliví, přizpůsobiví, otevření a ochotní. Nakonec by měli umět otevřeně komunikovat s odborníky a nebát se jich zeptat na názor či doporučení (Bubleová et al., 2010, s. 16).

Pěstouny se mohou stát také:

- Jedinci osamělý,
- osoby žijící v partnerském vztahu bez uzavření manželství,
- jedinci, kteří nemohou mít svoje vlastní děti,
- rodiny s vlastními dětmi,
- jedinci se zdravotními problémy, jestliže jejich zdravotní stav má dobrou prognózu a ničím neomezuje jejich výchovné schopnosti,
- rodiny s dalšími dětmi svěřenými do náhradní rodinné péče, atd. (Bubleová et al., 2010, s. 17).

3.2 Příprava pěstounů, jejich motivace a vzdělání

K přesvědčení stát se pěstounem mohou přivádět různé motivace a důvody, důležité však je chápat a dokázat je uznávat i v průběhu pěstounství (Amalthea, 2012, s. 10).

Mezi nejčastější důvody a motivace paří podle Bubleové et al. (2013, s. 11-12) tyto:

- Přání mít dítě. V případě, že už je zájemcům více let a adopce není možná.
- Opatřit svému dítěti sourozence.
- Romantická tužba pomoci dítěti aneb učinit dobrý čin.
- Inspirace životní událostí někoho v okolí.
- Finanční motivace.
- Přání pomoci dítěti.
- Zúročit své vychovatelské schopnosti.

Pěstouni by se nad svou motivací měli zamyslet a na podkladě toho zodpovědným způsobem posoudit, jaké dítě dokáže přijmout a vychovávat. Zamyslet by se měli také nad tím, jestli by byli schopni svěřenému dítěti pomoci i v případě, jestliže by se situace v jeho biologické rodině tolik vylepšila, že by se dítě mohlo vrátit zpět do vlastní rodiny (Bubleová et al., 2013, s. 13).

Pokud jsou zájemci dobře motivováni a rozhodnutí stát se pěstouny, je důležitá také jejich příprava.

Odborná příprava jako součást systému náhradní rodinné péče byla uzákoněna zákonem 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí. Jeden z předpokladů pro zprostředkování pěstounské péče je, že se budoucí pěstoun účastní přípravy ke svěření dítěte do rodiny, kterou zajišťuje krajský úřad. Časový rozsah příprav pro pěstouny činí přinejmenším 48 hodin (MPSV, 2013).

3.2.1 Obsah a rozsah odborné přípravy budoucích pěstounů

Nejprve je důležité poznat osoby vhodné stát se pěstouny společně s jejich rodinnou strukturou a sociálními kontakty. Pěstouni by následně měli znát práva a potřeby dítěte v pěstounské péči, to, jak se naplňují a naučit se spolupracovat s dalšími odborníky. Dále by měli vědět, jak s dítětem komunikovat a jaký k němu volit přístup. Kromě toho by se měl pěstoun naučit pečovat o zdraví dítěte, o uspokojování vývojových, vzdělávacích, sociálních potřeb dítěte spolu s vývojem jeho schopností a zájmů. A v neposlední řadě, by měl pěstoun brát na vědomí kontakt dítěte v pěstounské péči s biologickými rodiči a dalšími blízkými osobami (MPSV, 2013).

Příprava budoucích pěstounů může probíhat formou individuální, která se zakládá v poznání budoucích pěstounů, motivací k pěstounské péči, mapování sociálních kontaktů, fungování rodinného systému a očekávání od dítěte svěřeného do péče. A formou skupinovou, která

spočívá především v přivlastnění si znalostí a schopností v oblasti související právní úpravy týkající se náhradní rodinné péče, práv dítěte, potřeb a vývoje v pěstounské péči. Dále na podporu dítěte při uplatňování jeho práva projevit svůj názor a účastnit se rozhodování, která se ho týkají. A nakonec se zaměřuje na práva a povinnosti rodičů dítěte a pěstounů (MPSV, 2013).

Odborná příprava je navíc také možností setkat se s lidmi s totožným cílem, v obdobné situaci, se shodnými nadějemi, ale i obavami (Hofrová a Rotreklová, 2009, s. 16).

Dále do odborné přípravy můžeme zahrnout průběžné vzdělávání pěstounů, které je pro všechny pěstouny povinné. Jde o zprostředkování nebo zajištění bezplatné možnosti zvyšovat si znalosti a dovednosti v oblasti výchovy a péče o dítě v rozsahu 24 hodin v době 12 kalendářních měsíců po sobě jdoucích (Knihovna NRP, 2014).

Ačkoli pěstounská péče poskytuje bezpečné zázemí pro svěřené děti, stále u nich může docházet k emocionálnímu a psychickému strádání způsobeného odloučením od své rodiny nebo předchozími zážitky. Odborná příprava pěstounů a jejich průběžné vzdělávání pomáhá pěstounům i v takových situacích, aby věděli, jak se ke svěřenému dítěti správně zachovat (Barbell a Wright, 2001, s. 9).

Po přečtení kapitoly o odborné přípravě pěstounů již víme, že pěstoun by měl být připraven na spoustu věcí. Mezi tyto věci patří také možnost kontaktu dítěte se svými biologickými rodiči, který pěstoun nijak neovlivní. O tom, jak tento kontakt s biologickou rodinou může probíhat a jak připravit dítě na setkání se svými biologickými rodiči si můžeme přečíst v následující kapitole.

3.3 Kontakt s biologickou rodinou

Děti žijící v pěstounských rodinách mají právo na kontakt se svými biologickými rodiči. V naší zemi se neustále hledá jeden obecně uznávaný postoj k biologické rodině dítěte a ani jedna krajní možnost není dobrá. Biologičtí rodiče dětí, které jsou svěřovány do pěstounské péče, mohou být značně rozdílní a jiným způsobem motivováni. Současný trend kontaktu za jakoukoliv cenu většina pěstounů ani sociálních pracovníků nepovažují za přijatelný, ale přijatelný není ani přístup opačný, především s ohledem na potřeby dítěte. Jejich rodiče jsou součástí jich samotných, a proto je pro jejich sebehodnocení velmi podstatné mít dostatek informací, fotografie, možnost kontaktu - ne ale donuceného kontaktu. Obzvláště děti, které

byly zneužívané a týrané, by neměly být do kontaktu s rodiči nuceny (Zezulová, 2012, s. 118).

Leckdy také není brán na vědomí aktuální psychosociální vývoj dítěte: dospělí lidé rozhodnou o tom, že dítě má navázat kontakt s rodiči, ono samo si to může i přát, nicméně ale nemusí být pro tento krok dostatečně vyzrálé a srovnání se světem biologické rodiny pro něj může značit velmi značnou zátěž (Zezulová, 2012, s. 118).

S biologickými rodiči dítěte je dobré se seznámit nejdříve bez přítomnosti dítěte a získat tak možnost si ujednat vhodné podmínky kontaktu. Písemná dohoda o průběhu kontaktů by se měla stát součástí individuálního plánu sociálně-právní ochrany dítěte, který vypracovává příslušné pracoviště OSPOD. V dohodě by mělo být napsáno např.: jak opakovaný bude kontakt, který den a jakou dobu bude trvat, na jakém místě a za jakých podmínek se bude uskutečňovat. Je vhodné také probrat, jak často rodiče smějí kontaktovat pěstouny nebo dítě telefonicky, přes internet atd. Závisí vždy na konkrétní situaci (Bubleová, 2013, s. 18).

V případě že by kontakt s biologickou rodinou dítěti škodil, mohou se pěstouni obrátit na soud, aby rozhodl o změně kontaktu, jeho omezení nebo případně kontakt zcela zakázal. Vzhledem k tomu, že pěstouni dítě smí zastupovat pouze v obvyklých záležitostech, je mnohokrát výhodou, jsou-li rodiče přístupní. Jestliže biologičtí rodiče nerespektují zájem dítěte či spolupracovat nechtějí, rozhodnutí za ně udělá soud (Bubleová, 2013, s. 19).

3.3.1 Příprava dítěte na setkání s biologickými rodiči

Každé dítě by mělo být připravené na setkání se svou biologickou rodinou.

Uhlířová (2010, s. 8-9) uvádí několik kroků, které by měl pěstoun s dítětem vykonat před setkáním s biologickými rodiči:

- Mluvit s dítětem o veškerých informacích, které o své původní rodině má a později z nich vycházet,
- dítě nepřesvědčovat o nevině rodiče a pomoci mu pojmout realitu minulosti,
- ukotvovat s dítětem hezké rodinné zážitky z doby, kdy byl se svým rodičem,
- vybidnout dítě, aby sdělilo své strachy ze setkání a po něm,
- pobídnout dítě, aby se podělilo o očekávání ze setkání a období po něm,
- sdělit dítěti, jak kontakt bude probíhat, co se bude dít, kdo přijde,
- projednat s dítětem pravidla při kontaktu a po kontaktu s biologickými rodiči, atd.

4 DOPROVÁZEJÍCÍ ORGANIZACE A ZAŘÍZENÍ V PĚSTOUNSKÉ PÉČI

Doprovázejících organizací a zařízení pro pěstouny a jejich rodiny je mnoho. Nejvíce však začaly vznikat po roce 2013, kdy pěstounská péče prošla novelizací a každému pěstounovi nastala povinnost sepsat tzv. dohodu o výkonu pěstounské péče s některou z doprovázejících organizací (Děti patří domů, 2016).

Internetový zdroj Dobrá rodina (2015) uvádí, že *doprovázející organizace poskytuje pěstounům poradenství, zajišťuje jejich vzdělávání, podporuje kontakt dítěte s jeho původní rodinou, zprostředkovává rodinám psychologickou pomoc a další odborné služby. Cílem doprovázení je podpora pěstounů při péči o svěřené dítě tak, aby v této péči neselhávali a dokázali dítěti zajistit stabilní, láskyplné a vývojově prospěšné prostředí* (Dobrá rodina, 2015).

Některé doprovázející organizace jsou více a některé naopak méně známé. Všechny ale většinou nabízejí podobné služby a programy pro žadatele o náhradní rodinnou péči, náhradní rodiče a děti. Mezi nejvíce známé a nejzajímavější doprovázející organizace, které poskytují programy a služby pěstounům, můžeme zařadit neziskovou organizaci Sdružení pěstounských rodin a neziskovou organizaci Amalthea.

Za jedno z nejdůležitějších zařízení, které má pod záštitou jak celou náhradní rodinnou péči, tak všechny děti, u kterých se rodiče rozvádějí nebo u nich hrozí syndrom týraného, zanedbávaného a zneužívaného dítěte a mnoho dalšího, se řadí orgán sociálně-právní ochrany dětí.

Dále můžeme do doprovázejících organizací pro pěstouny zařadit i klub náhradních rodin, který je zřizovaný občanským sdružením s názvem Středisko náhradní rodinné péče.

Čtenáři se tedy nejprve seznámí s orgánem sociálně-právní ochrany dětí, následně s neziskovou organizací Sdružení pěstounských rodin a nakonec se známou organizací Amalthea.

4.1 Orgán sociálně-právní ochrany dětí

Orgán sociálně-právní ochrany dětí hraje v pěstounské péči velmi významnou roli. Má taky několik zásadních funkcí. Může být buďto doprovázející organizací pro pěstounské rodiny, které s ním budou uzavírat dohodu o výkonu pěstounské péče anebo zařízení, které slouží k ochraně dětí. V této kapitole si orgán sociálně-právní ochrany dětí popíšeme spíše z hlediska zařízení, které hájí zájmy dětí, dohlíží na jejich vývoj a ochranu.

Sociálně-právní ochrana je upravena zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí a spočívá v zabezpečení práva dětí na život, jejich příznivý vývoj, na identitu dětí, na život v rodině a rodičovskou péči, svobodu myšlení, náboženství, na vzdělání, zaměstnání. Následně také obsahuje ochranu dětí před každým tělesným či duševním násilím, zanedbáváním, zneužíváním nebo vykořisťováním (MPSV, 2013).

Podle § 5 a zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí ve znění pozdějších předpisů je nejvyšším principem sociálně-právní ochrany zájem a blaho dítěte, ochrana rodičovství a rodiny a právo dětí na rodičovskou péči a výchovu. Zároveň se nahlíží i k rozšířenějšímu sociálnímu prostředí dítěte.

Sociálně-právní ochrana dětí se poskytuje bezplatně a všem nezletilým dětem bez rozdílu. Dále se snaží o prevenci a předcházení vzniku patologických jevů u dětí. Děti dočasně nebo trvale zbavené svého rodinného prostředí, mají právo na pomoc poskytovanou státem ve formě náhradní rodinné výchovy (MPSV, 2013).

Sociálně-právní ochrana se poskytuje v mnoha různých případech. Nejčastěji, když rodiče dítěte zemřeli, neplní povinnosti vycházející z rodičovské zodpovědnosti, nevykonávají a popřípadě zneužívají práva vycházející z rodičovské zodpovědnosti. Eventuálně pokud děti nechodí do školy, nepracují, pijí alkohol, užívají návykové látky, žijí se prostitutci, spáchaly trestný čin či se dopouští opětovaných útěků od rodičů. Anebo děti, na kterých byl spáchán trestný čin ohrožující život, děti, které jsou ohrožovány násilím mezi rodiči nebo děti, které jsou žadateli o azyl odloučenými od svých rodičů (MPSV, 2013).

Orgány zajišťující sociálně-právní ochranu jsou:

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností a obecní úřady, kdy mají možnost přímo pozorovat ochranu práv dítěte a zavčas provádět nezbytná opatření.

Krajské úřady, kterým kromě kontrolní a metodické činnosti přísluší skoro celý proces zprostředkování náhradní rodinné péče.

Ministerstvo práce a sociálních věcí, do jehož kompetence se řadí péče o rodinu a ohrožené děti obecně.

Posledními důležitými orgány jsou Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí v Brně, kterému náleží řešení záležitostí ochrany dětí ve vztahu k cizině a Úřad práce České republiky (MPSV, 2013).

4.2 Sdružení pěstounských rodin

Sdružení pěstounských rodin je nestátní nezisková organizace a registrovaný poskytovatel sociálních služeb s pověřením k vykonávání sociálně-právní ochrany dětí. Úkolem organizace je přispívat k rozvoji náhradní rodinné péče, poněvadž věří v přesvědčení, že rodinné prostředí je nenahraditelné. Jako jedni z mála, organizace umožňuje zájemcům veškeré odborné služby pod jednou střechou (Sdružení pěstounských rodin, 2015).

Organizace dále vede databázi dětí, nabízí odbornou pomoc žadatelům o náhradní rodinnou výchovu a odborné sociální poradenství (Sdružení pěstounských rodin, 2015).

Následně poskytuje pěstounským rodinám doprovod, asistovaný kontakt, psychologické poradenství, odborné sociální poradenství, video trénink interakcí, vzdělávací akce a akce pro pěstounské rodiny (Sdružení pěstounských rodin, 2015).

Sdružení pěstounských rodin má i vlastní poradenské služby náhradní rodinné péče, kde poskytují bezplatně poradenství, podporu a pomoc zájemcům o náhradní rodinnou péči, pěstounům a osvojitelům. Organizace taktéž hledá náhradní rodiče opuštěným dětem a uskutečňuje dohody o výkonu pěstounské péče (Sdružení pěstounských rodin, 2015).

Rovněž má pod záštitou Dům na půli cesty, kde připravují mladé lidi od 18 do 26 let, kteří odcházejí z pěstounských rodin či ústavních zařízení, na samostatný život. Umožňují prozatímní ubytování, podporu při vyřizování obvyklých záležitostí a poskytují pomoc psychologa (Sdružení pěstounských rodin, 2015).

4.3 Amalthea

Nezisková organizace Amalthea poskytuje vzdělávací, sociální a terapeutické služby rodinám s dětmi a zabezpečuje výkon sociálně-právní ochrany dětí. Přispívá ke zdravému fungování rodiny, napomáhá řešit problémy tak, aby se předcházelo umístování dětí mimo jejich vlastní rodinu, doprovází a podporuje náhradní rodiny. Dále nabízí určitou pomoc rodinám, hledá nové pěstouny, účastní se aktivně na vytváření metodik, inspiruje se v zahraničí a podporuje smysluplné legislativní změny (Amalthea, 2015).

Vychází z názorů, že nejlepším místem pro život dítěte je rodina - ať už vlastní, adoptivní nebo pěstounská. Nejvýznamnějším cílem organizace je zesílit spokojenost dětí v rodinách vlastních i náhradních a předcházet umístování dětí do ústavní péče. Z tohoto důvodu poskytují souhrnnou síť služeb, aby tomu zamezili. Do souhrnné sítě služeb organizace patří

poradenství, terapie, zabezpečení kontaktu s vlastní rodinou dítěte, nabídka respitních služeb a vzdělávání pěstounů formou seminářů, přednášek a kurzů (Amalthea, 2015).

Organizace má spoustu cílů, ale nejvíce se snaží dosáhnou toho, aby dítě vyrůstalo v rodině, ve které má pocit spokojenosti a dobře tělesně i duševně prospívá. Jestliže dítě nemůže ve své rodině zůstat, organizace podporuje takový způsob, který dítě co nejméně traumatizuje a preferuje péči v náhradní rodině před ústavním zařízením. Okolo dítěte jsou vyhledány a posíleny možnosti podpory v rodině i v jejím nedalekém okolí. Jestli je to v zájmu dítěte, je upevňován oboustranný vztah mezi dítětem umístěným v náhradní péči a jeho rodinou. Pěstouni dokáží dítěti zabezpečit pevné a podněcující prostředí pro jeho zdravý rozvoj a dokáží citlivě mluvit s dítětem o jeho minulosti. Nakonec rodina a pracovníci okolo ní, hledají nejvhodnější řešení pro dítě pokaždé společně (Amalthea, 2015).

4.4 Klub náhradních rodin

Klubová setkání tvoří spolehlivý prostor pro sdílení individuálních zkušeností klientů a současně jsou zdrojem k získávání podstatných informací týkajících se tematiky pěstounské péče prostřednictvím schůzek a přednášek s odborníky.

Na náhradní rodiny jsou ve výchově svěřených dětí kladeny zvláštní nároky na rozdíl od výchovy vlastních dětí, se kterými jsou tyto rodiny nuceny se vypořádávat. Jedná se minimálně o pomoc dětem srovnat se se skutečností, že se o ně jejich biologičtí rodiče neuměli, nemohli nebo nechtěli starat, že právě sice žijí v milující rodině, se kterou ale nemají stejnou rodinnou minulost. Náhradní rodiče jsou těmi, kdo by měli být tomuto námětu otevření a pomoci tak svým svěřeným dětem s vytvořením stálé a zdravé identity, ve které bude zabudována i skutečnost, že byly opuštěny svými biologickými rodiči a že vyrůstají v náhradní rodině.

Je žádané, aby zájemci, kteří uvažují nad přijetím dítěte do náhradní rodinné péče, byli seznamováni s teoriemi, metodami a postupy, které jim můžou pomoci vysvětlit, proč se jejich děti chovají jistým způsobem. Tyto znalosti jim mohou znázornit případné způsoby zmírňování problémů jejich dětí (Pokorná, 2012, s. 75-76).

Klub náhradních rodin je tedy spolehlivý prostor pro stálé setkávání náhradních rodičů, ale také zájemců o náhradní rodinnou péči a dalších účastnících se osob. Účastníci setkání zde mají možnost podílet se o své osobní zkušenosti a vzdělávat se formou odborných přednášek

a seminářů v oblasti související s péčí o ohrožené děti. Klubová setkání ale nejsou dostupná volně příchodím (Pokorná, 2012, s. 76-77).

Klub náhradních rodin je určen zejména náhradním rodinám, tedy osvojitelům, pěstounům, poručníkům, lidem, jenž mají děti svěřeny do péče jiné fyzické osoby než rodiče, lidem, kteří napomáhají dětem s nařízenou ústavní výchovou formou hostitelské péče. Účastnit se klubových setkání směřjí i příbuzní a blízcí klientů, protože se jich přijetí dítěte do rodiny také značně týká (Pokorná, 2012, s. 78).

Účast na Klubu náhradních rodin může mít pro jednotlivé klienty trochu jiný smysl, závisí na jejich osobním nastavení a na tom, s jakými očekáváními ke klubovým setkáním přistupují. Díky sdílení osobních zkušeností klienti přicházejí na to, že mnohdy řeší podobné problémy jako druzí účastníci setkání. Především proto, si mohou říci, že v tom nejsou sami a výsledkem může být postupné přijetí identity náhradního rodiče. Nadále se klienti mohou seznámit prostřednictvím odborných přednášek a seminářů s informacemi, které jim můžou pomoci líp porozumět tomu, co si jejich děti v minulosti prožily a mohou si vytvořit lepší pojem o tom, jaký výchovný přístup je vhodnější v určitých situacích vybrat a proč. Děti se na klubových setkání potkávají s dalšími dětmi, které žijí rovněž v náhradních rodinách a mohou vidět, že jejich situace není až tak vzácná, jak se jim občas může zdát. Nadále klubová setkání poskytují klientům prostor a možnost pro navázání přátelských vztahů, kdy se klienti setkávají i mimo organizované akce a jsou si vzájemně podporou (Pokorná, 2012, s. 78-79).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 METODOLOGIE VÝZKUMU

Empirická část bakalářské práce navazuje na část teoretickou. V teoretické části bakalářské práce jste se seznámili s problematikou pěstounskou péče. V praktické části je nejdříve přiblížen cíl výzkumu, výzkumné otázky a výzkumný problém. Následně se práce zaměřuje na užitou metodu výzkumu a charakteristiku výzkumného vzorku. Kromě toho je zde také popsána realizace výzkumu a zpracování dat. Nakonec zde najdeme obsáhlé vyhodnocení výsledků a diskuzi.

5.1 Cíl výzkumu

Téma, kterým se bakalářská práce zabývá, bylo vybráno na základě mých dosažených poznatků z praxí, které jsem vykonávala v organizacích, které se zabývají doprovázením pěstounských rodin. Následně si také myslím, že je důležité se problematikou pěstounské péče zabývat, protože tato forma náhradní rodinné péče v sobě skrývá významný potenciál a je žádoucí, aby o ní byla společnost informována a to nejlépe od někoho, kdo má s pěstounskou péčí zkušenosti. Především jen ti, kdo mají dítě v pěstounské péči, nám dokáží objektivně popsat, jaké je to být pěstounem a co všechno to obnáší. Díky větší informovanosti může u lidí docházet ke zmírnění strachu z neznalosti nebo zkreslených představ o pěstounské péči a díky tomu může vzrůst počet zájemců o pěstounskou péči. Cílem práce je zjistit názor pěstounů na pěstounskou péči.

5.2 Výzkumný problém a výzkumné otázky

Podlé Holé et al. (2013, s. 124) *je formulace výzkumného problému důležitou součástí každého výzkumu a od ní se dále odvíjí všechny následující části výzkumu.*

Výzkumný problém pro tuto bakalářskou práci je:

Pohled pěstounů na pěstounskou péči.

Dále se budu zabývat výzkumnou otázkou. Podle Holé et al. (2013, s. 124) by měla být výzkumná otázka vyjádřena jasně a mělo by na ni být v rámci plánovaného výzkumu odpovězeno.

Hlavní výzkumná otázka:

Jaký je názor pěstounů na pěstounskou péči?

Dílčí výzkumné otázky:

1. Jak hodnotí pěstouni pěstounskou péči?
2. Jaký význam má podle pěstounů pěstounská péče pro dítě?

5.3 Charakteristika výzkumného vzorku

Výzkumný vzorek tvoří pěstouni z neziskové organizace Skleněnka, což je doprovodná organizace pro pěstounské rodiny a má pod sebou mnoho pěstounských rodin. Tato organizace byla vybrána záměrně, protože je v blízkosti mého bydliště a vykonávala jsem tam praxi.

Výzkumný vzorek byl vybrán autorkou práce, která si přes ředitelku organizace vybrala 6 respondentů, kteří splňovali následující kritéria.

Kritéria pro výběr respondentů byla následující:

1. respondenti museli být pěstouni s minimálně dvou letou praxí,
2. museli souhlasit s výzkumem a s nahráváním rozhovorů,
3. museli spadat pod doprovodnou organizaci Skleněnka,
4. museli se nacházet v Jihomoravském kraji.

Tabulka 2 - Popis demografických údajů respondentů

Popis demografických údajů respondentů			
	Pohlaví	Věk	Délka pěstounství
R1	Žena	42	3 roky
R2	Žena	38	9 let
R3	Žena	32	2 roky
R4	Žena	53	17 let
R5	Žena	45	21 let
R6	Žena	52	15 let

5.4 Druh a metody výzkumu

Pro získání potřebných dat a realizaci výzkumu byla zvolena kvalitativní výzkumná strategie. Ta se provádí pomocí delšího a intenzivního kontaktu se situací jedince či skupiny jedinců, kde tyto situace odrážejí jejich každodennost. Hlavním úkolem je osvětlit, proč lidé jednají určitým způsobem a jak organizují své každodenní aktivity a vzájemné působení (Hendl, 2005, s. 51-52).

Kvalitativní strategie byla zvolena proto, že díky ní můžeme zjistit názory a stanoviska určitých osob a umožňuje nám intenzivně zkoumat danou problematiku.

Konkrétně byla použita metoda polostrukturovaného rozhovoru s pěstouny. Rozhovor byl strukturován do jedenácti otázek, kde každá otázka obsahovala několik podotázek. Podle Miovského (2006, s. 78) výzkumník tvoří při použití polostrukturovaného rozhovoru okruhy otázek, které následně bude respondentům při rozhovoru pokládat. Není úplně vázán jen pevnou strukturou, ale může například střídat pořadí otázek. Výzkumník změnu pořadí upravuje podle okolností, tzn. třeba podle toho, jak celý rozhovor probíhá. Mimo to se mohou přidat k výchozím otázkám otázky doplňující i nové. To pak už jen záleží na tazateli, zda je považuje za významné ke zvolenému tématu.

5.5 Realizace výzkumu

Výzkum probíhal v únoru 2016 během školní praxe v organizaci Skleněnka. Rozhovory byly realizovány u respondentů v jejich přirozeném prostředí. Po příjezdu k respondentům domů proběhlo představení a seznámení s tématem bakalářské práce a jejím cílem. Dále byli obeznámeni s anonymitou rozhovorů a s jeho nahráváním.

Jak bylo již zmíněno, pro získání potřebných údajů byl použit polostrukturovaný rozhovor. Polostrukturovaný rozhovor bývá považován za nejvhodnější způsob jak získat data a patří k nejčastěji využívaným metodám kvalitativního přístupu (Sedláková, 2014, s. 211).

Rozhovory byly anonymní a otázky byly otevřené, takže pěstouni mohli volně odpovídat. Každý rozhovor byl prováděn po předchozí domluvě s respondentem v určený čas, který respondent sám zvolil, a otázky byly předem připraveny. Všechny rozhovory byly nahrávány na záznamník. U rozhovorů šla vidět občasná nervozita respondentů, proto někdo mluvil více a někdo zase méně. Největší téma skoro pokaždé nastala, když bylo zapnuto nahrávací zařízení. Délka rozhovorů se pohybovala v rozmezí 20 - 40 minut. Před každým rozhovorem

byli pěstouni seznámeni s účelem tohoto rozhovoru a vždy na začátku nahrávky je zaznamenán jejich souhlas s nahráváním.

5.6 Zpracování dat

Zpracování dat se provádělo nejprve formou velmi časově náročné transkripce a poté technikou otevřeného kódování. Jak již bylo zmíněno, rozhovory byly nahrávány na záznamové zařízení, ze kterého byla získaná data přepsána do doslovné písemné podoby. Doslovně přepsané rozhovory najdeme v přílohách PI - PVI. Následně proběhlo otevřené kódování, které je také k nalezení v přílohách PI - PVI.

Otevřené kódování je součástí analýzy, která se zabývá označováním a kategorizací pojmů prostřednictvím bedlivého zkoumání údajů. Během otevřeného kódování jsou údaje rozebrány na jednotlivé části a důkladně prozkoumány. Porovnáváním jsou vyzkoumány podobnosti a rozdíly. Během tohoto postupu jsou zvažovány a zjišťovány naše vlastní i cizí předpoklady o jevu, což přivádí k novým objevům (Strauss a Corbinová, 1999, s. 43).

6 VYHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ

V této kapitole si nejdříve jednotlivě charakterizujeme pěstounské rodiny, se kterými byl prováděn rozhovor. Následně si uvedeme kategorie, které byly sestaveny na základě podobností nalezených v přeepsaných rozhovorech. Nakonec budou uvedeny výsledky výzkumného šetření, které jsou rozděleny do jednotlivých kategorií.

6.1 Charakteristika pěstounských rodin

V krátké charakteristice budou popsáni pěstouni a to, jak dlouho vykonávají pěstounskou péči, kolik dětí mají v pěstounské péči a jak dlouho mají děti v pěstounské péči.

Charakteristika pěstounské rodiny č. 1

První pěstounská rodina má 6 svých vlastních dětí, dále 1 dítě v poručenské péči a 1 dítě v pěstounské péči. Jejich důvod pro pěstounskou péči byl ten, že chtěli větší rodinu. Pěstouny jsou od roku 2013, kdy nejprve dostali 3,5 letého chlapečka romského původu do poručenské péče a rok poté 1,5 ročního chlapečka poloromského původu do pěstounské péče.

Charakteristika pěstounské rodiny č. 2

Druhá pěstounská rodina má 2 děti v pěstounské péči, které u sebe mají od jejich narození. Důvod k pěstounské péči byl ten, že paní kvůli nemoci nemohla mít děti, které si moc přála a pěstounská péče jí to umožnila. Děti v pěstounské péči jsou sourozenci. Chlapeček má 9 let, holčička 7 let a v září bude nastupovat do první třídy.

Charakteristika pěstounské rodiny č. 3

Třetí pěstounská rodina má 3 vlastní děti a 1 dítě v pěstounské péči. Do pěstounské péče šli pěstouni proto, aby umožnili dítěti život v běžné rodině, a také berou dítě jako obohacení pro rodinu. Dítě v pěstounské péči má 2,5 roku a do této rodiny patří již 2 roky.

Charakteristika pěstounské rodiny č. 4

Čtvrtá pěstounská rodina má své 2 vlastní děti a 2 děti v pěstounské péči. Děti v pěstounské péči jsou sourozenci. Starší kluk má 17 let a mladší holka má 16 let a v pěstounské péči jsou od svého narození. Důvodem pěstounské péče bylo pomoci dětem a touha po větší rodině.

Charakteristika pěstounské rodiny č. 5

Pátá pěstounská rodina má nyní jedno 3 leté romské dítě v pěstounské péči a 2 děti, které již pěstounskou péči ukončili. Pěstounská péče pěstounům rozšířila obzor a naučila je více přemýšlet.

Charakteristika pěstounské rodiny č. 6

Poslední, šestá pěstounská rodina má 1 dítě v pěstounské péči. Důvodem k pěstounské péči byla touha po dítěti, protože pěstounka kvůli nemoci nemohla mít své vlastní dítě a pěstounská péče byla jedna z posledních možností, jak dítě získat. Chlapec je v pěstounské péči od narození a má 15 let.

6.2 Vyhodnocení rozhovorů

Pomocí otevřeného kódování z přeepsaných rozhovorů vzniklo devět kategorií, které mají názvy:

- **Motivace k pěstounské péči**
- **Kontakt s biologickou rodinou**
- **Význam náhradní rodiny**
- **Nabídka služeb**
- **Vznik náhradní rodiny, požadavky a čekání na dítě**
- **Význam doprovodných organizací**
- **Potřeba vzdělávání a jeho formy**
- **Novelizace v roce 2013**
- **Hodnocení dávek pěstounské péče**

V přílohách se nachází doslovná transkripce rozhovorů s pěstouny. V přeepsaných rozhovorech jsem dále provedla kódování za pomoci devíti barev, které znázorňují devět kategorií.

Vyhodnocení kategorií je uvedeno v nadcházejících podkapitolách.

6.2.1 Motivace k pěstounské péči

První kategorie byla zhotovena na základě kódů vytvořených z odpovědí na otázky, které se týkaly pozitiv a negativ v pěstounské péči. Kategorie je označena barvou: **Motivace k pěstounské péči.**

Jednotlivé kódy: *pomoct dítěti, zázemí pro děti, láska k dítěti, vznik rodiny, učení se novým věcem, přínos pro rodinu, obohacení rodiny, klasická rodina, větší rodina, rozšíření poznávání, osobní růst, změna života, souhlas biologických rodičů, přilnutí k dítěti, ztráta dítěte, vzdělávání.*

Většina respondentek vnímá pěstounskou péči spíše jako pozitivní. R1 uvedla, že největší pozitivum vidí v tom, že pomůžou dítěti, aby bylo v rodině: „*Tým děčkám člověk pomůže, když jsou v té rodině, mají zázemí, mají lásku, mají, co potřebujou.*“ Respondentka vidí jedno negativum v pěstounské péči a to: „*Co se týče biologických rodičů, tak tam bohužel někdy problémy jsou. Hlavně co se týče plánovaných operací, musí dát souhlas biologická matka. To bych určitě nějakým způsobem změnila, aby prostě ti pěstouni o tom mohli rozhodovat sami.*“

R2 vidí velké pozitivum v tom, že se stali rodinou. Následně uvádí, že: „*Člověk se učí být rodičem, učí se trpělivosti, učí se vycházet aj tady s těmato malýma nevyspíratelnýma tvořama a celkově no, že jsme tady jeden pro druhého.*“ Respondentka spatřuje v pěstounské péči jen jedno negativum a to: „*Když člověk přilne a není psychicky připravený na to, že o ty děti může přijít a nedej bože o ně přijde.*“

R3 bere jakékoliv dítě jako přínos pro rodinu a její obohacení. Dále uvádí, že: „*Dítě vlastně nemusí být v tom ústavu. Zažívá normálně klasickou běžnou rodinu, kde vlastně je tatínek, maminka, sourozenci. Je tady kuchyň, koupelna, dvorek, je tady všecko vlastně, tak jak prostě klasická domácnost.*“

R4 na otázku odpověděla: „*Je to obohacení v životě pro nás, chtěli jsme mít větší rodinu a pomoct nějakým dětem.*“

R5 uvádí jako pozitivum, že se dětem v pěstounské péči dostává individuální péče oproti dětem v dětských domovech. Kromě toho tvrdí, že pěstounská péče: „*Rozšiřuje poznávání a podporuje osobní růst. Ty děti nás učí více přemýšlet a nám se rozšiřuje obzor a doufáme, že teda i ty děti jako rozhodně rozkvetly.*“ Následně respondentky R3, R4 a R5 nevidí v pěstounské péči žádná negativa.

Poslední odpovídající byla R6, která odpověděla následovně: „*Že mám dítě, protože svoje vlastní sem nemohla mít. Je to pro mě jakože nejlepší, co sem kdy mohla udělat a ten pocit, že sem jednomu človíčkovi změnila život k dobrému je k nezaplacení.*“ Jediné negativum, které respondentka nachází v pěstounské péči je vzdělávání v dopoledních hodinách.

6.2.2 Kontakt s biologickou rodinou

Druhá kategorie byla sestavena z kódů, které byly vytvořeny z otázek týkajících se zkušeností pěstounů s biologickými rodiči dítěte a jejich názorem na to, jestli by se děti měly setkávat se svými biologickými rodiči. Kategorie je označena následující barvou: **Kontakt s biologickou rodinou.**

Jednotlivé kódy: *Nezájem biologické rodiny, setkání s biologickou rodinou, přístup biologické rodiny, starání se o dítě, touha dětí, kontakt, problémový člověk.*

Z odpovědí respondentek vyplývá, že většinou nemají žádnou zkušenost s biologickou rodinou dítěte a jejich názor na setkávání se dětí s biologickými rodiči je spíše neutrální.

R1 nemá zkušenosti s biologickými rodiči, protože ani jedna rodina nejeví zájem. Na to, jestli se děti mají setkávat se svými biologickými rodiči, odpověděla: „*Já si myslím, že by se měly setkávat. Taky záleží z druhé strany, jak ti biologičtí rodiče k tomu přistupují, jestliže mají zájem, jestliže zájem nemají. Pokud zájem mají, ano určitě, za doprovodu sociální pracovníce na neutrální půdě.*“

R2 má zkušenost s biologickými rodiči naštěstí dobrou. „*Mám zkušenost dobrou, protože ona je dobrá pro mě. Protože ten biologický rodič je nijak de facto neovlivňuje a ani u nich nenastává třeba ten zmatek, když jezdí do jednoho prostředí, tam se něco říká a potom dojdou zpátky do druhého prostředí, že oni nejsou vůbec takový rozháraní.*“ Názor na to, jestli by se děti měly setkávat s biologickými rodiči je spíše neutrální. Podle respondentky může biologický rodič být dětem užitek do života, mít na ně dobrý vliv a dávat jim dobré příklady, ale někdy to může být člověk nebezpečný a dětem spíše uškodit. „*To je asi úplně individuální. Každopádně jakože jsou jejich že, takže co my, jak to ovlivníme jo.*“

R3 tvrdí, že zkušenost s biologickou rodinou mají dobrou a navštěvují se. Na setkávání dětí s biologickými rodiči reaguje takto: „*Protože pořád to jsou jako ti rodiče a oni byt' nejsou schopni postarat se o to dítě jo, tak pořád mají jakoby v nich ta krev prostě je a oni se toho dítěte nechtějí zříct jo. A nikdo jim vlastně nemůže vzít právo setkávat se s dětmi.*“ Následně pěstounka ještě odpověď doplnila tím, že pokud rodiče mají zájem, tak by se dítě s nimi mělo stoprocentně setkávat. „*Jo, tam ty vztahy jsou důležité a to dítě to bere úplně přirozeně.*“

R4 nemá žádnou zkušenost s biologickými rodiči. Ale respondentka je pro, aby se děti se svými biologickými rodiči setkávaly. „*Pokud je to v reálných možnostech, tak jo, protože*

děti po tom touží. I naše děti, přestože žádný kontakt nemají, tak jako na rodiče se ptají a touží po tom.“

R5 podobně jako R4 zkušenost s biologickými rodiči nemá žádnou, protože matka nejmladšího dítěte v pěstounské péči o něj nemá zájem a otec je neznámý. Dále uvádí, že: „*Ty nejstarší, ty v podstatě jako svého otce viděli a nechcous se s ním setkávat, ale se sourozenci máme jakoby dobrou zkušenost.*“ Na to, jestli by se děti měly setkávat se svými biologickými rodiči, odpověděla: „*To je individuální.*“

R6 také nemá žádnou zkušenost s biologickými rodiči dítěte a uvádí: „*Ona nejevila nikdy zájem. Otec neznámý. Matka se nikdy nikam nedostavila. Se sestrama a prarodičema je syn v kontaktu na facebooku.*“ Na to, jestli se mají děti setkávat se svými biologickými rodiči, reagovala respondentka takto: „*Záleží asi na tom, jak ten rodič biologický na tom je... jestli je to nějaký alkoholik nebo feťák nebo nějaký vysoce problémový člověk, tak si myslím, že to tomu dítěti jenom ublíží.*“ Dále si respondentka myslí, že pokud má dítě biologického rodiče, který je alkoholik, vidí jaký je, jak se chová a potom to dítě zažije tu normální pěstounskou rodinu, tak to pro něho musí být frustrující vědět, že má takovou biologickou matku. „*Protože zažije v té rodině si myslím ty lepší věci, v té pěstounské.*“

6.2.3 Význam náhradní rodiny

Z následující kategorie je patrné, jaký význam pěstouni přikládají pěstounské péči pro dítě. Všichni pěstouni se shodli na tom, že pro dítě má pěstounská péče velký význam a příchod do náhradní rodiny všechny děti pozitivně ovlivnil. Kategorie je označena barvou: **Význam náhradní rodiny.**

Jednotlivé kódy: *adaptace, méně nemocí, změna chování, rodina, láska, příprava pro život, prosazování názorů, vyjadřování emocí, sourozenci, rozvoj řeči, domov, dvě stálé osoby, ovlivnění života, učení se novým věcem.*

R1 vidí velký význam v tom, že je přechod do pěstounské péče pro děti velká změna. Dále si respondentka všimla mnoha dobrých změn a nejvíce si chválí zlepšení zdravotního stavu u dítěte, které před pěstounskou péčí bývalo stále nemocné. „*Jakmile se dostal k nám do rodiny, tak za prvé, strašně rychle se zadaptoval, strašně rychle se uzdravil, více méně není nemocný vůbec. Zvykl si na děcka, má tady bych řekla více méně všechno, co potřebuje, má rodinu, máme ho rádi, je to prostě lepší jak v dětském domově.*“ Kromě toho ještě dodala,

že po dovezení dítěte z kojeneckého ústavu se chlapeček stále vztekával a to už naštěstí pominulo.

Odpověď R2 byla následující: „*Děti z pěstounské péče, když nežijou v domově a žijou v rodině, v přiměřeně takové normální rodině, tak oni jsou daleko víc připravené pro život jo. Oni se naučí určité vzorce chování. Oni vidí příklady, vidí, jak se k sobě chováme, vidí, že mají nějaké povinnosti, že jsou za něco chváleni. Každý se musí snažit, každý musí pracovat a celá ta rodina dohromady jak spolupracuje, tak vytváří ten celek jo. Vidí, že se někdy někdo hádá, vidí, co děláme společně, společně prožíváme pěkné chvílky, společně prožíváme aj špatné chvílky. Společně chodíme nakupovat. Ví, jak se hospodaří.*“ Dále respondentka mluvila o tom, jak se děti naučily chovat k ostatním lidem, naučily se hádat a prosazovat svoje názory. Děti díky pěstounské péči umí lépe vyjadřovat své emoce a ví, co si smí a co naopak nesmí si dovolit. Respondentka také mluvila o tom, co je všechno ještě naučili: „*Oni umí oba plavat, umí oba dva perfektně lyžovat, jezdit na kole a umí trochu bruslit.*“

Od R3 se můžeme dozvědět, že holčička po příchodu k nim do rodiny se do půl roku hodně rozovídala, protože ze začátku málo mluvila. Tuhle změnu respondentka přikládá tomu, že má teď holčička hodně sourozenců a že je i dost napodobuje. Dále obrovskou změnu vidí v přístupu holčičky k biologickému otci, ke kterému nechtěla chodit, když byla v ústavu. „*Vlastně teď k tomu tatínkovi jde úplně bez problémů, dřív to tak nebylo. To tatínek vlastně sám posoudil.*“

R4 reaguje na otázku: „*Určitě sa změnily, změna prostředí jednoznačně musí změnit chování.*“ Dříve děti byly zakřiknuté, než se zařadily do náhradní rodiny. Zakřiknutí způsoboval nejspíše jejich pocit, že nikam nepatří a že je jim jedno, jestli jsou v náhradní rodině anebo někde jinde.

Podle R5 děti v pěstounské péči rozkvetly. „*Jak přijdou domů, tak je to prostě po třech měsících úplně jiný dítě.*“ Upozorňuje na to, že je to způsobeno individuální péčí a tím, že pořád děti mají dvě stálé osoby, které v kojeneckém ústavu nikdy nebudou mít.

R6 popisuje význam pěstounské péče pro dítě takto: „*Tak my jsme mu ovlivnili celý život, protože byl malinký. Takže jsme ho vychovali od malička. Když přišel, neuměl mluvit, neuměl chodit, nevěděl co je pes, nevěděl co je čokoláda, neznal žádné jídlo, neznal televizi, neznal rádio, neznal prostě devadesát devět celých devět procenta běžných věcí pro děti jeho věku*

jo. Takže si myslím, že o to všechno jsou ty děti v ústavu ochuzené.“ Dále má dítě rodinu, zázemí a zejména pocit, že o něho někdo stojí a má ho rád.

6.2.4 Nabídka služeb

Kategorie se zabývá tím, jak často a jestli vůbec pěstouni využívají nabízené služby pro sebe nebo dítě. Z provedeného výzkumu vyšlo najevo, že polovina respondentů služby nevyužívá, protože k tomu nemá důvod a druhá polovina služby využívá jak které a jak na koho. Kategorie je vyznačena barvou: **Nabídka služeb.**

Jednotlivé kódy: *tábor, psychologické poradny, psychiatr, hlídání dětí, pedagog, odborné vyšetření, posudky, pomoc.*

Respondentky R1, R3 a R6 nevyužívají žádné služby. Oslovená R1 služby nevyužívá proto, že jsou děti ještě malé, ale v budoucnu služeb využívat bude a to zejména tábory. R3 : *„Zatím teda nebylo potřeba a myslím si, že ani nebude.“* Respondentka R6 reagovala takto: *„Nevyužíváme nic, protože syn je bezproblémový zatím. Když byl malý, tak jsme potřebovali posudky psychiatra, psychologa pro soud, protože syn byt' je v pěstounské péči, má naše jméno. A jednou jsme byli na vyšetření kvůli odkladu. Jinak jsme nikdy nepotřebovali žádné odborné vyšetření ani pomoc.“*

R2 využívají psychiatra na mladší holčičku v pěstounské péči, která k němu chodí jedenkrát za půl roku na kontrolu. Dále jsem se respondentky ptala, jestli by využívali odlehčovací služby, zejména hlídání dětí. R2: *„Já bych to využila teda velmi ráda.“*

R4 využívají služby, ale ne pro všechny. *„Záleží, kdo co potřebuje. Pokud potřebují, tak jo.“* Hlídání využívali jen v době, když potřebovali zajít k doktorovi.

Odpověď R5 zněla: *„No od toho nejstaršího kluka jsme vlastně využili naprosto všechno. To byly psychologický poradny nebo nějaký pedagog. A jinak u nikoho.“* Respondentka hlídání nikdy nevyužila, protože má širokou rodinu.

6.2.5 Vznik náhradní rodiny, požadavky a čekání na dítě

Pátá kategorie byla také vytvořena na základě kódů, které byly sestaveny na bázi otázek zaměřujících se na názory pěstounů na zprostředkování pěstounské péče a čekací lhůtu. Většina respondentek neměla problém s požadavky na zájemce o pěstounskou péči, ale rozdílné názory se začali objevovat při tématu zprostředkování pěstounské péče, kde tyto názory byly spíše negativní. Co se týká čekací lhůty, tak polovině dotazovaných přišla zbytečně dlouhá.

Kategorie je označena následnou barvou: **Vznik náhradní rodiny, požadavky a čekání na dítě.**

Jednotlivé kódy: *ověření žadatelů, psychotesty, psycholog, přípravka, rejstřík trestů, zdravotní stav, prošetřování poměrů, dlouhé proluky, návštěvy v rodinách, semináře, kurzy, psychologické posudky, práce soudů, nátlak, zoufalství.*

Na otázku týkající se zprostředkování pěstounské péče R1 odpověděla: „*Tak já si myslím, že je to více méně v normě. Oni si svým způsobem toho člověka musí ověřit. Jestli je trestaný nebo jaké mají podmínky. To nejde jenom dat nějakému cizímu člověku leda tak jako děcko. A psycholog musí odhadnout, jestli ten člověk na to má, nemá.*“ Jediné s čím R1 nesouhlasila a přišlo jí zbytečné je, opětovné podstoupení přípravky, pokud si pěstouni chtějí žádat o další dítě. Čekací lhůta se zdá respondentce moc dlouhá a přijde jí, že se to někdy až zbytečně natahuje. „*Myslím si, že by to mohlo jít rychlejc, protože ty děti jsou zbytečně v kojeňáku.*“ Dále uvedla: „*Podle toho co čtu nebo vidím nebo slyším, tak těch dětí je hodně a jsou pěstouni, kteří ty děti opravdu chtějí. Chtějí jim pomoci, chtějí jim dát rodinu, zázemí a ty děti jsou zbytečně dýl v dětském domově. Je to nedořešené.*“

R2 reagovala následovně: „*Co se týká rejstříku trestů, to si myslím, že je v pořádku jo, že by ten člověk asi jakože trestaný byt neměl. Co se týká zdravotního stavu, tak tam je to asi taky v pořádku, protože tam zase ten člověk musí být v nějaké přiměřené určité formě, aby to zvládl.*“ Jediné co přišlo respondentce zbytečné, bylo neustálé předkládání zdravotního stavu během krátké doby, prošetřování poměrů, toho, kde bydlí a zjišťování výše výplat. Čekací doba respondentce přišla dlouhá. „*Je to dlouhé. Nevím, jestli to ide nějak urychlit. To by chtělo změny zákonů, všechno to je na dlouhé loktě no.*“

R3 si myslí, že ve zprostředkování pěstounské péče jsou hodně dlouhé proluky a že by to nemuselo až tak být. Dále se jí při přípravce nelíbilo, že vzdělávací semináře byly formou víkendu, což bylo náročné a respondentka nestíhala pojmout všechny informace. Lepší by pro ni bylo, kdyby vzdělávání na těchto přípravných seminářích bylo po dvouhodinových. Na čekací dobu má R3 názor takový: „*Čekací doba je asi v tomto státě normální jako dlouhá. Vlastně třeba dlouho nic a pak něco jo, že kdyby to trošku bylo jinak uspořádané bylo by to lepší, stoprocentně. Ale sama za sebe si říkám, proč se vlastně tak dlouho musí čekat, když tolik dětí je v ústavech a přitom tolik rodičů má zájem. Ten věk toho dítěte strašně běží kupředu a škoda každého dne, které to dítě stráví v ústavu.*“ Kromě toho by respondentka místo přípravných seminářů spíše volila variantu návštěvy v rodinách, aby lépe tu rodinu poznali.

„Na těch seminářích moc nepoznáte toho člověka nebo tu rodinu až tak do hloubky. Takže pokud chtějí vložit ty děti do rodin, tak by měli během těch čekacích dob třeba tu rodinu blíže poznat. Takže možná bych volila trošku jinak to uspořádání.“

Oslovená R4 popisuje: *„Možná ze začátku, když jsme to absolvovali, tak nám některé věci došly možná zbytečné a zdlouhavé, ale časem vím, že asi je to důležité.“* A s čekací dobou respondentka nemá žádný problém.

R5 nepřipadá, že by byly nějaké přehnané požadavky na zájemce a chápe, že si zájemce musejí nějak prověřit. Následně se jí ale nelíbilo provádění psychologických posudků u dítěte, které chtěli do pěstounské péče a špatná a pomalá práce soudů.

Od R6 se dozvídáme následující: *„My jsme žádali v roce 1998 a to co se dělo tenkrát bylo čiré zoufalství. Absolutně se nám to nelíbilo, protože jsme si museli hradit ty třídení kurzy, museli jsme na nich jezdit do Brna, bydlet tam, platit si to a byl tam na nás vyvíjen neskutečný nátlak, že si máme brát postižené děti a děti romské kultury. Bylo to zoufalé.“* Následně si respondentka velmi stěžovala na psychologa, u kterého vykonávali v rámci přípravy psychologické testy. *„Protože to byl člověk nepříjemný, neměl děti, nevěděl, o čem mluví a urážel nás. On jakože se na nás díval z patra a jednal s nama, jakože ho obtěžujem. To nebylo vůbec příjemné.“*

6.2.6 Význam doprovodných organizací

Následující kategorie zjišťuje, jak pěstouni nahlízejí na doprovázející organizace. Všechny respondentky, se kterými byl uskutečňován rozhovor, spadají pod jednu doprovázející organizaci a to Skleněnkou. Se Skleněnkou mají respondentky dobrý vztah a většinou jim návštěvy sociálních pracovníků nevadí. Na druhou stranu návštěvy sociálních pracovníků z orgánu sociálně-právní ochrany dětí jim ve většině případů přijdou zbytečné. I přesto jsou tyto návštěvy důležité, protože sociální pracovníci musejí dohlížet na řádnou výchovu a vývoj dětí v pěstounské péči. Tato kategorie je označena barvou: **Význam doprovodných organizací.**

Jednotlivé kódy: *sociální pracovník, školení, příučení se, dotazy, zkušenosti, rady, zdvořilostní kontrola, doprovodná organizace, setkávání s pěstouny, vzdělávání, pomoc, informace, kontakt, zázemí, vztah.*

R1 vidí v doprovodných organizacích zejména školení, které je pro ni poučné. „*Člověk se tam něco přiučí, může se zeptat na všelijaké dotazy.*“ Dále tvrdí, že: „*Když má někdo problémy, neví si s něčím rady, tak by mu tam poradili.*“ Respondentce následně nevadí, že k ní jednou za dva měsíce dochází sociální pracovnice z doprovodné organizace. „*Jako nemám s tím problém, aj kdyby chodila každý měsíc.*“ Na otázku ohledně sociálních pracovníků z orgánu sociálně-právní ochrany dětí reagovala respondentka takto: „*Pro nich je určitě důležité, pro ty sociální pracovnice, aby se přesvědčily, že ty děti jsou v pořádku, že mají veškeré potřeby.*“ Podle R1 se od sebe návštěvy navzájem moc neliší a probíhají v kamarádském a pohodovém duchu. „*Nemám s tím problém, ani s jednou ani s druhou. Myslím si, že to není ani přehnané nějak, jako kdyby došla aj častěji. Oni musijů mět přehled o tom, jak ten pěstoun se chová k tomu dítěti, jestli není nějaký problém. Jako to já naprosto chápu a hlavně bych to nerušila.*“

Oslovená R2 je s doprovodnou organizací v kontaktu podle potřeby a návštěvy pracovníků z doprovodné organizace jí vyhovují. „*Mně to vyhovuje, a když něco potřebuju, tak zavolám já nebo když něco nevím.*“ Doprovodná organizace respondentce nabízí školení, které se R2 snaží řešit formou víkendů, protože to berou jako dovolenou. Následně se respondentce líbí akce, kde se schází pěstouni, kteří si vzájemně mezi sebou vykládají a sdělují si své zkušenosti. Na návštěvy sociálních pracovníků z OSPOD reaguje respondentka následovně: „*Ona je taky fajn. Posedí, povykládáme si, ale my se neznáme moc.*“ Návštěvy z OSPOD respondentce nevadí, ale bere je spíše jako zdvořilostní kontrolu a lepší je pro ni návštěva pracovníků z doprovodné organizace. „*Já nevím, proč to tak je. Podle mě by stačilo jedno, kde Vám nabídnou víc samozřejmě.*“

R3 si myslí, že vznik doprovodných organizací je důležitý. Se sociální pracovníky z doprovodné organizace je respondentka velmi spokojená. „*Sociální pracovnice jezdí, což je velké plus, protože ona poznává tu rodinu, což musí být. Protože tam se cokoliv může odehrát i v té jakoby „zdravé“ rodině a když doprovodná organizace by nebyly, tak to dítě může skončit špatně i tam, kde se dostalo do pěstounské péče.*“ Kromě toho se respondentce líbí organizací pořádané setkávání s dalšími pěstouny, kde vlastně poznávají jiné rodiny a sdělují si své zkušenosti. Četnost návštěv pracovníků z doprovodné organizace se jí zdá optimální. Podle respondentky se návštěvy sociálních pracovníků z doprovodných organizací a OSPOD moc neliší a přijde jí to zbytečné. „*Vyjde to nastejno, tak tím asi bych viděla, že to možná není až tak nutností.*“

Dotazovaná R4 má s doprovodnou organizací dobré vztahy a myslí si, že častější kontakt s organizací se odvíjí podle toho, jaké jsou s dětma problémy. „*Pokud nejsou problémy, tak bych řekla, že by to člověk skoro ani nepotřeboval. Když jsou problémy, stejně musíme kontaktovat ji víc.*“ Respondentka nevidí v návštěvách sociálních pracovníků z doprovodné organizace a z orgánu sociálně-právní ochrany dětí zásadní rozdíl a návštěvu z OSPOD spíše vidí jako nepotřebnou. „*Pokud to funguje, tak zase stačí ten kontakt z té doprovodné organizace.*“

R5 mají dobrý vztah s doprovodnou organizací. V kontaktu jsou a ví, že se můžou kdykoliv ozvat a vždycky jim bude poskytnuta opora nebo poradenství. Následně se respondentce zdají návštěvy z doprovodných organizací časté. „*Myslím si, že to je jako zbytečný za dva měsíce chodit, když se jakoby nic neděje.*“ Respondentka na otázku týkající se návštěvy sociální pracovníce z orgánu sociálně-právní ochrany dětí uvedla: „*Nám osobně by asi stačilo z těch doprovodných organizací.*“ Návštěvy se mezi sebou podle R5 moc neliší. „*Ptá se na to dítě a pozoruje ho no, jaký je, takže jestli je všechno v pořádku.*“

R6 stejně jako R5 má dobrý vztah s doprovodnou organizací, i když jejich služeb moc nevyužívá, protože nemá s dítětem žádný problém. Na druhou stranu respondentka doprovodným organizacím význam přikládá, zejména pokud lidé mají problémové dítě, které třeba utíká z domu nebo je nemocné. „*Případ od případu.*“ Dále se respondentce nezdá, že by se od sebe nějak lišily návštěvy sociálních pracovníků z OSPOD a z doprovodné organizace.

6.2.7 Potřeba vzdělávání a jeho formy

Sedmá kategorie se zabývá pěstouny a jejich přístupem k povinnému vzdělávání. Pro všechny respondentky až na R6 je povinné vzdělávání přínosem. Pro respondentku R6 by bylo vzdělávání přínosem, pokud by na něho měla čas. Kategorie je vyznačena barvou: **Potřeba vzdělávání a jeho formy.**

Jednotlivé kódy: *školení, téma, víkendové vzdělávání, zkušenosti, problémy, přednáška, diskuze, semináře, knihy, osobní kontakt, klubová setkání.*

Povinné vzdělávání je pro R1 užitečné a 24 hodin vzdělávání za rok je pro ni dostačující. Volba témat vzdělávacích seminářů se pěstounce líbí a ani by žádné nepřidala.

Pro R2 je vzdělávání také přínosem, zejména vzdělávání formou víkendovky. „*Povinné vzdělávání nám vyhovuje, teda nejvíc víkendy. My si to užijem. Ten víkend je perfektní, protože tam my se vzděláváme, o děcka je postarané. Pak je tam určitý čas, který trávíme všichni*

dohromady. Máme možnost si tam večer posedět, povykládat, posdílet ty naše různé zkušenosti a problémy.“ Na vzdělávání formou krátkých seminářů respondentka reaguje: *„To čtyřhodinné vzdělávání Vás vyruší z práce, musíte si všechno přeplánovat, musíte jít mockrát, abyste vlastně splnili ty hodiny.*“ Na otázku ohledně počtu hodin povinného vzdělávání pěstounka odpověděla: *„To je taky aj o tom, jak kdo. Jak kdo má velké děti, jaké problémy s nima řeší, jaké téma je proňho užitečné i kvalita přednášejícího.*“ Volba témat se R2 líbí a dokáže si v nich vybrat.

R3: *„Z mé strany bych jakoby brala, jakože 24 hodin pro mě je to málo. Potřebuju trošku víc, jako v tom určitě. Když to vezmu sama za sebe, tak zase 24 hodin za rok je málo vzdělání, že jo.*“ Následně R3 více vyhovují semináře jako forma vzdělávání. *„Tak rozhodně je lepší pro mě, když se chci vzdělávat, tak né víkend, ale spíš ty dvě, čtyři hodiny si zajet a pak prostě se vrátit, vstřebat to a pak to přenesu jakoby domů, ty moje poznatky a pak to možu vnést do praxe.*“

Pro R4 a R5 je povinné vzdělávání přínosem, pokud je nabídka zajímavých témat. No otázku ohledně počtu hodin povinného vzdělávání R4 zareagovala: *„Já bych řekla, že se to dá. Za rok se to dá absolvovat. Málo to není, ale nějak extra přehnané to taky není.*“ Volba témat se respondentce líbí jak kdy, a když to jde, tak se snaží mezi nimi vybírat to, co jí vyhovuje. Následně respondentce povinné vzdělávání vyhovuje jak formou víkendu, tak formou dopoledních seminářů. *„Pokud je to víkend i s dětmi, tak není špatný víkend a jinak nám vyhovuje to dopolední vzdělávání. Odpolední ne, protože to už sou zas děti doma.*“ R5: *„Je to dobrý, že si můžeme vybrat. Tak co mě nezajímá, tak tam nejdu.*“ Respondentka si i formu povinného vzdělávání vybírá podle tématu. Na otázku ohledně počtu hodin respondentka odpověděla: *„No tak víc určitě ne. Spíš míň. Asi záleží, jako když jsou ty děti malý, je to někdy problém no. By se to až tak nemuselo bazírovat.*“

Pro R6 by bylo povinné vzdělávání přínosem, kdyby na něho měla čas. *„Já chodím do práce a pro mě je 24 hodin někdy hodně a dokázala bych si poradit ve spoustě věcí i sama jo.*“ Dále uvedla: *„Ale spíš si myslím, že je to o tom osobním kontaktu. Když mají problém, přivítají spíš než tu přednášku, ten kontakt s téma pracovníci, že si promluví mezi čtyřma očima než přednáška v sále pro moc lidí.*“ Respondentce nejvíce vyhovovalo, když se sešli bez dětí třeba večer na dvě hodiny a každý něco pověděl. *„To bylo hrozně příjemné, protože všichni se bavili se všema. Všichni jsme se sešli bez rozdílu věku, bez rozdílu toho, jak máme staré děti jo.*“

6.2.8 Novelizace v roce 2013

Kategorie se zaměřuje na pěstouny a jejich znalost změn, které se v roce 2013 udály v pěstounské péči a na názor pěstounů týkající se vzniku nového příspěvku. Většina respondentek o novelizaci pěstounské péče v roce 2013 povědomí měla, ale nevěděla, jaké změny se udály. Na vznik nového příspěvku pro dítě, když ukončí pěstounskou péči, reagovaly respondentky spíše pozitivně. Nevědomost o změnách u některých pěstounek spočívá v tom, že v roce 2013 teprve byly zájemkyněmi o pěstounskou péči anebo byly pěstovnkami krátkou dobu. Kategorie je označena barvou: **Novelizace v roce 2013.**

Jednotlivé kódy: *fungování PP, rok změn, směr k lepšímu, více informací, pozitivita, finance, kontakt, povinné vzdělávání, jednorázová dávka.*

Respondentky R1, R3 a R6 povědomí o změnách moc neměly, zatím co respondentky R2, R4 a R5 zhruba znaly změny týkající se novelizace. R1 si žádali o pěstounskou péči v roce 2013, takže neví, jak to dříve probíhalo. „*Já jsem se tím začala zaobírat vlastně, až sme žádali my. Jako fakt dřív nevím, jak to probíhalo, jak to fungovalo, ale vím, jak to funguje dneska a mohlo by to fungovat teda určitě líp jako.*“ Vznik nového příspěvku bere R1 jako pozitivum, se kterým souhlasí. „*Je to určitě dobrá věc, že ty děti dostanou aspoň něco málo prostě pro ten základ do toho života.*“ R3 o novelizaci pěstounské péče věděla, ale změny v zákoně se dozvěděla až během našeho rozhovoru, protože jsou pěstouny krátkou dobu. R6 jen doufá, že po novelizaci probíhá zprostředkování pěstounské péče lépe, než probíhalo v roce 2000. Pro respondentku příspěvek pro dítě při ukončení pěstounské péče má smysl. „*Tak když se má osamostatnit ten, ten človíček že a ty rodiče třeba mají těch dětí víc. Tak než dostane první výplatu, tak mu pomůže i ta jednorázová dávka.*“

R2 přišel rok 2013 rokem změn. „*Rok změn, kdy přišel takový jeden velký, takový chaos a vůbec jsem nechápala proč to tak je.*“ Respondentce přišlo, že je změny akorát zatěžují, ale postupem času si uvědomila, že změny směřují k lepšímu. „*Víc nás to stmeluje. Získáváme víc informací. Víc toho víme. Je to pozitivní pro nás.*“ Vznik příspěvku hodnotí respondentka kladně. „*Tak když něco dostane, tak je to lepší než nic že.*“

Novelizací se podle R4 pěstounská péče posunula k lepšímu. Díky ní a povinnému vzdělávání zná respondentka více pěstounských rodin a na povinném vzdělávání se toho hodně dozví, k čemu se dřív ani nedostala. O příspěvku respondentka ví od svého syna a myslí si, že: „*Jako asi je to dobré, že děti mají něco do života, ale co to pořeší, nevím. Je to opravdu jenom taká malá injekce.*“

R5 spíše svou odpověď směřovala na změny, které se udály v pěstounské péči na přechodnou dobu a které se jí nelíbí. Příspěvek respondentka schvaluje, ale také uvádí, že opravdu záleží na tom dítěti, co s penězi udělá.

6.2.9 Hodnocení dávek pěstounské péče

Poslední kategorie se zabývá tím, jak pěstounky hodnotí finanční zajištění pěstounů a dětí v pěstounské péči. Výše příspěvků byla posuzována individuálně a více jsou s touto výší spokojeni pěstouni, kteří pěstounskou péči vykonávají kratší dobu. Kategorie je označena barvou: **Hodnocení dávek pěstounské péče.**

Jednotlivé kódy: *pěstounský plat, příspěvek na potřebu dítěte, spokojenost, velké plus, peníze, ohodnocení.*

Všechny respondentky až na R6 hodnotí finanční zajištění spíše kladně. R1 reagovala následovně: „*Tak jako, co bych k tomu řekla. Nestěžuju si. Tak stačí mě to, prostě mi to pro ty děti stačí jo.*“ R3 je s finančním zajištěním spokojená a potěšilo ji. „*Beru, jakože velké plus, jakože jsem vůbec něco dostala, s tím jsem vlastně nepočítala, když jsem do toho šla, do toho pěstounství a to bylo fakt jenom jakoby skrze ty děti jo.*“

R6 má názor na finanční hodnocení takový: „*Jako já si myslím, že ta částka pro lidi, kteří mají víc dětí, mají jich nemocné a ta maminka nepracuje, tak to není, bůh ví co. Nebudeme si nic nalhávat. My to zvládáme, protože oba dva chodíme do práce a máme jedno dítě.*“

7 DISKUZE

Z předloženého vyhodnocení realizovaných rozhovorů můžeme odvodit, že všechny respondentky vnímají pěstounskou péči jako významnou a až na malé drobnosti v ní vidí jen pozitivní věci. Mezi hlavní důvody, proč se stát pěstounem, patřila touha pomoci dítěti, aby nevyrostalo v ústavní výchově, či vznik/rozšíření rodiny a její obohacení. Mezi jediná negativa, které dvě respondentky spatřovaly v pěstounské péči, patřil souhlas biologických rodičů potřebný např. při plánovaných operacích a povinné vzdělávání v dopoledních hodinách, když jsou pěstouni většinou v práci.

Tato výzkumná oblast se zabývá zkušenostmi a kontaktem pěstounů a dětí v pěstounské péči s biologickými rodiči. Všechny respondentky až na jednu nemají žádnou zkušenost s biologickou rodinou dítěte, protože biologičtí rodiče ve většině případů nejeví o své dítě žádné zájem. Myslím si, že biologičtí rodiče zájem nejeví proto, že jsou to převážně lidé, kteří se ocitli na okraji společnosti, jsou závislí na návykových látkách, nemají dostatek financí a dítě pro ně představuje spíše zátěž. Respondentka, která má zkušenost s biologickou rodinou dítěte, zejména s otcem, upozorňuje na důležitost jejich vztahu a nemá s návštěvami žádný problém. Z výzkumu dále vyplývá, že respondentky se k setkávání dětí s biologickými rodiči stavějí spíše neutrálně a značná část si myslí, že také hodně záleží na tom, jaký ten biologický rodič je a jestli se vůbec chce se svými dětmi setkávat. Respondentky také upozorňují na to, že pokud je biologický rodič problémový člověk, tak by kontakt s ním mohl dítěti spíše ublížit. Ale na druhou stranu by každé dítě mělo mít povědomí o svých biologických rodičích, protože jim je nikdo na světě nemůže nahradit.

Pěstounské péči přikládají respondentky podstatný význam a všímají si, že příchod do rodiny všechny děti značně ovlivnil a časem se z nich staly děti úplně jiné. Pozorují u nich zejména změny v chování, zdravotním stavu a v komunikaci. Většina respondentek kromě toho poukazuje na to, že dítě v náhradní rodině má individuální péči a tu v ústavní výchově nikdy dostat nemůže.

Pěstounům jsou ze strany státu a doprovodných organizací poskytovány různé služby a akce, např. tábory, poradenství, psycholog, hlídání dětí. Tyto nabízené služby nevyužívá polovina dotazovaných respondentek a to zejména proto, že děti jsou buďto malé anebo bezproblémové, tudíž pěstouni nemají důvod k upotřebení služeb. Druhá polovina respondentek služeb využívá, ale jen pro ty, kteří to potřebují. Mezi nejčastější službu, kterou pěstounky využívají pro děti, patří psycholog.

Následná oblast výzkumu se zabývala zprostředkováním pěstounské péče a názorem pěstounů na čekací lhůtu. Díky výzkumu můžeme říci, že reakce respondentek na zprostředkování pěstounské péče jsou spíše negativní. Respondentkám přijde zbytečné opakování přípravky, pokud chtějí žádat o další dítě, prošetřování poměrů a neustálé předkládání zdravotního stavu. Následně se jedné z respondentek nelíbila forma přípravných seminářů a další respondentka si stěžovala na celý průběh zprostředkování pěstounské péče, kdy na ni byl vyvíjen neskutečný nátlak ze strany státu. Tento nátlak nastal při přípravných kurzech, kdy ji pracovníci nutili do toho, aby si brali děti s postižením nebo děti odlišné kultury. Nicméně většina respondentek na otázku týkající se požadavků po zájemcích o pěstounskou péči reagovala přívětivě a požadavky jim nepřijdou až tak přehnané. Velká část jich však reagovala dosti negativně na čekací lhůtu, která v průměru trvala rok a zdála se jim až zbytečně dlouhá. Dlouhá se jim zdála zejména z toho důvodu, že velká část dětí pobývá v ústavní výchově a mnoho pěstounů má o tyto děti zájem, takže nerozumí tomu, proč to tak dlouho trvá. V této oblasti s respondentkami souhlasím, protože i já si myslím, že čekací doba na svěřením dítěte do jakékoliv formy náhradní rodinné péče je moc dlouhá. Především proto, že ty děti o to déle musí žít v ústavním zařízení místo toho, aby žili v rodinách, které by jim dávaly lásku, zázemí a všechno co potřebují.

Další oblast výzkumu se zabývala doprovodnými organizacemi, které pěstounům nabízí poradenství, vzdělávání, psychologickou pomoc a další odborné služby. Většině respondentkám přijdou tyto doprovodné organizace důležité. Zejména organizace Skleněnka, pod kterou všechny respondentky spadají. Pravidelné návštěvy sociálních pracovníků ze Skleněnky respondentkám nevadí a dokonce respondentky R1 a R3 připisují těmto návštěvám velký význam. Doprovodná organizace jim dále nabízí různá školení, vzdělávání, mají v ní určité zázemí a můžou se na sociální pracovníce se vším obrátit. Nejvíce však respondentkám vyhovují Skleněnkou pořádané setkávání s pěstouny, kde si mezi sebou vyměňují zkušenosti a mohou si o všem povykládat. Nicméně návštěvám sociálních pracovníků z orgánu sociálně-právní ochrany dětí většina respondentek moc velký význam nepřikládá. Návštěvy jim ve většině případů přijdou zbytečné, a to zejména tehdy, když s dětmi nemají žádné problémy. Důvod přikládám tomu, že pěstounky mají s doprovázející organizací lepší vztahy, protože je sociální pracovníce navštěvuje častěji, mají bližší vztah a díky tomu jsou pro ně tyto návštěvy významnější. Na druhou stranu si myslím, že návštěvy sociálních pracovníků z OSPOD jsou také velmi důležité, protože tyto pracovníce kontrolují, jak je s dětmi zacházeno, jak se jim daří, jestli nejsou zanedbávané a týrané. Důležitosti návštěv z OSPOD si

možná respondentky neuvědomují proto, že ani jedna nemá s dítětem žádné problémy a tudíž jim přijde zbytečné, aby tyto návštěvy probíhaly.

Pěstounům v roce 2013, kdy proběhla novelizace pěstounské péče, nastala povinnost 24 hodinového vzdělávání, které je pro většinu respondentek přínosem a počet hodin je pro nich dostačující. Na formu vzdělávání respondentky však reagovaly různě. Polovině respondentkám připadají vhodné obě formy vzdělávání. Načež to respondentce R2 vyhovuje vzdělávání více formou víkendů a naopak respondentce R3 vyhovují spíše dvou až čtyřhodinové vzdělávací semináře, a to zejména kvůli tomu, aby všechny informace mohla pečlivě vstřebat.

Většina respondentek o změnách, které se udály v roce 2013 v pěstounské péči v rámci novelizace, povědomí měla, ale nevěděla, co za změny se vlastně udály. Respondentky R1, R3 a R6 změny v novelizaci moc neznaly, ale na druhou stranu vznik příspěvku pro dítě po ukončení pěstounské péče berou jako velké plus. Zbýlé respondentky již něco málo o změnách v pěstounské péči věděly a zdá se jim, že se díky nim pěstounská péče posunula k lepšímu. Vznik nového příspěvku pro dítě berou rovněž kladně.

Následující výzkumná oblast se zaměřuje na dávky pěstounské péče a jejich hodnocení pěstouny. S finančním ohodnocením jsou vesměs všechny respondentky spokojené až na respondentku R6, která si myslí, že výše dávek pěstounské péče pro lidi, kteří mají nemocné děti nebo těch dětí mají víc, je nedostačující.

V rámci první dílčí otázky můžeme usoudit, že pěstounky hodnotí pěstounskou péči ve většině případů kladně. Díky ní mají dítě, které pro pěstounky znamenalo vznik rodiny nebo její obohacení. Požadavky na zájemce o pěstounskou péči jim nepřijdou přehnané, povinné vzdělávání uznávají, doprovodné organizace považují za důležité, finanční hodnocení za dostačující a novelizaci za krok k lepšímu. Pěstounské péči by pěstounky vytkly zejména souhlas biologických rodičů, který je potřebný např. při plánovaných operacích a neustálou hrozbou v tom, že o dítě můžou kdykoliv přijít. Dále se jim nelíbilo zprostředkování této péče, dlouhá čekací doba na dítě a občas zbytečné návštěvy sociálních pracovníků z orgánu sociálně-právní ochrany dětí.

V rámci druhé dílčí otázky můžeme říci, že všechny pěstounky přikládají velký význam pěstounské péči pro dítě, které se v ní nachází. Díky této péči totiž děti nemusejí vyrůstat v ústavní výchově, ale je jim umožněn život v klasické běžné rodině. Což je pro ně velmi důležité. Děti se naučí novým věcem, lepšímu chování, mají více zkušeností s běžným životem, nebývají tak často nemocné a umějí lépe komunikovat s lidmi.

ZÁVĚR

Předložená bakalářská práce se zabývala tématem pohledu pěstounů na pěstounskou péči. Hlavním cílem práce bylo zjistit názor pěstounů na pěstounskou péči. Bylo zjišťováno, v čem pěstouni spatřují pozitiva a negativa v pěstounské péči, jaké mají zkušenosti s biologickými rodiči, jaký význam přikládají této péči pro děti, jestli jim vyhovuje povinné vzdělávání, jak nahlízejí na doprovodné organizace a v neposlední řadě, jak hodnotí finanční zajištění a změny v rámci novelizace.

V teoretické části bakalářské práce byly vysvětleny pojmy týkající se pěstounské péče, dětí přicházejících do pěstounské péče, pěstounů a doprovázejících organizací. K objasnění daných pojmů byla užitá odborná literatura, různé příručky a pro doplnění i několik internetových zdrojů.

Praktická část práce byla orientována na přípravu, průběh a vyhodnocení výzkumu týkajícího se problematiky názorů pěstounů na pěstounskou péči. Praktická část je rozdělena na tři části. V první části se zabýváme metodologií výzkumu, kde je vymezen cíl práce, výzkumný problém, výzkumné otázky, charakteristika výzkumného vzorku, užitá metoda výzkumu a realizace výzkumu. Druhá část obsahuje vyhodnocení zpracovaných dat a taktéž stručnou charakteristiku pěstounských rodin. Poslední část práce obsahuje diskuzi. Pro svou práci jsem zvolila techniku kvalitativního výzkumu a jako průzkumnou metodu polostrukturovaný rozhovor. Průzkum jsem prováděla se šesti pěstounkami, které spadají pod doprovázející organizaci Skleněnka. Celé rozhovory byly nahrávány na záznamové zařízení, následně přepsány do doslovné písemné podoby a data z nich získaná byla vyhodnocena metodou otevřeného kódování.

Ze získaných dat jsme se dozvěděli, že pěstouni přikládají pěstounské péči význam zejména pro děti a celkově pěstounskou péči berou velmi kladně. Podle odpovědí lze usoudit, že je to tím, že díky pěstounské péči se mnoho bezdětných párů stalo rodinou anebo berou další dítě jako přínos a obohacení pro již existující rodinu. Především proto nespátřují pěstouni v pěstounské péči skoro žádná negativa a nedostatky spatřují zvláště jen v celkovém zprostředkování této péče a zbytečné jim přijdou návštěvy sociálních pracovníků z orgánu sociálně-právní ochrany dětí.

Dle mého názoru jsou pěstouni nepostradatelní, protože pomáhají dětem žít běžný život v klasické rodině, kterou jim žádný ústav nikdy nenahradí. Zlepšení zprostředkování pěstounské péče by proto mohlo zvýšit nárůst zájemců o pěstounskou péči a díky tomu by mohl

klesnout počet dětí v péči ústavní. Z vyhodnocených dat mě zejména příjemně překvapilo, že pěstouni v pěstounské péči nespatřují skoro žádná negativa. Očekávala jsem, že většina respondentek bude považovat za veliké negativum kontakt dětí s biologickými rodiči a následně povinné vzdělávání pěstounů.

V rámci výzkumu bakalářské práce jsem získala množství informací a údajů, které považuji za přínosné jak pro mě tak i pro širokou veřejnost. Zejména tedy pro budoucí zájemce o pěstounskou péči a pracovníky v doprovázejících organizacích.

Na závěr bych chtěla poděkovat paní ředitelce doprovázející organizace Skleněnka za umožnění výzkumu a všem pěstounkám za jejich ochotu, vlídnost a upřímnost.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BARBELL, Kathy and Lois WRIGHT, 2001. *Family Foster Care in the Next Century*. United States of America: Transaction Publishers. ISBN 0-7658-0712-2.
- [2] BUBLEOVÁ, Věduna et al., 2010. *Otázky z oblasti pěstounské péče*. Praha: Sdružení SOS dětských vesniček. ISBN 987-80-86396-55-2.
- [3] BUBLEOVÁ, Věduna et al., 2010. *Průvodce náhradní rodinnou péčí*. Praha: Středisko náhradní rodinné péče.
- [4] BUBLEOVÁ, Věduna et al., 2011. *Základní informace o náhradní rodinné péči*. Praha: Středisko náhradní rodinné péče. ISBN 978-80-87455-01-2.
- [5] BUBLEOVÁ, Věduna et al., 2013. *Základní informace o pěstounské péči a péči poručníka: vzdělávání pro pěstouny a zájemce o pěstounskou péči*. Praha: Středisko náhradní rodinné péče. ISBN 978-80-87455-17-3.
- [6] GABRIEL, Zbyněk a Tomáš NOVÁK, 2008. *Psychologické poradenství v náhradní rodinné péči*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-1788-3.
- [7] GROHOVÁ, Jana et al., 2011. *Dítě v náhradní rodině potřebuje i vaši pomoc!* Praha: Středisko náhradní rodinné péče. ISBN 978-80-87455-06-7.
- [8] HENDL, Jan, 2005. *Kvalitativní výzkum*. Praha: Portál. ISBN 80-7367-040-2.
- [9] HOFROVÁ Veronika a Eva ROTREKLOVÁ, 2009. *Odborná příprava budoucích pěstounů a osvojitelů*. Brno: Triada. ISBN 978-80-254-4588-4.
- [10] HOLÁ, Lenka et al., 2013. *Mediace a možnosti využití v praxi*. Praga: Grada. ISBN 978-80-247-4109-3.
- [11] *Já pěstoun: Příručka pro zájemce o pěstounství*, 2013. Praha: Nadační fond J&T.
- [12] MATĚJČEK, Zdeněk, 1999. *Náhradní rodinná péče: průvodce pro odborníky, osvojitele a pěstouny*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-304-8.
- [13] MIOVSKÝ, Michal, 2006. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada. ISBN 80-247-1362-4.
- [14] POKORNÁ, Pavla et al., 2012. *Metodika podpůrných aktivit pro náhradní rodinnou péči*. Praha: Středisko náhradní rodinné péče. ISBN 978-80-87455-13-5.
- [15] *Pro zájemce o pěstounskou péči*, 2012. Amalthea.
- [16] *Příprava k pěstounství: Pracovní kniha*, 2011. Amalthea.

- [17] SEDLÁKOVÁ, Renáta, 2014. *Výzkum médií: Nejvyužívanější metody a techniky*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3568-9.
- [18] STRAUSS, Anselm a Juliet CORBINOVÁ, 1999. *Základy kvalitativního výzkumu*. Boskovice: Albert. ISBN 80-85834-60-X.
- [19] UHLÍŘOVÁ, Veronika, 2010. *Komunikace s dítětem o biologické rodině a kontakt dítěte s biologickou rodinou*. Praha: Občanské sdružení Rozum a Cit.
- [20] VANČÁKOVÁ, Martina, 2008. *Romské dítě v náhradní rodině*. Praha: Občanské sdružení Rozum a Cit.
- [21] VANČÁKOVÁ, Martina, 2011. *Dítě jiného etnika v náhradní rodinné péči*. Praha: Středisko náhradní rodinné péče. ISBN 978-80-87455-05-0.
- [22] VÁGNEROVÁ, Marie, 2011. *Zdravotně znevýhodněné dítě v náhradní rodinné péči*. Praha: Středisko náhradní rodinné péče. ISBN 978-80-87455-04-03.
- [23] ZACHAŘOVÁ, Barbora, 2011. *Metodika náboru zájemců o náhradní rodinnou péči*. Chrudim: Amalthea. ISBN 978-80-904801-3-1.
- [24] ZEZULOVÁ, Dagmar, 2012. *Pěstounská péče a adopce*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0065-9.

SEZNAM POUŽITÝCH INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

- [25] *Amalthea* [online]. 2015. [cit. 2016-01-26]. Dostupné z: <http://www.amalthea.cz/>
- [26] Děti patří domů. *Dohoda o výkonu pěstounské péče* [online]. © 2016 [cit. 2016-04-05]. Dostupné z: <http://www.detipatridomu.cz/pestounska-pece/dohoda-o-vykonu-pestounske-pece/>
- [27] Dobrá rodina. *Abeceda pěstounské péče: D jako doprovázející organizace* [online]. © 2015 [cit. 2016-04-05]. Dostupné z: <http://www.dobrarodina.cz/novinky/216-abeceda-d-jako-doprovazejici-organizace>
- [28] *Hledáme rodiče.cz* [online]. © 2014 [cit. 2016-01-30]. Dostupné z: <http://www.hledamerodice.cz/>
- [29] Knihovna náhradní rodinné péče. *Vzdělání pěstounů* [online]. © 2014 [cit. 2016-01-25]. Dostupné z: <http://www.knihovnanrp.cz/cz/nahradni-rodinna-pece/sluzby-pro-pestouny/vzdelavani-pestounu/>
- [30] *Ministerstvo práce a sociálních věcí*. [online]. © 2013 [cit. 2016-01-25]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/>
- [31] *Sdružení pěstounských rodin*. [online]. © 2015 [cit. 2016-01-27]. Dostupné z: <http://www.pestouni.cz/>
- [32] Zákon č. 359/1999 Sb. ze dne 9. 12. 1999 o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. © 2013 [2015-12-28]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/14305/novela.pdf>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

NRP	Náhradní rodinná péče
OSPOD	Orgán sociálně-právní ochrany dětí
PP	Pěstounská péče
R1	Respondentka č. 1
R2	Respondentka č. 2
R3	Respondentka č. 3
R4	Respondentka č. 4
R5	Respondentka č. 5
R6	Respondentka č. 6

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1 - Příspěvek na úhradu potřeb .....</i>	<i>20</i>
<i>Tabulka 2 - Popis demografických údajů respondentů .....</i>	<i>42</i>

SEZNAM PŘÍLOH

- P I   Doslovná transkripce rozhovoru - Respondentka č. 1
- P II   Doslovná transkripce rozhovoru - Respondentka č. 2
- P III   Doslovná transkripce rozhovoru - Respondentka č. 3
- P IV   Doslovná transkripce rozhovoru - Respondentka č. 4
- P V   Doslovná transkripce rozhovoru - Respondentka č. 5
- P VI   Doslovná transkripce rozhovoru - Respondentka č. 6

PŘÍLOHA P I: DOSLOVNÁ TRANSCRIPCE ROZHOVORU - RESPONDENTKA Č. 1

T: Tak jo. Já začnu. Tak já jsem Jana Falešníková. Studuji třetím rokem na univerzitě Baťovi ve Zlíně, obor zdravotně sociální práce. Tento rozhovor bude anonymní. Souhlasíte s nahráváním?

R: Ano

T: Děkuju

T: Tak můžeme začít. Tak první otázka. Jaké vidíte pozitivita v pěstounské péči?

R: Ježiš, jak bych začala. No tak každopádně pomůžu dětem, který jsou, já nevím v děčáku. Já nevím, jak bych to, já si to řeknu podle svých slov, já než se rozmluvím, tak ono mě to chvíli trvá jo

T: To nevadí (smích)

R: Pozitivita? No tak já nevím. Třeba, no tak každopádně **pomocť dítěti**, aby bylo v rodině, jo, že prostě mám třeba malého xxx, který byl rok v kojeňáku, takže, toho druhého mám od přechodňáků, ten dostal základ. Tak když mám tyto dva a dostala jsem toho z kojeňáku a toho z rodiny, je tam strašný rozdíl no. Kluci, kluci nebo děti v dětském domově, su přesvědčena, že strádají, že tam prostě nemají ten základ. Já to vidím na xxx, že se vztekával. Malý xxx, ten byl od začátku v rodině, tak tam je úplně, vidím tam strašný rozdíl jo, že prostě fakt, fakt k **tým děčkám člověk pomůže, když jsou v té rodině, mají zázemí, mají lásku, mají, co potřebujou**, no u mě teda mají všechno, co potřebujou. Jo takže jako, pomůže člověk tomu dítěti, tak jako, aby nebyl v tom domově, aby měl rodinu. Nevím, co bych k tomu ještě jakože dodala.

T: Dobré

R: No já se potom rozkecám. Mně to potom dochází ještě aj později, ale tam je nejdůležitější prostě, aby ty děcka byly v rodině jako, že malý xxx třeba, kdyby sme se nenaskytlí mi, tak by byl umístěný v kojeňáku, protože oň ho neměli zájem žádní pěstouni, protože je to poloromské děčko. Takže dneska jakože hodně lidí se bojí genů, co se týče romských dětí, já ne, protože my jsme vlastně smíšená rodina, manžel je Rom, takže já se nebojím.

T: Dobře... A nějaké negativita v pěstounské péči vidíte?

R: Negativita... eee...nevím, co máš na mysli přesně...

T: Nevím, třeba, že je málo peněz nebo ti biologičtí rodiče nějak

R: Joo už vím... Née na peníze si mi určitě nestěžuju... Děti tam mají vlastně příspěvek na potřebu dítěte, ale **co se týče biologických rodičů, tak tam bohužel někdy problémy jsou**. Mně se teda nepoštěstilo, abych třeba ty problémy měla, ale sou tam někdy takové problémy. **Hlavně co se týče plánovaných operací, musí dat souhlas biologická matka**. Když jsou ti rodiče problematičtí, tak je prostě strašně jich nahnat nebo sehnat, tak jakože toto to by měli nějak prostě vyřešit, prostě už u soudu, že když víjů, že ta matka je problematická nebo že nespoupracuje, tak by měli dat už do toho rozsudku, jakože aby ten pěstoun mohl za určité tyto věci rozhodovat sám. To je teda můj názor. Mám to u poručnictví, vlastně, že můžu rozhodovat, mám to i v druhém rozsudku, kdy víjů, že vlastně matka je nezodpovědná, že málo zastizitelná, tak tam mám víceméně takové vlastně práva jak u poručnictví, ale jak říkám, jsou i pěstouni, kteří mají opravdu s biologickýma rodičama strašně problémy. Co se týče fakt hlavně třeba těch plánovacích operací, že potřebuje souhlas nebo určitý doklad, že potřebujou souhlas. **To bych určitě nějakým způsobem změnila, aby prostě ti pěstouni mohli o tom rozhodovat sami**. Pokud sou teda tak problematičtí biologičtí rodiče.

T: Dobře. Takže nemáte zkušenost s biologickou rodinou.

R: Ne nemám, bohužel nemám. Já mám vlastně, ani jedna rodina **nejeví zájem**, takže já s týmtó problémy nemám. U jednoho su poručník, u druhého su teda pěstoun, ale říkám, mám stejné výhody víceméně jak poručník, protože soud zná matku, že je nezodpovědná, málo kdy zastizitelná, takže jako kdyby opravdu se stala plánovaná operace, tak prostě já o tom můžu rozhodnout, že ano a nemusím nikde tu matku nahánět, protože opravdu, třeba v mém případě, co se týče druhého dítěte, je problém tu matku vůbec sehnat. Joo jinak jako určité rodiny jsou, čtu to ve skupině pěstouni pěstounům, že prostě ten dělá problém, ta dělá problémy, nechťejí dat souhlas nebo jsou nezastizitelní, takže prostě jako... Mě se to netýká, ale určitě takové rodiny z těch pěstounů znám.

T: A myslíte si, že by se děti měly setkávat s biologickými rodiči?

R: Já si myslím, že by se měly setkávat. Taky záleží z druhé strany, jak ti biologičtí rodiče k tomu přistupují, jestliže mají zájem, jestliže zájem nemají. Pokud zájem mají, ano určitě za doprovodu sociální pracovnice, většinou nám říkali, nevodit si je dom, na neutrální půdě. Problém je ten, když opravdu ten biologický rodič zájem nemá, takže to už je potom asi zbytečné, aby se někdo někomu cpal. My jsme nabízeli pomoc jedním, jak druhým a nikdo nejeví zájem. Ale každopádně, malí by měli vědět, jako kdo jsou jejich rodiče v určitém věku nebo jak my uznáme za vhodné nebo spíš tak, tak v tom předškoláckém nebo v předškolkovém věku než půjdou do školky, tak by měly ty děcka vědět, aby se to nedozvěděly od druhých, že jsou vlastně v pěstounské péči nebo prostě, že nejsme jeho vlastní rodiče, že maminku a tatínka mají, prostě a vysvětlit jim co, celou tu situaci, aby si to nedostali, nedo... aby se to nedozvěděli... nebo nedoslechli se to od druhých lidí a třeba nějaké posměšky, ty děcka si to potom třeba někteří i těžkou berou.

T: Tak jo. A jaký význam má pro dítě pěstounská péče? Jestli ste si všimli nějakých změn, když k Vám přišlo. Něčím ho ovlivnili, něčeho ho naučili?

R: No tak určitě je to pro něj velká změna. Začnu třeba tady tímto starším chlapečkem, který je u nás přes rok. On byl od narození v kojeňáku, a když byl tam v tem... byl v chovánku teda tak. Byl v chovánku, tak třeba tam byl neustále nemocný, neustále na antibiotikách, prostě nenaočkovaný, protože měl furt ty antibiotika. Jakmile se dostal k nám do rodiny, tak za prvé, strašně rychle se zadaptoval, strašně rychle se uzdravil, více méně není nemocný vůbec. Zvykl si na děcka, má tady bych řekla více méně všechno, co potřebuje, jako, má rodinu, je to prostě, určitě je to lepší než v tom děckém domově jo, že. Za prvé se mu zlepšil ten zdravotní stav, má tady sourozence prostě, máme ho rádi, dostává všechno, co potřebuje, nevím no. Nevím, co bych ti k tomu ještě řekla.

T: A třeba u toho malého, nějaká změna?

R: U toho malého změna. Tak on je ještě malý. Toho sme dostali od přechodných pěstounů. On je malý, určitě už je na nás zvyklý. Nějakým způsobem je na mě určitě i víc fixovaný, protože to, jak když se ukázu mezi dveřama nebo když dojdu ze školky, tak to už za mnou jako. Jako on je malinký, na něm to ještě tolik nesleduju, jakože by tam ta změna. Ale u xxx je změna velká jako. Co se týče. Opravdu on se strašně rychle adaptoval. Jako venku, když jsme na hřišti, tak on s děckama běhá, prostě. Určitě je to jako v pohodě. Je to lepší, než to tam bylo, prostě ty změny jak zdra... Hlavně ten zdravotní stav, hlavně ten zdravotní stav a vlastně, když jsme si ho dovezli, tak se hodně vztekával. Teď to pominulo to vztekání. Vztekává se, ale už více méně, když mu zakážeme určitou věc. Jako pominulo se, ale on je dítě, on je romské dítě a on je opravdu temperamentní kluk, jakože prostě na něm je to poznat. Tento druhý ten je bych řekla poloromský. Více méně jsem o tom přesvědčena. Otce jsem neviděla. Ale ten je takový klidnější povahy, ale zas je to o tom, že byl vlastně skoro deset měsíců u přechodňáků, kde on, byl tam od narození, kde on dostal ten základ. Ten základ, takže tam je, tam byla taky, tam byla prostě od začátku láska, takové rodinné zázemí. U toho jednoho, co byl v tom chovánku, tak tam prostě, tak tam je to jiné. Tam je to jiné a ty děcka tam strádají a potom se to odvíjí aj na jejich chování. Jsem o tom přesvědčena, protože to srovnávám, když mám vlastně dítě od přechodňáků a dítě z kojeneckého ústavu, tak vlastně tam vidím ten rozdíl. Opravdu rozdíl, že ten má základ a ten ne. Jo, že tam je to opravdu poznat. Nikdy jsem tomu teda nevěřila, ale teď to vidím na své vlastní oči, že tam ten rozdíl opravdu je. Takže tak.

T: A využíváte nějaké služby pro Vás a dítě?

R: Nééé. Zatím na lábory žádné takové, protože jsou malí, ale každopádně až dosáhnout určitého věku, tak využívat to budu.

T: Dobře... A jaký názor máte na zprostředkování pěstounské péče? Eee... Jestli si myslíte, že ty požadavky jsou, jakože moc toho chtějí, třeba to dokládání toho zdravotního stavu, ta trestní bezúhonnost...

R: Joo no tak já si myslím, že je to tak více méně v normě. Oni si svým způsobem toho člověka vlastně jo, proto dítě je to cizí člověk, tak já si myslím, že oni si pro to dítě opravdu musí toho člověka ověřit. Že jestli je trestaný nebo jaké mají podmínky, jestliže sem dojde na kontrolu sociální pracovnice, to si zas myslím, že je v pořádku. Co se mně nelíbí tak, co se mně nelíbí tak třeba u druhé žádosti, kterou jsme my chtěli dělat, tak nám bylo sděleno znova příprava a s tím bych určitě nesouhlasila. S tím bych určitě nesouhlasila, protože podle mě je to zbytečné, protože bysme absolvovali úplně to samé, co jsme dělali při prvním dítěti jo. Toto je věc, nevím, kdo si to vymyslel, ale zdá se mně to naprosto zbytečná věc. A abych já poučovala nějaké druhé školitele... ee... druhé žadatele, na to oni mají svoje školící lidi jo. Proč? Jako je něco jiného, kdyby si mě pozvali a řekli si, tak jako řekněte něco ze svojí zkušenosti. Tak jo, tak na to školení jedu na tu jednu přednášku a zeptám... odpovím jim, na co se mě ptají. Tak to jakože. Ale jinak, co se týče prověřování, jako s tím nemám problém. A myslím si, že ti lidi opravdu musejí být prověřeni nějakým způsobem jakože. To nejde jenom dat nějakému cizímu člověku leda tak jako děcko, že. I ty psychotesty, je to docela náročné to ježdění. A ty psychotesty taky člověk musí tak trochu, ten psycholog musí odhadnout, jestli ten člověk na to má, nemá. Takže

jako, nemyslím si, že jsou to nějaké velké nároky. Akorát, co bych opravdu měla výhradu k tomu, když žadatel žádá o druhé dítě, tak znovu příprava. S tím já nesouhlasím, protože pro mě se zdá, že je to zbytečné...

T: A jaký názor máte na čekací lhůtu?

R: Tak co se týče té mojí osobě, tak já jsem teda krajský úřad velice bombardovala, o to, aby sme dostali dítě, nedala jsem si pokoje. Jinak bych řekla, že to trvá docela dost dlouho, že nevím. Mně připadá, že někdy se to zbytečně natahuje, někdo čeká na dítě dva, tři roky jo. Taky záleží kdo, jaký si dá požadavek. My jsme měli třeba požadavek na romské nebo poloromské dítě a to ide teda více méně opravdu rychleji než u těch bílých dětí. Ale i tak **si myslím, že by to mohlo jít teda daleko rychleje, protože ty děti jsou zbytečně v kojeňáku.** A vlastně mi, když jsme si brali xxx, toho prvního a dělali jsme přípravku, tak on už byl na světě. On už byl v tom domově a dostali jsme ho ve třinácti měsících a myslím si, že sme ho mohli dostat daleko dřív. Jenomže bohužel, kraji neporučíte. Kraj má svoje prostě podmínky, on řekne, bude to tak, bude to tak, bude zasedací ta porota, nebo teďka nevím jak přesně ten výraz, jak oni to říkají. Myslím si, že to, že by to šlo opravdu rychleji, protože **podle toho co čtu nebo vidím nebo slyším, tak těch dětí je hodně.** Takže já nechápu, proč se to zbytečně takto natahuje. To opravdu nechápu.

T: Je to nedořešené tady toto, mně přijde ještě.

R: **Je to nedořešené.** Protože opravdu jsou pěstouni, které ty děti opravdu chtějí. Chtějí jim pomoci, chtějí jim dát rodinu, zázemí a ty děti jsou zbytečně dýl v dětském domově. Je to, já to vidím na xxx. On kdyby se k nám dostal třeba opravdu v nějakém tom půl roku nebo i v těch osmi měsících, furt je to víc než v těch třinácti jo, tak jak sme dostali xxx, tak to dítě se i lepší bych řekla. Eště není, nemá až takový rozum nebo nemá možná tolik zafixovaného třeba z toho děckého domova, že. Su přesvědčená, že ten xxx má zafixované něco z toho děckého domova jo.

T: A jaký význam přikládáte těm doprovodným organizacím? Jaký k ní máte vztah? Jak často ste v kontaktu?

R: Tak chodíme na **školení** samozřejmě, který je poučné. Vždycky každé školení je jiné **téma.** Jsou tam i víkendovky, na které teď teda zatím já osobně nejezdím. Tak záleží manžel, jaké má směny nebo jak nám to prostě pasuje, ale nejezdili jsme zatím na žádné víkendovky. Jinak školení je určitě poučné. Je to školení, říkám. Každé školení, jiné téma jo. **Člověk se tam něco přiučí, může se zeptat na všelijaké dotazy.** Je mu odpovězeno. Jako není to špatná věc to školení. Takže, jako určitě to dá další nějaké ty **zkušenosti** nebo prostě, **když má někdo problém, neví si s něčím rady, tak by mu tam poradili.**

T: A ještě s tymba přednáškama ste, s tím školením. Líbí se Vám volba témat? Nebo byste tam nějaké přidala, změnila

R: Noo, tak já si myslím, že, že bych ani nepřidala, že je to takové jako dobré.

T: Dobře. A sociální pracovníce z doprovodných organizací k Vám chodí jednou za dva měsíce. Myslíte si, že je to často nebo by mohla chodívat častěji?

R: Néé, je to akorát. A myslím si, že kdyby byl nějaký problém, že by chodila určitě častěji. **Jako nemám s tím problém, aj kdyby chodila každý měsíc.** Ale myslím si, že je to uplně normální.

T: Dobře. A co všechno Vám dál doprovodná organizace nabízí? Někaké služby, akce

R: Tak tam... ježišmankote... Jo. Víím, že nabízí hlídání, když se jde k lékaři, že bych to mohla využít. Zatím sem teda doposud nevyužila jo. Zatím jsem si to nějak zařídila, že jsme si děcka buď vzala. Nevyužívám jako zatím takových nějakých služeb, že bych potřebovala jako pohlídat nebo tady, tady takové tyto věci. Teď nevím, táto doprovodná organizace, tam ty příspěvky a toto...

T: Eee...

R: Toto ne-e. Toto nedávají.

T: To je ta Skleněnka

R: Ta Skleněnka. No tak tam jsou ty, tam jsou vlastně ty školení, ty akce různé pro děcka nebo já nevím jako, jsou tam různé věci takže... říkám... ale takové to hlídání, to víím, že tam existuje, že toho můžu využívat. Nebo ne. Ano. Ano můžu. Abych si to nepopletla zase s tím druhým. Ale zatím jsem toho nevyužila. Ale určitě je to dobrá věc. Jako kdy. Jako nedej bože, že opravdu třeba si zlomit nohu nebo něco a potřebovat pomoc, tak jako si myslím, že to není špatná věc.

T: Dobře. A dále Vás navštěvuje jednou za půl roku sociální pracovníce z OSPODu. Myslíte si, že ta návštěva je důležitá, když Vás navštěvuje každé dva měsíce pracovníce z těch doprovodných organizací?

R: Tak, já si myslím. Pro nich je určitě důležité, pro ty sociální pracovnice. Aby se přesvědčily, že ty děti jsou v pořádku, že mají všechno, že mají prostě veškeré oblečení, veškeré potřeby. Já si myslím, že určitě je potřeba, aby ony si to ověřily, že je všechno v pořádku a já s tím nemám problém.

T: A liší se ty návštěvy od sebe nějak?

R: Noo ani né. Néé jako nikdo mě neprolézá skříně. Jako více méně jsou ty návštěvy takové kamarádké a pohodové. Že si povykládají s děčkama, povykládáme si my jo, takže úplně v pohodě. Takové pohodové návštěvy, jako žádný prostě chození do ledničky a otvírání skříní, jako to vůbec, takže to v žádném případě. To co naše děti se pochválí samy. Nemám s tím problém, to vůbec, ani s jednou ani s druhou. Prostě jako. Myslím si, že to není ani přehnané nějak, jako kdyby došla aj častěji, tak jako říkám. Určitě prostě, oni musí mít přehled o tom, jak ten pěstoun se chová k tomu dítěti nebo prostě jestli opravdu mají všechno, jestli není nějaký problém. Jako to já naprosto chápu a hlavně bych to nerušila nebo něco takového.

T: Dobře. Takže povinné vzdělávání, když se k tomu vrátíme, je pro Vás přínosem?

R: Určitě ano.

T: A myslíte si, že těch 24 hodin za rok je dostačující?

R: No, já si myslím, že je.

T: Dobře. A vzdělávání probíhá v určitých intervalech. Vyhovují Vám?

R: Ano, určitě ano.

T: Máte povědomí o změnách v roce 2013, co se udály v zákonech pěstounské péče?

R: No, ani, ani ne. Já spíš jako vlastně. No my jsme žádali o xxx v roce 2013 nebo čtrnáct... třináct... teď si nejsu jistá... no prostě, co jsme žádali xxx, teď je 2016 on je u nás rok, tak jsme žádali 2013, je to možné... je to možné. Takže vlastně jak se žádávalo dřív nebo jak to probíhalo dřív, před tím rokem 2013 nevím... Já jsem se tím začla zabírat vlastně, až sme žádali my, to je myslím, že toho roku 2013... teď si fakt nejsu jistá, myslím, že jo. Asi jo, ano. Je 2013 narozený. Joo

T: To by tak sedělo.

R: To by tak sedělo. Jako fakt dřív nevím, jak to probíhalo, jak to fungovalo, ale vím, jak to funguje dneska a mohlo by to fungovat teda určitě líp jako. Tady, tady toto. Bohužel prostě, krajský úřad je krajský úřad.

T: A tam je třeba vzniklá ta nová dávka, ten příspěvek, když dítě odchází z pěstounské péče. Jestli si myslíte, že je to dobrá věc, že to vzniklo?

R: Je, je to určitě dobrá věc, že ty děti dostanou aspoň něco málo prostě pro ten základ do toho života, jako když se rozhodne třeba teda odejít, je to určitě dobrá věc jo. My zatím nespojíme, mám to v úmyslu, ale jako někteří spojí, někteří nespojí. Tak my máme dětí víc, takže já zatím nespojím ani jednomu jo. Ale určitě tady toto, to s tím souhlasím. To je dobrá věc. Ty děti dostanou aspoň, aspoň něco.

T: A poslední otázka. Jak hodnotíte finanční zajištění pěstounů?

R: Tak já si nestěžuju. Tak jako, co bych k tomu řekla. Nestěžuju si. No prostě jako děti dostávají příspěvek na potřebu dítěte, pěstounský plat, jako nestěžuju si no. Tak stačí mě to, prostě mi to pro ty děti stačí jo.

T: Tak jo. Děkuju moc za rozhovor.

PŘÍLOHA P II: DOSLOVNÁ TRANSCRIPCE ROZHOVORU - RESPONDENTKA Č. 2

T: Tak já jsem Jana Falešnicková, tento rozhovor bude anonymní a poslouží k bakalářské práci a budu ho nahrávat. Souhlasíte s tím?

R: Ano

T: Děkuju (smích).

Tak já bych začala první otázkou. Jaké vidíte pozitiva v pěstounské péči?... Jakože třeba

R: Pozitiva? ... No, pozitivum. Stali jsme se **rodinou**, protože my nejsme třeba pěstouni, kteří mají svoje děti a pak mají další pěstounské děti jo. Takže mi máme jenom děti v pěstounské péči, takže my jsme se stali rodinou, protože jinak pro mě jakože žena, muž a pes není rodina jo, já jsem to viděla vždycky, že rodina je kompletní, jakože s dětma. To je jedno pozitivum. Další pozitivum, že **se člověk učí**. Učí se **být rodičem, učí se trpělivosti, učí se vycházet, že aj tady s těmto malýma nevyspíratelnýma tvorama a celkově no, že jsme tady jeden pro druhého.**

T: Dobře. Děkuju. A vidíte i nějaké negativa v pěstounské péči?

R: Vidím, že mám ohoblovanější nervy, nervovou soustavu (smích). Ale to jakože patří asi celkově jakože, když má člověk děti. Eee... negativa... Jediné možná negativum je, že **když člověk přilne, když není psychicky připravený na to, že o ty děti může přijít a nedej bože o ně přijde** jo. Protože někteří pěstouni, já můžu říct, že my jsme šli do pěstounské péče, všechno jsme teoreticky věděli, ale ta praxe potom byla úplně o něčem jiném. My jsme o toho chlapečka prvního došli, tak já jsem nebyla zrovna člověk, který by jakože to úplně perfektně všecko zvládl a vyrovnal se s tím a bere si hned další děcka jo, protože pěstoun podle mě, když je pěstoun, tak to musí být člověk který je pořádně připravený na všechny možnosti jo, a ty možnosti ho v nejlepším případě jakože příliš nevykolejí, když se stane něco, jako třeba špatného. To je negativum.

T: Dobře. Děkuju. A jakou máte zkušenost s biologickými rodiči?

R: No já naštěstí docela dobrou (smích). Slyšela jsem různé jiné story, a ty, ty byly hrozné. Já **mám zkušenost dobrou, protože, ona je dobrá pro mě**. Nevím potom jak je dobrá třeba pro ně nebo jo, pro toho biologického rodiče, ale pro mě je dobrá, **protože ten biologický rodič vlastně defakto nijak negativně neovlivňuje, a ani u nich nenastává** (xxx nebrlej tam do toho), ani u nich nenastává **třeba ten zmatek, když jezdí do jednoho prostředí jo, tam se něco říká a potom dojdou zpátky do druhého prostředí, že oni nejsou vůbec takový roz... rozháraní**

T: Takže si myslíte, že by se měli setkávat s těmi rodiči biologickými nebo?

R: **To je asi úplně individuální. Každopádně jakože jsou jejich, že, takže co my, jak to ovlivníme jo**. To už nezáleží jenom na nás. Je to individuální. Je to každý případ zvlášť. Některý ten biologický rodič může být nedobrý a může jim dávat jakože, že na ně měli dobrý vliv, může jim dávat dobré příklady jo, byt jim užitek do života, ale někdy je to pravý opak jo, že někteří jsou až nebezpeční k těm dětem, takže to je případ od případu.

T: A jaký si myslíte, že má význam ta pěstounská péče pro to dítě? Co ste ho třeba naučili nebo ovlivnili, v čem ste ho?

R: Co jsme tě naučili? Zlobit sme ho naučili (smích). Né. No každopádně. Já si myslím, že on je daleko líp nebo **děti z pěstounské péče, když nežijou v domově a žijou v rodině, v přiměřeně takové normální rodině jo**, v každé rodině je něco, **takže oni jsou daleko víc připravené pro život jo**. Oni se naučí určité vzorce chování. Ne jenom to, jak říkal jo Fanda, teď jsme se o tom zrovna bavili. Já jsem měla takový negativní, negativní postoj k té profesionální pěstounské péči. On je teda masér a k němu chodí na masáže nějaká paní, sociální pracovnice a ta nám to zase podala úplně v jiném pohledu jo, že mi to možná vidíme jenom svým pohledem, já jsem to viděla takovým blbým pohledem, ale nemusí to být zase špatné, je to určitě lepší, než zůstat enom v tom domově... eee... prostě být nepřipravený. Tady se jim vyvinou, oni vidí příklady jo, **vidí, jak se k sobě chováme, vidí, že mají nějaké povinnosti, že jsou za něco chváleni, každý musí se snažit jo, každý musí pracovat a celá ta rodina dohromady jak spolupracuje, tak vytváří ten celek jo**. Vidí, že se někdy někdo hádá, vidí, co děláme společně, **společně prožíváme pěkné chvílky, společně prožíváme aj špatné chvílky jo**. **Společně chodíme nakupovat. Ví, jak se hospodaří**. Jo jakože, aby byly hospodáři, že za všechno třeba xxx, když si něco zničí, že, teďka si zničil, protože se škaředě choval ke svojí aktovce, protože si jí nevážil, s ní hodil, co dostal v první třídě. Tam ju hodil, byla špinavá, polámaná, úplně hotová ta aktovka, že, tak prostě musel vyskládat myčku. Jednu myčku vyskládal za deset korun jo a našetřit si tři tisíce třista korun po deseti

korunách, to není žádná sranda, ale vlastním úsilím musí prostě si na tu aktovku šetřit jo, aby... eee... a naučí se hospodařit. Ví, že prostě nic není zadarmo jo, takže a to si myslím, že tam se moc nenaučí jo a potom pokud oni vyrostou takto v prostředí, byť určitě se všichni ti pracovníci snaží jo, taky se snažijú je chovat jo, a ten cit jim dávat, ale je to zase v rámci nějaké svojí pracovní doby a není to tak jak v rodině, že, že může kdykoliv dojít, kdykoliv se přitulit, kdykoliv si můžem něco, co chceme říct jo. Naučí se aj chovat k těm ostatním lidem jo. Ví, ví co a jak, naučí se aj hádat třeba jo nebo si **prosazovat ty svoje názory**. Já si myslím, že je to připraví pro život. Každopádně je to líp připraví pro život a nebudú tacoví... eee... citově, pro to je nějaký název... cit... citově plochý jo, to oni prostě nejsú ani jeden. Prost... tady toto oni to nasáknout z toho prostředí všechno. Umí vyjadřovat své emoce, jo. Ví, co si může dovolit. Ví, co se nemůže dovolit. Snaží se samozřejmě se pořád si dovolit čím dál víc jo (smích), ale to všechny děcka no. Co ste se naučili. Všecko se naučili. Jelikož mi... eee... hodně aj cestujem jo, tak se naučili, naučili se všecko. **Oni umí oba plavat, umijú oba dva perfektně lyžovat** jo, že sjedú každý kopec, umí oba dva dobře **jezdit na kole**, že. Umijú, dá se říct, že **umijú trochu bruslit** (smích). Takže aj takovéto aktivity se různé naučili.

T: A využíváte nějaké služby pro Vás a děti? Třeba terapie, psychologa

R: Terapie

Dítě: Né, psychologa

T: Psychologa. Koho, na koho využíváme psychologa?

Dítě: Na Rénu

R: Na Rénu. Ty bys ho možná taky potřeboval. Já nejvíc teda (smích). Ale to, no. Uvažovali jsme o tom několikrát, že aj s paní xxx sem několikrát to jakože probírala, ale dá se říct, že nikdy k tomu jakože nedošlo jo, jako k takové intenzivní, že by jsme někam intenzivně docházeli a akorát co využíváme, tak na xxx, že de jedenkrát za půl roku vlastně na tu kontrolu, co má předepsanou k tomu psychiatrovi, který ju zkontroluje. I když u ní to bylo tak, dá se říct, že teď poprvé u té psychiatricky i promluvila. Ona si myslela, že xxx vůbec nemluví, protože ona se tam vždycky šprajcla a neřekla ani slovo jo, jak schválně vždycky se tam zatla a vůbec se s ňú ani nebavila a nic a teď poprvé jsme říkali, že už je předškolačka jo, že už se nestydí, už byla u zápisu, všechno, tak jako poprvé jakože tam byla sama jo a mluvila tak. A nevyužili jsme, ale možná jsme udělali chybu, možná jsme i mohli využít. Možná využijeme jo.

T: A pro Vás třeba nějaké ty odlehčovací služby nebo tak to využíváte? Hlídaní dětí

R: No a je to tady? **Já bych to využila teda velmi ráda**. Kdyby to tady bylo (smích).

T: Není to?

R: Protože nám nefunguje už ani příliš babička. Nám dycky hlídala babička, oni ju milujú, protože u babičky se samozřejmě může všechno, že, taky z tama dycky dojdú úplně zvlčelí. Alee babička na tom není zdravotně dobře už a mívá takové, je víc nemocná než zdravá, takže už nemožu se na to spolehnout a ani ji tím nechcu zatěžovat, tak já bych to docela i uvítala.

Sociální pracovnice: No tak když budete potřebovat tak stačí říct.

T: Tak můžu, ještě teda. Jaký názor máte na zprostředkování pěstounské péče. Jako jestli si myslíte, že ty požadavky na zájemce jsou přehnané? Třeba ten zdravotní stav nebo tam je tuším výpis z rejstříku trestů, že je to takto hlídané? Nebo jestli si myslíte, že je to zas málo těch požadavků na ty žadatele? Jaký na to máte názor?

R: No... **Co se týká rejstříku trestů, to si myslím, že je v pořádku jo, že by ten člověk asi jakože trestaný byt neměl**. Ted' záleží ještě, za co byl trestaný, že, to je další věc, kterou většinou asi když už je trestaný, tak je to, že nic dobrého neudělal a **co se týká zdravotního stavu, tak tam je to asi taky v pořádku, protože tam zase ten člověk musí byt v nějaké přiměřené určité formě, aby to zvládl** a tam přeče jsou, jakože povolené (xxx nebouchej do toho), tam jsou povolené nějaké takové malé handicapy, ale nesmí mět rakovinu a tak, že, to by nemělo žádný smysl. Co se týká, no pro mě to bylo, vím, že já jsem se tam trochu s tím potýkala, protože já třeba, než jsme je dostali, já jsem byla asi čtyřikrát. My máme perfektní doktorku, ona má asi osmdesát roků, takže ona si vzala recept a můj zdravotní stav udělala, že ten recept zasunula do toho psacího stroju a napsala xxx xxx je zdravá jo (smích). Takže jakože to dopadlo tak, ale neumím si představit, fakt jsem tam byla tak čtyřikrát nebo pětkrát, jakože pořád to někde někdo chtěl po mě jo, takže a nebylo to v průběhu dlouhé doby. Myslím si, že docela v průběhu krátké doby, takže ten stav se asi tak rychle neměnil. Tak to mě přišlo trochu zbytečné a pak mě přišlo teda trochu zbytečné prošetřování, jakože role těch poměrů, jakože kde bydlíme jo, eště na soudě mě řekla, protože mám, to vám tam možu říct, já mám vlastně na výplatě, výplatu já nemím, dvacet tisíc jo, čistého a když nás na soudě, když jsme byli, tak ta soudkyně mě říkala, paní xxx uvědomte si, jakou máte výplatu a jestli to vlastně z toho všecko zvládnete a tady toto jo. A já jsem si říkala, no tak jakože a kolik mají ti ostatní

lidi, co mají prostě svoje děcka jo, různě. To nikdo nezkoumá a to má samozřejmě ještě partner že, jakože že má výplatu, ale to...ee... nevim, to mě přišlo, jakože já vím, že se to musí prozkoumávat, ale přišlo mě to až takové moc. Nebo když se xxx vrátil k té svojí původní rodině, on tam musel byt úplně, jakože nevim, jestli oni mají nějaké dávky, ale tam musel dít úplně u té babičky jakože bídu s nouzí, tak to jo, když se to vezme. Tak to mě přijde takové moc jakože zbytečně přísne.

T: A třeba názor na tu čekací lhůtu. Jestli je to moc dlouhá...

R: To mají asi všichni pěstouni stejně

T: Že je to dlouhé?

R: Že je to dlouhé no... Je to dlouhé a tady mám ještě jeden názor. To není jenom na čekací lhůtu, ale na to co se nám stalo v tom prvním případě třeba, jak sme měli toho xxx. Než se přesune v rámci Brna dejme tomu jeden stoh papírů, jedna složka papírů z jedné kanceláře do druhé, to trvá x měsíců. Za těch x měsíců se moc věcí změní a my třeba u toho xxx vlastně, tam to bylo tak, že on defakto když my jsme ho dostali, tak on už byl té babičce nějak prej přislíbený jo. Takže my jsme ho měli, já natěšená matka, že, bezdětná, celá žhavá, že mám dítě, ale papírově a vůbec mě nenapadlo, že bude vracet ani ve snu, ani v nejhorším snu a papírově on už mířil někam jinam jo, takže tam vznikl takový šotek, tam to trvá moc dlouho no, ta byrokracie je asi hrozná. Nevím, jestli to ide nějak urychlit. To by chtělo změny zákonů, všechno to je na dlouhé loktě no.

T: A jaký význam přikládáte doprovodným organizacím? Jakože jaký k ní máte vztah? Jak ste v kontaktu často

R: S doprovodným organizacema. To je kdo třeba?

T: Tady skleněnka

R: Skleněnka nebo ten TRIALOG

T: ehm

R: Jaký k ní mám vztah?

T: Jak často

R: Dobrý (smích).

T: A jak často jste v kontaktu?

R: Jak často jsme v kontaktu?... Tak podle potřeby, že, více méně.

T: Využíval... Navštěvují jednou za dva měsíce z té doprovodné organizace, a jestli Vám to vyhovuje nebo Vám přijde, že je to moc často?

R: Mně to vyhovuje, bych řekla

T: Tady ty návštěvy

R: Mně to vyhovuje, a když něco potřebuju, tak zavolám já jo nebo když něco nevim. Nebo třeba paní xxx zavolá... ee... a já zrovna něco řeším nebo se chcu na něco zeptat, tak se, tak se jí zrovna zeptám a tak jak je potřeba.

T: A co všechno Vám dále dopro... organizace nabízí doprovodná? Jako třeba nějaké akce

R: Tak Skleněnka je nová že, dá se říct. Dá se říct, že je nová. No je nová. Je v nějakém rozjezdu určitým, tak, tak školení nám nabízí, které se snažím řešit, jakože těma víkendama, my to berem jak dovolenů a tvoř... jak jsme byli na tom tvoření, to tvoření bylo perfektní, to setkání. No a mě se líbí takové třeba, kdyby byl tábor, tak by bylo perfektní, aby... líbí se mně takové ty akce, kde se možem jedenkrát za čas, k nějaké příležitosti přijít, třeba k těm Vánocám nebo, nebo v červnu k těm čarodějnicám nebo jenom tak sejít, aby sme, aby sme si povykládali vzájemně, protože když se vidáme vickrát, tak se aj víc poznáváme s těma lidma jo, tady z toho okolí a tak si tam jakože povykládáme, každý má nějaké ty svoje zkušenosti a děcka si tam pohrajú mezi sebou, ty tam lécu vždycky, takže, takže určitě...

Sociální pracovnice: Takže určitě nějaké akce takové budou

R: No...

T: No a ještě Vás jednou za půl roku navštěvuje sociální pracovnice z OSPODu. A já bych se chtěla zeptat, jestli se ty návštěvy nějak liší tady od té, když Vás navštěvují z té dobrovolné... doprovodné organizace? Jestli je v tom nějaký rozdíl v těch návštěvách?

R: Tak my se známe hlavně už z minule, že takže už se tak známe docela delší dobu a s paní, s paní, paní tady já nevím, jestli budu...

Sociální pracovnice: xxx

R: Jak?

Sociální pracovnice: xxx

R: xxx. Já jsem u ní byla asi jenom jednou, bych řekla nebo dvakrát, já nevím. Kdy tady byla. Ona je taky, jakože fajn jo, posedí, povykládáme si, ale my se neznáme moc. Já sem ju moc ještě nikde, moc sme se nese-tkaly. Oni chodí jednou za půl roku no, právě tím, že chodijů třeba takto, mně to teda je jedno vcelku, mně to nevadí. Kdyby byl něco, nějaký problém. Já ani nevím, proč ste vůbec teďka jakože. Toto byste měla asi další hodinový můj monolog, že nevím proč třeba je to, jakože za stát a eště takhle, jakože mě to připadne. Toto je takové bohatší a asi pro nás mnohem užitečnější jo. A potom asi za stát musí chodit nějaká taková kontrola, více méně je to taková až bych řekla taková zdvořilostní kontrola, já nevím, jakože proč to tak je. Podle mě by stačilo jedno. Jo, jedno, kde Vám nabídnou víc samozřejmě, protože kdyby chodil jenom jeden, co tady jakože jenom posedí a zase hned ide, tak to je, to je k ničemu, že. Co nám to jakože dá.

T: A je pro Vás přínosem povinné vzdělávání pěstounů? Nebo není

R: Pro nás je to přínosem, protože my tam jedem že xxx a my si to užijem.

Dítě: A já už to chci skončit ty rozhovory, už mě to nebaví.

R: Ale ty nemusíš vykládat, vykládám já. Ty jenom poslouchej (smích)

T: A jakým způsobem probíhá povinné vzdělávání?

R: Povinné vzdělávání (jak pro koho xxx). Povinné vzdělávání nám vyhovuje, teda nejvíc a to z důvodu. Jakože víkendy. Výrazně převažují na popularitě. Nad různýma takovýma téma čtyřhodinovýma vzděláváním. To čtyřhodinové vzdělávání vás vyruší z práce, musíte si všechno přeplánovat, musíte si přeplánovat aj třeba, na tom děti moc ne, to se jakože dá, protože většinou je to dopoledne, že. A musíte jít mockrát, abyste vlastně splnili ty hodiny. Občas je téma, které mně, teda to vždycky musím říct, dalo až na nějaké malé výjimky. Fakt minimální. Dvakrát mně to třeba moc nedalo nebo mě to moc nebavilo. Ale dycky je to jakože dobré. Ten víkend je perfektní, protože tam...ee... my se vzděláváme, o děcka je postarané, oni sů ve svém živlu, oni se tam hrají. Pak je tam určitý čas, který trávíme všichni dohromady. Potom si můžeme, ideme třeba někam ven. Máme možnost si tam večer posedět, povykládat, posdílet, jakože ty naše různé zkušenosti a problémy a člověk se vždycky cítí, že je na tom asi stokrát líp než ti ostatní (smích) jo, když si to tak posdílime i s téma ostatníma. A mně ty víkendy třeba připadají lepší jo. Z mnoha důvodů mně to připadá prostě daleko lepší.

T: Dobře. A myslíte si, že je to 24 hodinové povinné vzdělávání je málo těch hodin nebo je to dostačující? Jestli byste chtěla víc toho vzdělávání, jakože povinného?

R: Stačí to tak, říkal xxx. Eee to by zase záleželo, to je taky aj o tom, jak kdo. Jak kdo má velké děti, jaké problémy s nima řeší jo a tak celkově, aj jaké téma je proňho užitečné. To je jedna věc. Další věc je, kvalita přednášejícího. Jestli už aj dete na téma, které je pro vás užitečné, jestli opravdu odejdete s tím, že to bylo super. Pro mě uplně jednička na to přednášení, líbí se mně aj paní xxx teda, ale ta by taky mohla dělat víkendy, to by bylo super

Sociální pracovnice: Třeba se jednou podaří

R: No. Ale nejlepší je pan xxx. Jakože on se svýma obrovským zkušenostma, on vždycky udeří. On neříká takovou tu omáčku, že člověk má hlavu jak barel a nic z toho neví, ale udeří přesně, jakože kladívkem na tu hlavičku jo. Já jsem si tam zapsala určité věci a ty věci, možná jich mám dokonce aj tady ještě na nástěnce, jakože vyloženě řešili naše problémy, ale myslím si, že aj problémy těch ostatních pěstounů jo, co se týkalo vztahů a chování v těch vztazích, rodiče versus děti a tak celkově v té rodině.

T: Takže volba témat se Vám většinou líbí? Nebo byste tam uvítala nějaké téma, které tam není?

R: Jo, volba se mi líbí. Určitě se je tam tolik těch témat, že se tam dá vybrat. Že si v tom vyberou aj ti s téma menšíma dětma, že jo aj s téma většíma.

T: A myslíte si, že pěstounská péče byla lepší před rokem 2013 nebo až po tomto roce, kdy se udály nějaké změny. Jestli o nich víte?

R: Rok. Rok změn, kdy přišel takový jeden velký, takový chaos a vůbec jsem nechápala proč to tak je. Mně to přišlo, že nás to všechno zatěžuje (smích) jo, tady ty změny. A teď si myslím, že to směřuje, jakože k lepšímu jo, že si to všechno tak sedlo. Že vždycky, když se něco uděje, kort v tom celém státním aparátu, to je prostě,

většinou to není úplně perfektně připravené, že by to perfektně všechno hned sedlo jo a chce to nějaký čas, než si to zajede, že, a než si to získá nějaký svůj systém. Tak si myslím, jakože to jde k lepšímu. Rozhodně to ide k lepšímu. Více nás to stmeluje. Získáváme více informací. Více toho víme. Je to pozitivní pro nás. Každopádně.

T: A třeba po tom roce 2013 vznikla další dávka pro děti, které odchází z pěstounské péče, když dosáhne plnoletosti.

R: To ani nevím no.

T: (smích) Myslíte si, že je to, jakože dobrá věc, že to vzniklo, že ty děti dostanou nějaké peníze?

R: A co vzniklo? Já nevím teda

T: To je, jakože dávka

R: Když se nás to netýká, tak já jsem to nějak nezjistila

T: Když odchází dítě z pěstounské péče plnoleté, tak má právo na tuto dávku.

R: Jak je ta dávka velká?

T: 25 000. Dostane. Jednorázová.

R: Tak když něco dostane, tak je to lepší než nic, že. Na druhé straně, co si za to pořídí. No. Že když odchází z pěstounské péče, dostane 25 000. No rozhodně je to lepší než když nedostane nic jo. Pro mě je to, jakože pozitivní.

T: Dobře. Děkuju. A poslední otázka. Jak hodnotíte finanční zajištění pěstounů?

R: Já ho hodnotím dobře.

T: Tak děkuju moc za rozhovor.

R: Prosím. Rádo se stalo.

PŘÍLOHA P III: DOSLOVNÁ TRANSCRIPCE ROZHOVORU - RESPONDENTKA Č. 3

T: Tak já jsem Jana Falešnicková. Studuji na Univerzitě Tomáše Bati. Tento rozhovor bude anonymní a budu ho nahrávat. Souhlasíte s tím?

R: Ano

T: Děkuju. Tak první otázku... eee... Jaké vidíte pozitiva v pěstounské péči?

R: pozitiva? Tak sama za sebe můžu říct... eee... že vlastně jakýkoliv příp... jakýkoliv dítě jako samo o sobě je přínosem pro rodinu jo, takže smyslem toho, že mám vlastně už čtyři svoje vlastní děti, xxx vlastně v pěstounské péči je pátá jo, takže vlastně... eee... já beru dítě jakoby obohacení, obohacení pro tu rodinu jo. Takže čím víc dětí, tím víc to je obohacující pro rodinu (smích), já jsem to řekla vlastně z vlastní zkušenosti, protože vlastně mám jakoby svoje děti jo a jinak by to... eee... to je možná vlastně jakoby teďkom jakoby z mého pohledu z toho co mám. Aaa ale jinak v té pěstounské péči možná se ptáte jako vy konkrétně... eee... tak obohacení je to... ee... určitě v tom, že to dítě vlastně nemusí být v tom ústavu, zažívá normálně klasickou běžnou rodinu, kde vlastně je tatínek, maminka, sourozenci. Je tady kuchyň, je tady koupelna, je tady všecko vlastně jakoby dvorek, tak jak prostě klasická domácnost. Tohle vlastně v ústavu nikdy mít nemůže jo, tady vlastně tu klasickou domácnost. Takže to je vlastně úplně největší asi takové pozitivum co možná teďkom jsem (smích), vy ste se ptala. Eee... a můžu třeba říct i ten tatínek od xxx vlastně říkal, co se navštěvujeme s tyma rodičema, že vlastně, když byla v tom ústavu, tak nikdy jakoby k němu nechtěla jo a od té doby, co vlastně je u nás, a co se navštěvujeme... eee... tak mi vlastně říká, že k němu líp přistupuje, protože možná vidí vlastně jakoby u nás toho tatínka a tam měla vlastně jenom tety jo v tom ústavu. Tam byly jenom tety vlastně, tak to tam probíhalo, jenom jeden, jenom ta žena tam byla a ty vlastně... ee... neměli ten mužský vzor. U nás vlastně už ho vidí, tak tím pádem vlastně i k těm biologickým rodičům, vlastně k tomu tatínkovi jde úplně bez problémů jo, dřív to tak nebylo. To tatínek vlastně, to sám posoudil si své, ty své role jo. Takže vlastně určitě je to, protože vlastně základ celé společnosti je rodina jo, takže to dítě, žádný ústav nenahradí dítěti jo rodinu a pokud vlastně konkrétně postoj k pěstounské péči je ten vlastně, když dítě, rodiče nedají souhlas k adopci, že vlastně to je varianta k pěstounství, takže určitě bych všechny děti z ústavu přemístila, jako kdyby to šlo do rodin, do klasických rodin, jo, ať vidí i ty klady a zápory v té běžné rodině, v té klasické rodině. Jo, ústav, ústav, byť je ústav sebelepší, sebestrestnější, rodinného typu, tak nenahradí nikdy domácnost, klasickou rodinou domácnost jo. Nepřipraví jakoby to dítě ani zdaleka, jak klasická rodina. Tak to je to pozitivum.

T: Děkuju. A nějaké negativa v ní vidíte?

R: negativa? Myslím, že ani ne, fakt ne, zatím určitě ne.

T: Takže zkušenost s biologickými rodiči máte dobrou?

R: Právě že ano. To bych právě chtěla říct, že máme dobrou, máme dobrou určitě jo. Určitě dobrou, tak proto možná ani nevidím ty negativa. Ono fakt, když jsou ty vztahy jako na prvním místě ve všem, ať je to cokoliv, jakkoliv, jak už doma mezi lidmi cokoliv. Podle mě je na prvním místě vztah, vztah je prostě nejdůležitější u všeho. Ať ste kdekoliv prostě, když jednáte s lidmi, tak je vztah nejdůležitější jo. Takže když vlastně jsou dobré vztahy, tak nejsou ani negativa jo, takže ani v tom fakt nevidím žádné negativa. Určitě ne.

T: Takže si myslíte, že by se děti měly setkávat s biologickými rodiči?

R: Určitě ano. Pokud jako by to, protože pořád to jsou jako ti rodiče a oni byt nejsou schopni, nejsou jako by postarat se schopni, postarat se o to dítě jo, tak pořád mají jakoby v nich ta krev prostě je, že to je moje biologické dítě a oni se toho dítěte nechtějí zříct jo, ale zároveň nejsou dost silní a schopní se postarat o to dítě, ale nikdo jim vlastně nemůže vzít tu... eee... tu vlastně to právo setkávat se s dětmi. A jim třeba, protože jsou na takové úrovni, na které vlastně jakoby jsou, tak jim stačí jakoby i ta návštěva, jim stačí jenom to obejmutí toho dítěte a jo, předají ho třeba do těch dobrých rukou, protože ví, třeba že je tady šťastné, třeba pozorují to, že třeba vidí, že malá je šťastná jo a jsou úplně vděční a jim třeba i ta jedna za měsíc ta návštěva jakoby stačí, protože oni mají sami dělat co se sebou i to tak cítí a možná ví, že by třeba jakoby nebyli schopni, takže... ee... vlastně jakoby tak cítí no, že vlastně jsou v tomto, takže určitě, otázka zněla, já jsem odbočila jinak

T: Jestli by se měli setkávat s těmi biologickými rodiči?

R: Určitě ano. Pokud rodiče, pokud rodiče jakoby... ee... mají zájem jo, tak stoprocentně ano. Jo, tam ty vztahy jsou důležité a to dítě to bere úplně přirozeně. Zatím je teda malička, uvidíme dál, ale jako úplně přirozeně to dítě jakoby, když z toho dospělí neudělají... ee... nic špatného, nic černého, nebudou to nijak odsuzovat, tak to dítě to veme úplně přirozeně, pozitivně.

T: Dobře. A jaký si myslíte, že má význam pro dítě pěstounská péče? Jestli jste si všimli nějakých změn, když k vám přišla anebo jestli ste ji něco naučili? Nějak ste ji ovlivnili?

R: (smích) Tak to se možná budu opakovat. To je právě jakoby ten základ té rodiny. Stoprocentně ano. Jako by už jsem možná říkala, tak hodně se **rozpovídala**, tím, že má i hodně sourozenců, tím že hodně napodobuje, tak vlastně, tím, že vidí před sebou ty vzory, možná jakoby starší, tak to dítě vlastně jako by jde rychle kupředu, jo, ona třeba málo mluvila, když jsme si ji vzali, to bylo hodně slovo moje, moje, to je moje, to je moje, že? (smích) Docela hodně takové typické, ale jakože během fakt půl roku se jakoby hodně, strašně rychle rozpovídala. A to je taková ta přirozenost, že vlastně ona vidí ty starší, nás je hodně vlastně v rodině, takže vlastně ona jakoby jde hodně rychle dopředu, myslím si, že i pude, protože má ty starší jakoby vzory jo. Další vlastně ten klad byl s tím tatínkem třeba, že vlastně to bylo takové to pozitivum jo. Eee... význam pro to dítě. Nebo jak ta otázka byla. No jako stoprocentně... ee... stoprocentně jo, pro ni to jakoby je... ee... určitě jakoby ze všech stran bych řekla, tak jak sem to říkala no.

T: Dobře

R: No tam. No

T: (smích) A využíváte nějaké služby pro Vás nebo pro ni? Jakože nějakého psychologa, terapie, odlehčovací služby.

R: Eeee... Odlehčovací služby (smích)

T: Jakože třeba hlídání.

R: Jo tak (smích). Ne, to určitě ne (smích). To určitě ne-e. Ee... **zatím teda nebylo potřeba, myslím si, že ani nebude**. Jako tím jak... eee... Já jsem vlastně teďkom chtěla třeba říct, že nás je hodně jakoby jo vlastně, že vůbec není potřeba... eee... myslím si. A zase kdybych třeba řekla zpětně, kdyby bylo třeba jedno dítě, tak vlastně bych taky možná řekla, že vlastně není potřeba, že maminka se vlastně věnuje, že vlastně na plném, jakoby s tím dítětem. Ale to říkám až teď jo, že třeba když jsem měla fakt první, tak třeba odlehčovací babička, pohlídala, že jo. Takové přesně jak babička jo, i teďkom kdybych třeba něco měla, nestává se to třeba už tak moc... eee... tak možná babička byla taková odlehčovací služba jo, když to takhle vezmu jo. Ale už jakoby čím dál víc miň, když jsem měla první dítě, tak to možná bylo víc, což je paradox taky jo, ale to bylo zase moje taková nevyzrálost třeba, že, protože člověk jo, takže to беру zase už teďkom trochu jakoby jinak jo. Teďkom už to vlastně skoro úplně minimum využíváme nějaké babičky. Třeba fakt sem tam, ale už ani ty babičky jakoby. Ale když jsem byla mladší, kdybych měla třeba první dítě, tak bych možná řekla zase jo, babičkám už trochu víc jo. Takže asi tak.

T: Dobře. A jaký máte názor na zprostředkování pěstounské péče? Jestli si třeba myslíte, že ty požadavky jsou přehnané, jakože dokládání toho zdravotního stavu, toho výpisu rejstříku trestů nebo že je moc dlouhá ta čekací lhůta? Jaký na to máte celkově názor?

R: Celkově na ten průběh celý než jsme vlastně jakoby převzali si xxx. Eee... Tak myslím si, že... eee... myslím si, že... eee... Než jsme vlastně prošli třeba během těch dvou let, jako byly tam hodně **dlouhé proluky** jo, že, že vlastně si myslím, že to trvání je dlouhé, že nemusí až tak být. Co se týká těch seminářů, kterými jsme vlastně procházeli... eee... tak... eee... hodně tam bylo, jakože museli ste mít jako nějaké ty hodiny jo, splněné. Aaa třeba co se mně osobně nezdálo, bylo třeba, když jsme měli víkendovou akci a tam prostě aby, aby ty hodiny byly vlastně zaplněné všechny, co jako vlastně máte si absolvovat. Tak vám to třeba dali do jednoho víkendu. Ale s tím, že vlastně tolik informací, které jste tam jako pobrali, tak jste vlastně nepobrali jo, že třeba z velké části, což byla velká škoda jo. Že vlastně, kdyby to vlastně rozmístili nějak trochu objektivně, jakoby na vícero jo, třeba po dvouhodinových, tak ten člověk to pojme jo, třeba ty informace jo, vezme si něco z toho, ale třeba během toho víkendu, tam bylo prostě fakt jakoby do vás strašně moc informací, prostě pohlcená. Ale neměla jste absolutně šanci to pobrat ty informace všechny jo, což vlastně bylo mínus. Byly třeba přínosné, ale tím prostě že to bylo jakoby v kuse, tak to bylo náročné, byť teda ty hodiny jste měli absolvované, ale bylo to náročné, že jsem neměla jakoby šanci všechno to pojmout ty informace. Takže je lépe jakoby to rozmístit jo, rozmístit a aby to člověk prostě trochu si vstřebal jo. Ty... ee... prod... trochu by to jakoby jinak, jinak jakoby seřadit jo, možná ty semináře. Eeee... potom co se týká jakoby těch prodlev, tak ty byly taky hrozně jakoby, ty jsou dlouhé. **Čekací doba je asi v tomto státě normální jako dlouhá, což jakoby i v tom to bylo hodně dlouhé jo, že vlastně třeba dlouho nic a pak něco jo, že vlastně, kdyby to trochu bylo jinak uspořádané bylo by to lepší, stoprocentně**. Eeee... to papírování, tak to jo, to třeba... eee... ty výpisy z rejstříku trestů se musí vlastně vždycky po nějaké době vlastně stále dokola dokládat jo, to vlastně znova, to jsem říkala, jsem se docela smála, že vlastně znova chtějí výpis jo, zase zdravotní stav, že vlastně člověk to vlastně honička, stále dokola jakoby jo k jednomu případu vlastně třikrát po sobě vlastně to musíte jakoby absolvovat jo, což teda, to mi připadalo docela hodně. Navíc se za každý ten úkon nebo za ten vlastně platí jo. Že vlastně musíte

vždycky při tom jo, vlastně zaplatit. Za ten list se platí, že jo, za všechno se platí. Což taky je paradox docela, že vlastně služba jak kterákoliv jiná, ale za ten list se prostě platí no. Což je jakoby další paradox tohoto národa bych řekla. Eee... a potom vlastně ke konci, jak už... eee... jak už vlastně to skončilo, tak se zase vlastně jakoby čeká, přitom ty, přitom je to taky takové docela bych řekla, když to vidím teďkom zpětně, zamýšlím se nad tím, že vlastně my jsme jakoby měli odsouhlasené pěstounství od října a ozvali se nám vlastně v červenci. Nevím vůbec jakoby porovnání třeba s ostatními, nemůžu, sama za sebe to říkám jo. Nemám jakoby porovnání jo s ostatními. Ale sama za sebe si říkám, proč se vlastně tak dlouho musí čekat., když vlastně tolik dětí je v ústavech a přitom tolik rodičů třeba by chtělo nebo prostě jakoby má zájem, ale stále je to strašně jakoby o tom čekání jo, že takové strašně ty prodlevy, ale jo, jakoby ty, ten věk vlastně toho dítěte strašně běží jo vlastně kupředu a škoda každého dne, které to dítě stráví v ústavu a není v té domácnosti, v té klasické běžné rodině, si myslím jo, takže vlastně to nejsou žádné věci nebo nějaké tovary, ale prostě jsou to živé bytosti, takže už v tomto případě bych to možná trošku... eee... trošku úplně možná, ne úplně, trošku jakoby přehodnotila. I ty semináře, i to rozprostření těch seminářů, i tu čekací dobu jo, i potom vlastně, když to třeba odsouhlasí, tak jakoby jo. Pro mě třeba to nebylo jako dlouho, tři čtvrtě roku čekat jo, protože mi vlastně jakoby pořád jsme v tom nějakém kole, ale je to vlastně, když to vezmete zpětně nebo se podívám jakoby čistě za sebe, jakoby bez toho, co bych jakoby myslela na rodinu, tak je to dlouhá doba jo, je to dlouhá doba. Vlastně xxx, vlastně mohla být třeba i dřív nebo kterákoliv jiné dítě vlastně, které tam jsou a jsou tam, je tam hodně jakoby zaplněné. Jo já bych se snažila spíš... eee... dávat do popředí fakt ty rodiny a snažila bych se co nejvíce rozprostít ty děti z ústavů do rodin. Pokud jsou žádosti, pokud jsou lidé a projdou si, to bych taky tu procházku možná zkrátila trošku, protože... ee... jako víc se toho, víc ty rodiny jakoby poznat, ale ne takové prolevy mezi tím a né, i možná to poznání těch rodin bych trošku jinak. Já bych možná volila spíš varianty návštěvy v rodinách, víc, více poznat tu rodinu jo, než takhle na těch seminářích nebo tam jakoby moc nepoznate toho člověka nebo tu rodinu až tak do hloubky. Takže i to je jo, kam které dítě vložit, je to náročné třeba, ale tím, že jenom čekáte, a nic se neděje jo, že prostě jenom papírování to je vlastně ten, o tom papírování, tak tím nepoznate, kam to dítě vlastně vložíte do rodiny. Tak tu rodinu nepoznate. Takže pokud vlastně chcete nebo chtějí vložit ty děti do rodin, tak by měli během těch čekacích dob, třeba tu rodinu blíž poznat. Zas to je opět, to jsem já, vztahy jo. Takže vlastně když chcete nebo když tak fakt poznat jo, prostě poznat víc ty rodiny. Protože takhle na těch pohovorech, člověk se vždy připraví dejme tomu, možná na těch seminářích tam taky třeba konečně nějak vyřeší jo, ale potom jakoby co je realita, tak tam je to trochu jakoby jiné. Takže možná bych volila trošku jinak to uspořádání. Tak přece jenom jsou to jakoby děti, budoucnost naše, že jo.

T: S tím souhlasím

R: (smích) jsem se rozpovídala

T: A jaký význam přikládáte doprovodným organizacím?

R: Ještě jednou?

T: Jaký význam přikládáte doprovodným organizacím?

R: Co konkrétně máte namysli?

T: Třeba k té Skleněnce. Jaký k ní máte vztah, jak často jste v kontaktu? S tou doprovodnou organizací.

R: eeee... (smích)

T: Co myslíte, že je dobře, že je dobré, že to takto vzniklo ty doprovodné organizace?

R: To sto procentně ano. Stoprocentně ano. Určitě právě důležité. Třeba právě paní ... nevím, jestli můžu jmenovat

Sociální pracovnice: můžete

R: můžu? (smích) Paní xxx, zase jako já jsem s paní xxx velice spokojená (smích), že to tak docela vyjde jakoby nastejno (smích). Né, mě to nevadí, já jenom, jakoby slečna, jestli vám to nevadí. Nebo jestli to. Eee... sto procentně, důležité zase je vztah jo, mezi těma, mezi... eee... toho vlastně mezi lidma jo. To prostě je na prvním místě jo, a když si rozumí a prostě mají jakoby stejné jo, stejné... eee... vize nebo prostě takové představy a rozumí si, tak to je strašně důležité jo. Dobrou. Eee... je to straně důležité, protože třeba paní xxx jezdí jo, což je velké plus, protože ona poznává tu rodinu jo. Což musí být, musí, protože tam se cokoli může odehrát i v té jakoby uvozovkách zdravé rodině a když vlastně doprovodná organizace by nebyly, tak to dítě může skončit špatně, možná i tam, kde se dostalo do pěstounské péče, takhle totiž, když ten extrém vezmu jo. A co se vlastně týká i je třeba fajn to, že vlastně tam pořádají různé ty setkání s ostatními jo pěstounama. Takže vlastně minule když jsme byli, tak se mi to straně líbilo, že vlastně poznate jiné rodiny, jakoby jiné případy, i jiné vlastně zkušenosti, které oni mají, jo takže vlastně, je to všechno takové setkání, jakékoliv v sobě má, je

pozitivní jo, nebo teďkom to **vzdělání** jo, které vlastně jako ona zajišťuje, paní xxx nebo vlastně zprostředkovává... ee... tak je jediné obohacující. Já třeba říkám, sem zastávce vlastně, že mi se učíme jakoby celý život jo, že vlastně školou to nekončí a člověk je potřeba, aby se vzdělával vlastně pořád, neustále, v jakékoliv oblasti jo, takže jakékoliv vzdělání je plus. Co se týká jakoby třeba pedagogického hlediska, sociálního nebo jakékoliv vlastně, tak člověk, jak jsem řekla na úvod, když ste přišla, že vlastně jakoby nesmí zakrňt jo, musí jakoby stále jo, stále jo jít kupředu jo, v té době, s tou dobou, ve které vlastně jakoby žije nebo s tím, s tou situací, ve které se vlastně jakoby nachází jo. Takže dobrovolné musí být, musí, určitě musí být, to stoprocentně ano, že lidi potřebují, možná by sami od sebe jakoby neměli možná ani jakoby čas si něco tak jakoby sami jo, že třeba trochu jich potřeba do toho. Jako někdo si třeba, třeba najde i jakoby sám jo, ale je fakt, že třeba každý má dost svých starostí, radostí jakoby doma jo, sám u sebe, takže je rád, že někdo to za něho udělá a najde nějaké vzdělávací jo programy nebo setkání nějaké skuteční jakoby jo, takže je to vlastně plus, je to **pomoc**, je to pomoc jo.

T: Dobře. A tady sociální pracovnice k vám dochází každé dva měsíce z těch doprovodných organizací. Vyhovuje Vám to? Nebo Vám přijde, že je to moc často nebo že by to častěji měly docházet?

R: Eeee... vzhledem k tomu, že nás je hodně a nám to strašně rychle utíká. Tak mně to ani nepřijde jakoby tak, že je to tak akorát jako. Mně připadá, že tady byla včera paní xxx (smích). Jakože no, to je právě o tom, jakože třeba to docela, jakože člověk, když to má to nějaký ten program, prostě jakoby že tak zaplněný jakoby nebo ten život jako docela, že ho má a je to fakt, že s těma dětma je to prostě, fakt vám to utíká jakoby rychle jo. Něco jiného třeba, kdybych měla možná jedno dítě, tak by to bylo třeba takové jakoby nadlouho jo. Já paní xxx vidím ráda jako, takže nepřipadá mi to jakoby nějak... Takové optimální ano, tak jak to ona vždycky navrhne, tak je to optimální (smích). Je to tak.

T: A co všechno Vám doprovodná organizace nabízí?

R: To už jsem možná zmiňovala, tam je právě to setkání s péstouny, to jsem už říkala. Ty vzdělávací, což je velké plus. Pomoc jakákoliv, když třeba potřebuju nějakou radu nebo, nebo cokoliv, vlastně nějaké **informace**, rady, rady.

T: Využíváte to?

R: Jo. Určitě jo Co nevím, tak právě se obrátím na paní xxx, protože vím, že ona to ví (smích). Takže co nevím, se postupně vlastně jakoby, když třeba, když něco přijde, tak když prostě vlastně nevíš jo s něčím nebo tak vlastně vím, že paní xxx je v tom třeba zkušená, že prošla vlastně sama. Takže prostě je to dobré na někoho, vidět na koho se prostě mám obrátit jo, v tomto, v tomto směru. Co přichází, co mě čeká, tak si vždycky jakoby jo, to je super, tohle, dobrý.

T: A ještě jednou za půl roku Vás navštěvuje sociální pracovnice z orgánu sociálně právní ochrany dětí a myslíte si, že je potřeba, aby chodila i ona? A v čem se ty návštěvy liší tady od těchto?

R: Ano byla tu jednou. Byla tu jednou. Eee... že by se lišily, to asi ne, protože **to vyjde** tak **nastejně**, nastejně jako s paní xxx tak, **tak tím asi bych viděla, že to možná není až tak nutností**. Možná jakoby pro ni, jako třeba z mého pohledu, je to vlastně jakoby stejné, že vlastně mě jo, třeba paní xxx stačí jakoby sociální pracovnice, když vlastně jakoby sem jezdí, ale vlastně z jejího pohledu, ona vlastně možná, i když vlastně... eee... ani možná z jejího či vlastně se o té důvěře mezi třeba sociálníma pracovnicema, že vlastně ona, že by jim stačilo třeba možná potvrzení třeba nějaké jo, my tam furt dojíždíme, děti jsou v pořádku nebo naopak není v pořádku, takže vlastně, kdyby si předaly informace, nějak jako vlastně, tak nějak o důvěře... eee... tak by to možná i stačilo jo. Takže vlastně se z tohoto hlediska, bych třeba řekla, že vlastně to je docela zbytečné, když vlastně ta paní xxx vlastně, jakoby jezdí. Né, že bych ju ráda neviděla jo, taky se s ní jako ráda potkám... ee... a jednou za půl roku, jo to tak možná vychází no, ona tady byla minulé pololetí a jakože... eee... pro mě, mně to třeba jakoby nevádí jo, že by mně to vadilo, určitě ne, jakože ráda ji uvidím jo. Ale když to vezmu jakoby z té nutnosti nebo jestli jako musí, tak podle mého ani nemusí jo, že fakt stačí jakoby jedna. Toto je vlastně jakoby, navíc pro ni je to vlastně dálka, takže zabere několik hodin, než vlastně přijede. Vlastně by možná udělala, jakoby ve svém teritoriu možná mnohem víc práce, kdyby ten čas třeba ty tři hodiny, co vlastně tráví jenom příjezdem, hodinu třeba tady a čtyři hodiny. Za ty čtyři hodiny by třeba mohla navštívit jo třeba u nich tam, já nevím, tři rodiny. Že by byla možná prospěšná třem rodinám než třeba jedné nám tady. Takže vlastně se o důvěře mezi pracovnicema nebo mezi tím, že vlastně jakoby paní xxx to má vlastně blíž k nám, takže vlastně může dojíždět častěji a vidí to, takže by stačil jenom prostě její názor třeba a předat jakoby tomu okresu, ze kterého je xxx. Takže asi tak, že by to možná prospělo víc, kdyby ona chodila třeba tam blíž. No asi tak.

T: A jak jsme se bavily o tom vzdělávání, pro Vás je to teda obohacující?

R: Stoprocentně.

T: A myslíte si, že těch 24 hodin za ten rok je málo nebo akorát

R: Tak to přesně ještě takto jakoby nemůžu posoudit, protože vlastně jakoby začínáme v tomto. Eee... 24 hodin za rok. No to je určitě málo (smích). Né, ale já to myslím jakoby, já to myslím jakoby... eee... Takto. Z mé strany bych jakoby brala, jakože 24 hodin pro mě, jako když se budu jakoby obohacovat, tak je to málo z mé strany. Jako z jejich vlastně jakoby... to je právě teď kom jsme v rozporu, protože... né, ja myslím, jako ale, z vaší, jakoby ze strany toho, co to jakoby nabízí je to dost jo, v tom slova smyslu, že to je prostě jakoby, jako velké plus, že vlastně jakoby nabízí 24 hodin za ten rok, jakoby ta doprovodná organizace, je to dost jo, relativně a člověk ne všechny třeba, že se zúčastní, že třeba vlastně zrovna v tom termínu, třeba vy nemůžete jo, takže to bych řekla až dost, ale já myslím jakoby z mého pohledu, jak sem to řekla... eee... takže vlastně jakoby já třeba se vzdělávám nebo obohacuju třeba ještě jakoby mýma, jakoby prostě svýma, třeba že se třeba někdy zajedu na diskuze nebo na nějaké přednášky jo, ale to čistě jakoby, co třeba jo uvidím, že vlastně pro mě 24 hodin jakože je málo, to беру jakoby za sebe, že prostě jakoby se obohacuji i jinak, tak jsem to myslela. Ale co se týká jakoby návrhu té doprovodné organizace, tak to je dost jo, že vlastně ty podněty vlastně, jako tam dává, rozprostře to vlastně na ten rok jo, takže vlastně člověk může, může, jakože i chce... eee... se vzdělávat, chce navštívit jo, ale né vždy to třeba vyjde v tom termínu, že ne každému prostě se ten termín hodí jo, takže tak. Takže to bylo takové jakože teď kom, možná jsme se trochu štětly, ale jako myslím to, jestli si mě pochopila, jakože...

T: Jo

R: Jo. Že sama za sebe, pro mě jakoby jo, potřebuju trošku víc, jako v tom určitě. Když to vezmu sama za sebe, tak zase 24 hodin za rok je málo vzdělání, že jo.

T: R: (smích)

R: Takže vlastně jako v tomto jsem to myslela jakoby tak to. Že prostě jakoby z mého úhlu pohledu jo, ale vlastně jakoby z toho si myslím, že je to dost jo, že to určitě je dost, protože ... eee... tam by to ani hustěji nešlo, nějak udělat. Určitě ne. Jo. Vlastně. To je takové spíš jakoby... eee... že vlastně sou takové návrhy, prostě podaná jakoby ruka jo. A tím vlastně jak to běží a člověk prostě má jakoby, každá rodina má své nějaké programy, já své jo nějaké rady a prostě takové ty, každá má stanovené nějaké, takže se jakoby... eee... všichni vlastně jakoby nesejdou, nebo prostě že jim nevyhovuje termín nebo tak, že vlastně potom už to je v lidech a na lidech, jak to prostě si určí jo, jakoby jak se dál budou pokračovat... posunovat v té cestě, té své životní no.

T: A jsou nabízeny přednášky čtyřhodinové a víkendy. Co je pro Vás asi tak, jestli ste teda byli už na něčem

R: Ještě jsme, ještě jsme vlastně zatím jakoby nebyli takto na tomto, ale určitě, už jak jsem z hlediska toho, jak jsem mluvila... eee... jak jsem mluvila o těch seminářích, které vlastně proběhli, když jsme se připravovali na to pěstounství, tak rozhodně je lepší pro mě, když se chci vzdělávat, tak né víkend, ale spíš ty dvě, čtyři hodiny si zajet a pak prostě se vrátit trochu jakoby vstřebat to, protože... eeee... přece jenom jakoby ten víkend... eeee... třeba je to možná plus v tom, že když máte děti nebo tak, tak oni to berou jako takový víkendová nějaká prostě jakoby, takže to je plus. Je to plus v tomto, jakoby výlet rodinný, víkendovka rodinná jo. A ale to je zase jakoby jiná věc, a vy se vlastně v té víkendovce jakoby teda vzděláváte jo. Ale já teda sama za sebe upřednostňuju radši ty, radši ty, co se týká vzdělání, tak radši ty dvou, dvě, čtyři hodin a prostě si du jakoby sama, vzdělávám se a pak to přenesu do té domácnosti jo, to moje jakoby, to co načerpám přenesu jo, že vlastně takhle, když tam jsem s dětma... eeee... tak je to, že pořád máte myšlenky, jo že vlastně tam jsou ty děti, jakoby, jakože pořád je to takové, myslím si, že to není až tak stoprocentní, jak když idu sama na tu přednášku jo, že vlastně, když si zajdu sama někam na seminář nějaký nebo na nějakou přednášku, diskusi jo, tak se mi to, protože sem mám prostě jakoby volné mám ruce, nemám tam těch pět dětí třeba jo, takže můžu úplně fakt v klidu se soustředěně stoprocentně zaměřit na tu přednášku, na tu nějakou diskusi jo a pak to přenesu jakoby domů, ty moje poznatky a pak to možu vnést do praxe jakoby a fakt jakoby sem stoprocentně se tomu jakoby dala jo. Takhle když vlastně jedeme jakoby, tak je to docela náročné jo a nedám úplně sto procent jo tomu vzdělání, jak kdybych dala, kdybych jela sama na ty čtyři, dvě, tři, čtyři hodiny jo, takže asi tak z mého úhlu pohledu jo. Pro mě je fakt lepší, kdybych jela sama na tu vzdělávací akci dvě hodiny třeba, pak se vrátila a vnést to do té praxe, přenesla to jakoby do praxe jo. Tak tomu dám asi víc než jo, a pak je jiná věc jet třeba s rodinou na víkend, tak prostě mám oddych jo, ale nevzdělávám se, prostě jako vyloženě třeba jako taková oddychovka, jenom prostě vyloženě já a děti. Když jedu s dětma někam, tak mám fakt, tak se fakt věnuji jakoby dětem. Takže kdybych jela na tu víkendovku, tak mě třeba osobně mrzí, že si nemůžu věnovat, protože já jsem tam přijela vlastně za vzděláním a děti prostě odkládám, což nebývá v mém zvyku. Já většinou, vždycky, když tak prostě fakt stoprocent jakoby dětem a když už se chci vzdělávat, což teda je důležité, tak jakoby jet sama, načerpat a pak to vnést do praxe jo. Pak se s tím jakoby vrátit. Takže asi tak.

T: A líbí se Vám volba témat, toho vzdělávání? Jestli ste se o tom...

R: Došlo mi to, ale ještě až tak sem to jakoby úplně. To právě je to, že tak nějak postupně jo, že to vlastně. Když přijdete třeba za rok, což asi ne

T: R: (smích)

R: Že vlastně jakoby to přijde, tak vždycky se podívám, jaké je téma, to bych musela fakt projít, jako to, no, to bych asi. Já tak postupně беру vždycky. Já sem to tak jenom jakoby vzala a tak střelmo jsme se nad tím nějak moc nezamýšlela no.

T: A máte ponětí o změnách, co se udály v roce 2013 v pěstounské péči?

R: 2013? To jak jsme, to jak jsme vlastně začínali, jak jsme nějak byli v tom... No z hlediska toho, že vlastně jsem, jakoby do toho, jakoby až teďkom, že to by možná posoudili ti co, ti co jsou v pěstounství už několik let jo, takže já vlastně jakoby začátečník v tomto, takže nemůžu to nějak objektivně

T: Nevadí

R: Já vím, že tam... eeee... že tam vlastně to ohodnocení, že tam vlastně jakoby nebylo, a potom nějak... 2013?

T: ehm

R: Že to nějak naskočilo. No, že to, no. Toto vím, asi jediné. Jakože na...

T: Noo tam byly změny v dávkách

R: No no no

T: Že se zvýšil pří... ta odměna pěstouna se zvýšila a že potom vznikl nový příspěvek, když dítě odchází z pěstounské péče, tak dostane 25 000 jednorázovou dávkou, plnoleté

R: Takže jenom jakoby to bylo ohledně těch financí

T: No

R: Jenom ty finance

T: Potom vznikly ty dohody mezi týmy organizacemi. Říkám to správně?

R: To taky nebývalo dřív?

Sociální pracovnice: Ne-e

R: Ne-e, vůbec? Aha

T: Noo a začly potom ty organizace víc vznikat, ty doprovodné teda

R: Aha, aha

T: Tak ještě teda...

R: To jsem nevěděla. Jakože já jsem myslela, že ty organizace vlastně fungují... eee... fungují

Sociální pracovnice: Jako dýl?

R: No dýl, dýl. Jsem si myslela. Ty **finance** to vím, že tam potom jakoby... No

T: To nevadí. A ještě poslední otázku. Jak hodnotíte finanční zajištění pěstounů?

R: Eeee... Jako sama za sebe... eee... vlastně co dostáváme jo, jakože hodnotím to... vzhledem k tomu, že jsem vlastně nepobírala vlastně nic, tak je to teďkom milion

T: R: (smích)

R: Jakože jo, jsem ráda, určitě jakoby jo. Jako sama za sebe můžu říct, můžu říct, že dobře. Jakože jsem spokojená.

T: Dobře

R: Co se ty... ee... co se týká financí, tak já jsem nenáročná (smích). Takže já bych hodnotila, jakože to třeba jo, jakože to hodnotím velice kladně. Já si myslím, že tím, že vlastně my jsme začali vlastně, jsme jakoby nováčci v tomto a vlastně nás nepostihlo možná to, že vlastně, dřív pěstouni vlastně neměli vlastně vůbec nic a teďka vlastně od roku 2013 vlastně dostávají, že ty dávky. Což vlastně nebývalo. Oni to vlastně

Sociální pracovnice: Bývalo aj, jsou vyšší, oni se trošku zvýšily... ehm, ehm

R: Takže vlastně oni to možná posoudí trošku jakoby jinak jo. Já to zase říkám, ze svého, protože tím vlastně jak jsem doma vlastně, jakože učím, takže sem neměla vlastně vůbec žádný příjem, tím pádem jo, a i tak to šlo vlastně, jakoby vycházet jo, já fakt nekladu, peníze jsou důležité, jsou důležité, ale u mě je jakoby jsou, u mě jakoby, my nejsme tomu tak špatní, že jsme, aby prostě si neprobojoval nebo aby jakoby nemohl se fakt věnovat jakoby těm dětem a vzdělá... výchově a vzdělání úplně na sto procent... eee... takže... eeee... já v tomto... eee... v tomto vlastně beru jakože velké plus, jakože jsem vůbec něco dostala, s tím jsem vlastně nepočítala, když jsem do toho šla, do toho pěstounství a to bylo fakt jenom jakoby skrze ty děti jo, když jsem o tom četla a viděla jo, setkávala se třeba tak různě, tak mi to tak úplně ve mně pohlo, že prostě jo, proč ještě nemít třeba další, když vlastně mám už své čtyři, že by to tady klidně ještě mohlo, mohly další děti být a hlavně by nebyly v těch ústavech, jak já říkám... eee... tak jsem vlastně netušila, že to je jakoby nějak ohodnocené jo, což vlastně mě potěšilo teda, koho by to nepotěšilo, že jo, takže jsem jakoby ráda, jako za každou korunu jsem ráda. Určitě ano.

T: Dobře. Tak děkuju moc za rozhovor (smích)

R: Prosim

PŘÍLOHA P IV: DOSLOVNÁ TRANSCRIPCE ROZHOVORU - RESPONDENTKA Č. 4

T: Tak já jsem Jana Falešnicková. Studuji na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně posledním rokem. Tento rozhovor bude anonymní a budu ho nahrávat. Souhlasíte s tím?

R: Ano.

T: Děkuju... Tak první otázku bych se zeptala... Jaké vidíte pozitiva v pěstounské péči?

R: Tak určitě je to obohacení v životě pro nás.... To nebude asi tak jednoduché ten rozhovor.

T: Nevadí. Cokoliv Vás... nevím, jestli v tom vidíte, že máte děti.

R: Jako jak je to myšleno.

T: Jakože třeba někdo nemůže mít děti tak proňho je to jakože obohacení v tom, že díky pěstounské péči je může mít nebo někdo v tom vidí třeba výhodu těch peněz, že dostávají.

R: Tak peníze v tom nehrají určitě žádnou roli. Vlastní děti máme taky, takže, že by sme šli do pěstounské péče kvůli tomu, že vlastní děti nemáme, to taky nehrálo žádnou roli. Spíše sme chtěli mět větší rodinu. Takže jako pozitivum jako... chtěli jsme mět větší rodinu a chtěli jsme taky pomoci nějakým dětem dejme tomu a takže tak nějak.

T: Dobře... A negativa v tom vidíte nějaké?

R: ee... Jako vyložene negativa asi ne... jako... samozřejmě, že ten život je náročnější jak... ale to bych nepovažovala za negativa... nevím... jako co bych jednoznačně za negativum... asi... asi ne negativa jako... vyložene negativa ne

T: Dobře... A jakou máte zkušenost s biologickými rodiči?

R: Nemáme žádné kontakty. Žádná zkušenost.

T: Ne-e.

R: Ne.

T: Dobře... A jinak kdyby... myslíte si, že by se děti měly setkávat s těmi biologickými rodiči nebo ne?

R: Jo. Měly. Určitě ano. Pokud je to v reálných možnostech, tak jo, protože děti po tom touží. I naše děti, přesto, že žádný kontakt nemají ani by neměly, tak jako na rodiče se ptají a touží po tom, takže určitě ano.

T: Dobře... A jaký význam má pro dítě pěstounská péče? Jaký si myslíte, že má pro něj význam? Jakože jestli ste si všimli po příchodu dítěte do rodiny nějakých změn? Třeba v jeho chování nebo ste ho něčím ovlivnili, něco ste ho nového naučili.

R: Tak změn, to asi těžko možu hodnotit, když nevím, jak se chovaly předtím, jako takhle... a určitě sa změnily, změna prostředí určitě jednoznačně musí změnit chování. Naučit, doufám, že sme jich naučili dost. Ještě jak to znělo?

T: Jestli jako ste ho změnily, že se třeba choval od začátku... bylo třeba agresivní a postupem času přestalo být agresivní a takto jestli byli nějak...

R: Néé s agresivitú nebyl problém ze začátku, že by byly agresivní. Spíš byly zakřiknuté, spíš byly zakřiknuté a možná takové... než sa zařadily do té rodiny, tak spíš takové, že mám pocit, že mají pocit, jakože nikam nepatříj, že je jim to jedno, jestli sů tady nebo... nebo někde jinde. Že jim trvá než, než sa zařadí do té rodiny jako takové. Než to začnú považovat jako opravdu za domov, tak jim bylo jedno, jestli jsme byli tady nebo sme někam vyjeli, tak v podstatě... vlastní děti, když dojde sa dom tak to cítá, že sů doma a v té první fázi to oni prostě... jako když sa z někama vrátijou, určitě to neprožívaly z kraja tak jak třeba už včil, to opravdu člověk cítí, že když dojedú dom... No konečně doma... Jo. Tak to ze začátku nebylo. Na to si musej zvyknúť tak nějak prožit si to.

T: Dobře... A využíváte nějaké služby pro Vás nebo děti? Jakože nějakého psychologa, terapie?

R: Využíváme, ale ne pro všechny. Pro xxx ano, pro xxx ne. Záleží na... kdo co potřebuje. Tak pokud potřebují tak jo.

T: Dobře... A odlehčovací služby nebo hlídání ste někdy využívali?

R: V podstatě ne. Jedině... jedině hlídání v době... jako když potřebuje člověk zajít k doktorovi nebo tak... Jinak ne.

T: Dobře... A jaký názor máte na zprostředkování pěstounské péče?

R: Jako úplně ten první, když sme šli do toho, šli jako takhle?

T: No.

R: Názor na zprostředkování...

T: Jestli si třeba myslíte, že ty požadavky na ty zájemce jsou... že toho moc požadují nebo málo... jak je tam třeba ten výpis z rejstříku trestů, zdravotní stav...

R: No... Možná ze začátku, když jsme to absolvovali, tak nám některé věci došly možná zbytečné a zdlouhavé, ale časem vím, že asi je to důležité... jako když potom... možná z hlediska toho, že člověk víc o té pěstounské péči se dozví, takže v rámci jako té... at' už je to vyřizování papírů nebo ta nějaká příprava to tak vlastně... myslím si, že to... s odstupem času, že to nebylo jako zbytečné...

T: ehm.. Jaký názor na tu čekací lhůtu? Jaký na to máte?

R: Čekací lhůta... Tak my sme děti dostali opravdu do roka od ukončené přípravy, takže... v pohodě. Nemám s tím problém.

T: A jaký význam přikládáte doprovodným organizacím? Třeba tady té Skleněnce. Jaký k ní máte vztah? Jak ste často v kontaktu?

R: Já myslím, že to závisí podle toho, jaké jsou s dětma problémy. Pokud nejsou problémy, tak bych řekla, že by to člověk skoro ani nepotřeboval jako... A čím větší jsou problémy, tím člověk to zázemí potřebuje. A já myslím, že se Skleněnků máme dobré vztahy.

T: Aaa sociální pracovnice právě z té Skleněny k Vám dochází jednou za dva měsíce, myslíte si, že je to dostačující nebo chodí moc často?

R: Když nejsou problémy, tak je to třeba i často. Když jsou problémy, stejně musíme kontaktovat ji víc. Je to závislé od... od toho jaké jsou s dětma problémy. Pokud opravdu nejsou problémy a funguje to, tak není... není skoro potřeba.

T: Dobře... A když oni přijdou, není to pro Vás obtěžující ty návštěvy?

R: Není

T: Dobře... A co všechno Vám dál doprovodná organizace nabízí? Nějaké služby, akce? Jestli o tom máte přehled?

R: Tak vzdělání, které je ze zákona povinné.

T: Třeba nějaké tábory... jestli víte o tábore?

R: Tak jezdily děti na tábory, ještě to nebylo ze Skleněnků. Ale děti jezdily na tábory s paní z Hodonína. A to ještě bylo před... před nějakou úpravou co byla... A v současné době se to asi řeší ty tábory a takové... zatím... i když naše děti už jsou skoro ve věku, kdy tábory do patnácti let už pro ně prostě nejsou.

T: A dále Vás navštěvuje jednou za půl roku sociální pracovnice z orgánu sociálně-právní ochrany dětí. Eee... myslíte, že tato návštěva je potřebná, když Vás každé dva měsíce navštěvují právě z té doprovodné organizace?

R: Skoro bych řekla, že ne. Protože, pokud to funguje, tak zase stačí ten kontakt z té doprovodné organizace a pokud to nefunguje, tak ten kontakt stejně nastane.

T: A liší se tyto návštěvy od sebe nějak?

R: Zásadně ne.

T: Dobře. A je pro Vás přínosem to povinné vzdělávání?

R: Pokud je nabídka témat a můžem si vybrat, což je, tak ano.

T: A jakým to probíhá způsobem většinou?

R: Co?

T: To vzdělávání.

R: To vzdělávání... Tak většinou se jedná o nějakou přednášku.

T: Dobře... A myslíte si, že těch 24 hodin toho povinného vzdělávání je málo nebo moc?

R: Já bych řekla, že se to dá. Za rok se to dá absolvovat. Málo to není, ale nějak extra přehnané to taky není.

T: Dobře... A líbí se Vám volba těch témat? Nebo byste tam nějaké uvítala víc?

R: Jak kdy. Když de, tak sa snažíme vybrat to, co nám vyhovuje. Tak jako. Moc sme nepřemýšleli o tem, co bysme tam zařadili dalšího jako...určitě by se dalo.

T: A to vzdělávání probíhá teda určitě v nějakých intervalech. Jezdí se tuším na víkendy, přednášky a tak. Co Vám víc vyhovuje?

R: Co vyhovuje... Pokud je to víkend i s dětmi... tak... není špatný víkend... a jinak nám vyhovuje to dopolední vzdělávání... odpolední ne, protože to už sou zas děti doma a...

T: Dobře... Myslíte si, že pěstounská péče byla lepší před rokem 2013 nebo až po tomto roce, kdy došlo k změnám? Jestli o tom máte přehled, víte, co se událo?

R: Víím, co se událo. Vim, ale to... nedokážu posoudit.

T: Jako nějak to porovnat, jestli to bylo lepší před nebo až teď... jestli se změny udály k lepšímu nebo je to ještě horší.

R: Noo spíš bych řekla lepší... k lepšímu... že občas... dřív občas někdy chyběl ten kontakt... možná sme ho ani nevyhledávali, nějaký ten kontakt, ale teď když známe teda i víc pěstounských rodin díky temu a to souvisí asi s tím vzděláváním, že... že člověk... to nad čím dřív ani nepřemýšlel, tak teďka se nám nabídne třeba v rámci toho povinného vzdělávání, že se ledasco dozvíme, k čemu bysme se dřív nedostali. Ani sme po tem nepravili nějak... třeba že sme... člověk to ani neřešil nějak... takže tak... akorát nesmí sa to přehánět... Pokud je to v rámci nějakých časových možností a není toho moc, tak asi tam v tom je posun k lepšímu.

T: A vznikl právě nový příspěvek, po roce 2013... A je to příspěvek, kdy dítě odejde z pěstounské péče, když je plnoleté. Jestli o něm víte? Je to jednorázová dávka 25 000.

R: No víím o ni. Víím o ni. Víím o ni od svého syna. Né že bych sa to dověděla někde jinde. Ale nevím o tem teda, že by to dřív nebylo... že je to teda až po roce 2013... Já měla za to spíš, že to fungovalo i dřív...

Sociální pracovnice: nefungovalo

R: Aha... tak nevím, že je to změna v tomto. O příspěvku jsem slyšela, ale nevím, že je to nové po roce 2013, to nevím.

T: A myslíte, že je fajn, že vznikl takový příspěvek?

R: My jsme to zatím nemuseli řešit, tak já nevím. Jako asi je to dobré, že děti mají něco do života, ale co to pořeší, nevím. Nevím.. Nedokážu toto posoudit jako... Jako za pětadvacet tisíc si nic... ee... jako nezařídí vlastního... je to opravdu jenom taká malá injekce a ne... nedokážu posoudit.

T: A jak hodnotíte celkově to finanční zajištění těch pěstounů?

R: To asi... My s tím problém nemáme. Tak... My s tím problém nemáme

T: Tak děkuju za rozhovor.

PŘÍLOHA P V: DOSLOVNÁ TRANSRIPCE ROZHOVORU - RESPONDENTKA Č. 5

T: Takže. Já jsem Jana Falešniková. Studuji posledním rokem na Bařově Univerzitě ve Zlíně. Rozhovor bude anonymní a budu ho nahrávat. Souhlasíte s tím?

R: Ano

T: Děkuju. Tak první otázku. Jaké vidíte pozitivita v pěstounské péči?

R: Pozitivita v pěstounské péči.

T: To je jedno.

R: Myslím si, že to **rozšiřuje**... eee... **poznávání** ... ee... Jakože **podporuje osobní růst**, bych řekla nebo nějakou, nějaký náhledy na věci, kterým by člověk normálně se jakoby nedostal. Eee... **ty děti** jakoby učí, **učí nás** ... ee... **více přemejšlet**, víc přemejšlet o věcech kterých třeba jako rodič normálně nemusejí ani jakoby uvažovat.

R2: Pro děti, že vlastně mají individuální péči no, že možu byt, protože v tom děckém domově na ně není čas.

R: Takže to pozitivum je v tom, že jako nám, nám se myslím se **rozšiřuje obzor a doufáme, že i teda, i ty děti jako rozhodně rozkvetly**, vždycky všichni, takže.

T: A negativa nějaké vidíte v pěstounské péči?

R: eem... Negativa nevím, jak by to třeba bylo s biologickou rodinou, protože my s nima moc zkušenosti nemáme, akorát od těch starších jakoby sourozenců a to je v pořádku. Ale nevíme, kdyby nějaký rodiče, s tím nemáme zkušenosti. Takže negativa. Jakoby, který prožíváme negativa s něma... No s tím klukem nejstarším jako negativa, jakoby že neřešit to s... neřešitelnost nějakých jako potíží, ale to asi se vlastně netýká pěstounské péče. Jakoby toho dítěte. Negativa... Nikdy jsem o tom neuvažovala, takže nevím, ne-e... Žádný asi (smích).

T: Takže zkušenost s biologickými rodiči nemáte žádnou?

R: Ne-e

T: A myslíte si, že by se děti měly setkávat s biologickými rodiči?

R: Tak **ty nejstarší, ty v podstatě jako svého otce**, maminka jim umřela, takže otce oni jako vi... **viděli a nechcú se s ním setkávat**. Ty už jsou teda plnoletí. A nejmladší, tam jakože matka vlastně, to je pátý dítě té matky. Ona o nikoho z nich nemá zájem a otec je neznámý, takže nevím jako jak by to bylo. Kamarádka ta má celkem špatnou zkušenost s tím a druzí jakože s Knežduba, ti mají zase dobrou zkušenost s tím setkáváním. Tož asi **to je individuální**. To vím. Sourozenci, **ale se sourozenci máme jakoby dobrou zkušenost**. Takže, u těch nejstarších.

T: A jaký význam má podle Vás pěstounská péče pro dítě? Jestli jste si všimli nějakých změn, když k Vám přišlo. Že ste ho něco naučili, ovlivnili ho v něčem?

R: Jo jo, to je to... nastínila, že jako ty děti jako opravdu rozkvetou no. **Jak přijdou domů, tak je to prostě po třech měsících úplně jiný dítě**. Jo že, ta kamarádka, že jo, co si malýho třeba brávala, tak přijela a říkala, že je to dítě úplně jiný, než ho viděla tam, takže jako určitě... tam, tam de o to individuální, že pořad má ty **dvě stálý osoby**. Což v kojeňáku nikdy asi nemůže mít. Takže se naučil, jo.

T: A využíváte nějaké služby pro Vás nebo pro dítě? (smích) třeba...

Chlapeček: Nevyuž

Všichni: (smích)

R2: Nevyužíváme

R: S plnou pusou mluvi (smích) se naučil. Že... Služby? Využíváme služby? Babičku a dědu, že?

Chlapeček: Jo

R: Né, myslím, že nevyužíváme nějaký služby ne?

T: Psychologa nebo takto?

R: **No od toho nejstaršího kluka jsme vlastně využili naprosto všechno**. Všecky. **To byly psychologický poradny nebo nějaké pedagog**. Né z takovýho toho centra v tem Uherským Hradišřu, pan xxx

Sociální pracovnice: To byl Help ne?

R: Help? Tak ten byl taky moc dobrej. Noo tak to sme využívali u toho nejstaršího kluka. A jinak, jinak u nikoho.

T: Nebo odlehčovací služby. Hlídaní dětí?

R: To né. To jako díky tomu, že máme širokou rodinu. Tak se to dycky nějak.

T: A jaký názor máte na zprostředkování pěstounské péče?

Chlapeček: Nevim.

R: Buď rád, že nevíš (smích)... Jaký názor máme na zprostředkování pěstounské péče. Tak u nás to bylo tak... Vzhledem k tomu, že tam je romské etnikum u toho nejmladšího, tak tyhle děti bohužel většinou se ty spisy založí, protože v prvním kole oni neprojdou. Tady je moc nechcou. Takže třeba u nás se jakože ten spis založil a asi by zůstal, zůstal v dětském domově. Kdyby, kdyby nebyl... A na co mám teda názor, že co se týká psychologických posudků, tak záleží na... na konkrétním dětském centru. Perfektní psycholog je v Kyjově, tam je bezvadná. Psycholog v Praze dělá špatný posudky, protože... prostě si odvede dítě do prostoru, kterej nezná, v čas, kdy třeba chce spát nebo prostě má hlad a chce po něm nějaký zázraky, že jo. Takže, když mu dá hračku, a hračku mu potom vezme a dítě stropí hysterický záchvat, tak z toho dělá paní psycholožka závěr... je to naprosto podivuhodný. Tady co jsem zažila v Kyjově, tak paní doktorka chodí na hernu, ty děti ji dobře znají, ona je tam pozoruje a po nějaké době, teprv si dítě vezme a to dítě s ní běží, je rádo. To si myslím, že se dá udělat posudek. Takže jako naše dítě mělo velice špatný posudek. A nepravdivě samozřejmě jo, takže tak asi.

T: A jaký na to názor máte třeba na ty požadavky? Co po zájemcech chtějí? Jestli je jich moc nebo...

R: Jakoby třeba chtějí ty testy?

T: Noo... potom třeba aj ty zdravotní stavy, ta bezúhonnost trestní, jak se to všechno musí dokládat.

R: Jo tak. To mi nepřipadá asi jakože... ee... nějaký obtěžující. Jako zas chápeme, že by si měli jako prověřit no... jakože to je v pořádku.

T: A názor na tu čekací lhůtu? Jestli si myslíte, že to trvá dlouho?

R: Ehm... Asi taky záleží od dětského... nevím jo, že... hm... soudy pracují velmi pomalu jo, jako, ale je možný, že jo, to dítě dát z toho ústavu domů... na takový ty před... předpěstounský nebo jak se tomu říká... jakoby, takže záleží asi na tom.

R2: Ale dneska už to není.

R: Dneska už to nejde... aha... Tak to já nevím. Jinak jako... ee... taky jako zkušenost je se soudama velice špatná. Soudy si přehazují spisy... Praha to hodí do Hodonína, Hodonín skoro vždycky to hodí zpátky do Prahy, z tama zpátky do Hodonína a takhle se to jako zbytečně prodlužuje. Zažili jsme, že dokonce, dokonce nám došlo, že to předali do Prahy ten spis, ale zapomněl ho ten soud z toho Hodonína prostě ho tam poslat. Takže po půl roce jsem se jako dopátrala, ta Praha ho tam prostě neměla, tak ho tam velice rychle poslali. A pak jsme teda jeli na soud do Prahy. Anebo u druhého dítěte zase byly v Praze jako dva spisy toho dítěte, takže tam prostě najednou něco chybělo, oni nás poslali dom, že vlastně nám chybí ten základní spis a problém byl v tom soudu, že prostě na jedno jméno měl dva spisy. Takže tak. Takže jako prostě, tak je to (smích).

T: A jaký význam přikládáte doprovodným organizacím? Jaký k ní máte vztah? Jak často jste v kontaktu?

R: Vztah máme dobrý. V kontaktu taky jakože kdykoliv se můžeme ozvat. Aa vždycky je nám jakože poskytnuta opora nebo poradenství no.

T: A sociální pracovnice k Vám dochází jednou za dva měsíce, myslíte si, že je to často? Nebo tak akorát? Nebo že by měla chodit ještě častěji?

R: Jakože z OSPODu?

T: Tady z této doprovodné organizace.

R: Né, to je dobrý. To je... To je akorát. No.

T: A obtěžují Vás ty návštěvy?

R: Ne ne, neobtěžují.

T: A organizace Vás...

R: Ano, pardon.

T: Né já sem Vám skočila do...

R: Dobrý že jako, si myslím, že to třeba nemusí být tak častěj. Až tak často jakože prostě, když nás zná nebo prostě teď jsou telefony nebo tak, nic se neděje, tak si myslím, že to je jako zbytečný za dva měsíce jako chodit, když se jakoby nic neděje. Když se děje... no...

T: A doprovodná organizace Vám nabízí ještě nějaké služby a akce. Jestli víte?

Chlapeček: Mami kašle ještě?

R: Kdo xxx? Né už je zdravěj... Rybička už je zdravá... Už si ji vyléčil... Co ste to říkala?

T: Jestliže Vám doprovodná organizace, jestli Vám nabízí ještě nějaké služby, akce?

R: Jo jo. Informují. I pro nás, jakoby pro rodiče, pro děti i různých. Jako využíváme, když, když prostě sme zdraví a tak využíváme.

T: A dále Vás navštěvuje ta sociální pracovnice z toho OSPODu.

R: No

T: Eee... myslíte, že je důležité, aby sem chodívala taky, když Vás navštěvují z těch doprovodných organizací nebo Vám přijde ta návštěva od nich zbytečná nebo?

R: **Nám osobně by asi stačilo z těch doprovodných organizací.** Jakože, ale vím, že musí psát nějakou zprávu, takže by, takže je to daný jakože ze zákona, tak jako ať přijde, ale jako myslím si, že by stačila asi z doprovodné ten zápis jako.

T: A liší se v něčem ty návštěvy? Tady od těchto?

R: No tak z té doprovodné se známe jakoby víc no. Jinak jakoby takhle se asi neliší. **Ptá se na to dítě a pozoruje ho no, jak, jaký je, takže jestli je všechno v pořádku.**

T: A je pro Vás přínosem povinné vzdělávání pěstounů?

R: Když je to zajímavý téma, tak jo.

T: Aa takže se Vám většinou líbí ty, ta volba těch témat? Nebo by jste tam nějaké přidala?

R: **Je to dobrý, že si můžeme vybrat.** Jo, tak co mě nezajímá, tak tam nejdu.

T: A jakým způsobem probíhá to povinné vzdělávání?

R: Probíhá formou přednášek nebo **seminářů** anebo aj jednou byla taková **kniha** od pěstounky, ta byla perfektní, takže jakoby k tomu nějaký otázky. Přednášky, semináře.

T: A co Vám víc vyhovuje? Jestli ty přednášky nebo ty víkendy?

R: Asi... asi záleží na tom tématu. Na tom tématu většinou se chytne toho tématu.

T: A myslíte si, že těch 24 hodin toho povinného vzdělávání je moc? Nebo by mělo být míň, víc?

R: **No tak víc určitě ne (smích). Spíš míň. Asi záleží, jako když jsou ty děti malý, je to někdy problém no.** Že by se to až tak nemuselo bazírovat, ale. Víme, že se prostě takový zákony dělaj, tak asi to potřebujou mít někde na stole no.

T: A máte povědomí o změnách, co se udály v roce 2013 v pěstounské péči?

R: Eee... jako jo, jo. Jo tož to potom bylo to povinný vzdělávání a tak? To myslíte?

T: Ehm... A jaký na to máte názor? Jestli si myslíte, že se to pohlo dopředu nebo...

R: Jako u nás. Jako my jsme že jo, jakoby stáli pěstouni, tak to je v pohodě, ale... co jsem jakoby, co se týká přechodných pěstounů, to jsem slyšela od kamarádky z Prahy, tak tam bohužel asi ne všichni to dělají jakoby kvůli těm dětem. Oni si tam jakoby opravdu chodili vybírat ty miminka a nedej bože nějaký tmavší, nedej bože nějaký neklidný jo, jako opravdu se to takhle dělo, nevím, jestli je to tak jako pořad, ale myslím si, že tohle by třeba si měly sociální pracovnice si ohlídat... ee... nechat na lékaři, aby rozhodl, který dítě by mělo jít do a né prostě aby si tam přišel přechodník prostě vybrat dítě. A vybere si třeba, který za chvíli půjde do adopce a neklidný dítě, který jako ještě půl rok nebo rok tam nechá. A pláče, noci nespí a potřebuje, aby u něho někdo byl a to se mi jako výslovně nelíbilo. Jo, že nevím, jak to teď teda funguje. Ale fakt oni mají i nějaký vyšší příjmy, takže tam jako hodně šlo o to no.

T: A jestli víte, že vznikl nová příspěvek při odchodu dítěte z pěstounské péče. Myslíte si, že je to fajn? Že dostanou ty peníze nebo...

R: No tak naše děti je právě dostaly, že jo (smích). No, já si myslím, že to je dobrý, třeba u toho jednoho co máme ty potíže s těma návykovými látkama, tak jakoby... eee... naštěstí byl v dobré chvíli, kdy ty peníze vlastně svěřil mě jo, protože neměl jak je dostat takže, z toho můžeme něco platit, ale kdyby je dostal, tak si za to nakoupí jakoby něco... takhle jsme se mohli hradit jakoby bydlení jo, aspoň mu něco koupit a tak. A holka ta v pořádku jako. Asi fakt záleží na tom, na tom dítěti jo, protože ta si to spoří a chtějí si něco jakoby vybudovat, koupit nějaký nábytek. Takže asi fakt individuálně.

T: A ještě jak hodnotíte finanční zajištění pěstounů?

R: Já myslím, že dobré. Dobré. My jako... ehm... ehm.

T: Tak moc děkuju za rozhovor.

PŘÍLOHA P VI: DOSLOVNÁ TRANSRIPCE ROZHOVORU - RESPONDENTKA Č. 6

T: Tak. Já jsem Jana Falešnicková. Studuji posledním rokem na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. Tento rozhovor bude anonymní a budu ho nahrávat. Souhlasíte?

R: Ano

T: Děkuju... Tak první otázka... Jaké vidíte pozitiva v pěstounské péči?

R: Pozitiva?

T: Pozitiva.

R: Ze svého pohledu?

T: Ano.

R: Že mám dítě, protože svoje vlastní sem nemohla mít. Takže, pro mě je to jakože nejlepší, co sem kdy mohla udělat a ten pocit že sem jednomu človíčkovi změnila život k dobrému je k nezaplacení. Prostě, tak to tak беру.

T: Dobře... A negativa nějaké vidíte?

R: Mm... Já negativa žádné... negativa je toto... tento papír... to **vzdělávání** v dopoledních hodinách, když jsme všichni v práci ano...

T: Dobře... A máte nějakou zkušenost s biologickými rodiči?

R: Ne-e... Oni... **Ona nejevila nikdy zájem. Otec neznámý. Matka se nikdy nikam nedostavila. Nikdy neprojevila žádný zájem. A ze sestrama a prarodičema je syn v kontaktu na facebooku.**

T: A myslíte si, že by se měly setkávat s biologickými rodiči?

R: jo jo jo... nooo s biologickými nevim...záleží asi na tom, jak ten rodič biologický na tom je... jestli je to nějaký alkoholik nebo feťák nebo nějaký vysoce problémový člověk, tak si myslím, že to tomu dítěti jenom ublíží. Protože to zklamání z toho, že toto je můj rodič, tento zoufalec, a pak třeba vidí, že rodina žije normálně, že pro ně je, pro to děcko menší. Pokud je v menším věku. No i v těch čtrnácti si myslím, že by to pro xxx bylo hrozně těžké, kdyby viděl tu maminku, která má nějakou tu pověst taky že, je alkoholička a já nevim co. Takže by to pro něho muselo být strašně frustrující, že toto je jeho pravá matka. **Protože zažije v té rodině si myslím ty lepší věci, v té pěstounské.**

T: A jaký význam má pro dítě pěstounská péče? Jestli ste si u něj všimli po příchodu nějakých změn? Jestli ste ho něčemu naučili? Ovlivnili ho v něčem?

R: **Tak my jsme mu ovlivnili celý život, protože byl malinký. Takže jsme ho vychovali od malička a jak jsem říkala, když přišel, neuměl mluvit, neuměl chodit, nevěděl co je pes, nevěděl co je čokoláda, neznal žádné jídlo, neznal televizi, neznal rádio, neznal prostě devadesát devět celých devět procenta běžných věcí pro děti jeho věku jo. Takže si myslím, že o to všechno jsou ty děti v ústavu ochuzené. No a jinak samozřejmě ten cit hlavně, že mu dáte, tak to je pro něho pozitivum. A otázka byla, pozitivum nebo ne?**

T: Význam pro dítě.

R: význam... no tak protože má rodinu... má zázemí, že, to je prostě... to citové zázemí... má pocit, že o něho někdo stojí, že ho má někdo rád. Klasickou rodinu, jako klas... to co... já nevim jak to popsat, protože my všichni jsme zažili to, že jsme to měli od malička jo... ti co si to pamatují, že to neměli, tak si to víc uvědomí ty děti... ty které jdou od malička, tak to nemůžou srovnat jo. Ale určitě mu dáte strašně moc věcí. Určitě jenom pozitivum jo. Tam není snad ani nic negativního, co by mu člověk, že jako... nevim

T: A využíváte nějaké služby pro Vás nebo pro dítě?

R: **Nevyužíváme nic, protože syn je bezproblémový zatím. Nikdy jsme nepotřebovali. Vždycky když sme, když byl malý, tak jsme potřebovali posudky psychiatra, psychologa s kulatými razítkama. Jsme to potřebovali pro soud, protože syn, byl je v pěstounské péči, má naše jméno. Takže když jsme žádali třeba o změnu příjmení, tak sme museli mít doložené, jak kdyby od psychiatricky soudní, že je to ku prospěchu toho dítěte. Takže jsme museli na vyšetření jen kvůli těmto věcem. A jednou jsme byli na vyšetření kvůli odkladu. Protože používal současně levou a pravou ruku. A neměl to vyhraněné na konci školky, takže se muselo jít na vyšetření a dali sme mu odklad. Jinak jsme nikdy nepotřebovali žádné, žádné odborné vyšetření ani pomoc... eee... ne-e**

T: To je fajn... A jaký názor máte na zprostředkování pěstounské péče?

R: Co to je zprostředkování? Počkat to je...

T: To je třeba... ty požadavky, že těch požadavků na ty zájemce, ještě než se stanou pěstouny, tak dokládat různé ty..

R: Noo... abych byla objektivní, tak **my jsme žádali v roce 1998...** máme rok 2016... nedokážu vám vůbec objektivně říct, co se děje teďka... **to co se dělo tenkrát bylo čiré zoufalství...** to vám řeknu narovinu... to bylo... byl na nás vyvíjen tenkrát strašný obrovský nátlak, což se nám absolutně nelíbilo, protože jsme si museli hradit ty třídní kurzy, museli jsme na nich jezdit do Brna, bydlet tam, platit si to a byl tam na nás vyvíjen neskutečný nátlak, že si máme brat postižené děti a děti romské kultury. Ale vysoký nátlak v tehdejší době. A neustále nám promítali filmy o postižených dětech jo, bylo to zoufalé. Normálně Vám řeknu, že **to bylo zoufalé.** Strašně se nám to nelíbilo. Pak se mě nelíbilo, že sme museli jet do Brna k tomu našemu posuzujícímu, který se jmenoval xxx, na to jméno nikdy nezapomenu. **Protože to byl člověk,** který byl nechutný, **nepříjemný, neměl děti, nevě-děl, o čem mluví a urážel nás** z pozice, protože vůbec nechápal, co to pro nás je, že toto je poslední věc, když já mám za sebou x umělých oplodnění, x roků pod práškama, abych otěhotněla, a nějaký takovito, nazvala bych ho xxx... **On jakože se na nás díval z patra a jednal s nama, jakože ho obtěžujem...** Když jsme tam přijeli udělat tych devět set otázek za hodinu... mám paniku z toho...

T: Takže zprostředkování pěstounské péče před rokem 2000 čirá hrůza jo?

R: No my jsme byli 1999 nebo osm jsme žádali, a ten kurz jsme dělali po roku, takže 2000, 2001 jsme dělali ten kurz jo, tak nějak. To by to mohlo. Takže to byla, to bylo hrozné. To vůbec, **to nebylo vůbec příjemné.** To vám řeknu. Jestli to tak funguje aj dneska, tak ty lidi normálně lituju. Normálně je lituju.

T: Já myslím, že teď jak se novelizoval 2013 ta pěstounská péče, tak že už to tak nevypadá. Tam jsou určitě... nějaké změny... nevím teda úplně jaké... ale právě, že jestli máte ponětí, vznikaly právě ty doprovodné organizace potom 2013, po tom roku. A právě vznikal nový příspěvek na to... nová dávka... jmenuje se příspěvek při odchodu dítěte z pěstounské péče. Myslím, že to je nějaká jednorázová dávka 25 000. Tak jenom, jestli si myslíte, že je fajn, že taková dávka vznikla?

R: Tak jako asi jo. **Tak když se má osamostatnit ten, ten človíček že a ty rodiče třeba mají těch dětí víc.** Tak i když dostávají... když někdo má třeba pět dětí v té pěstounské, že, tak zase oni, jestli třeba musí s nimi jezdit po doktorech a to, tak oni ty dávky, oni to spotřebují na to, aby to, že ty děti, dali jim najest a různé tyto. A když jim nejsou třeba schopni všeckým našetřit peníze, tak dobrých 25 000, že to děcko má něco do toho startu, když odejde, že. Tak než začne chodit do práce nebo kdyby šel třeba někam na ubytovnu. **Tak než dostane první výplatu, tak mu pomůže i ta jednorázová dávka.** Jo, určitě. Určitě. Tak my máme jedno, tak těžko soudit, že. Tak a chodíme do práce, takže se mu snažíme to zabezpečit, tu budoucnost jo, ale myslím si, že spousta lidí na tom tak není, že, co si budem vykládat. Kort když ti rodiče nepracují. Tak určitě ten příspěvek má svůj smysl.

T: A jaký význam přikládáte doprovodným organizacím?

R: To je co?

T: To je Skleněnka, TRIALOG. Jaký k ní máte vztah. Jak jste často v kontaktu?

R: S holkama dobrý. Zajdem na kafe když máme čas a teď jsme dlouho neměly. Tož dobrý vztah. Já si myslím, že, že. Víte co, já jsem, totiž těžko se ten rozhovor dělá, protože já jich třeba moc nevyužívám ty holky jo, protože nemám s tím dítětem žádný problém. Ale lidi, kteří mají tych dětí víc, mají ty děti nemocné, postižené, tak si myslím, že oni to potřebují s někým probrat, protože, člověk, který má svoje děti, nechápe ten jejich problém asi tak dost dobře, jak chápou ty holky. Joo tady z té Skleněnky jo, že oni taky musejí někomu povykládat nebo když, když ti biologičtí rodiče jim dělají peklo, že, tak komu to půjdů vykládat, že, tak půjdů to říct jim jo, že prostě mají problém, že jich to trápí. Jako kámoška to vyslechne, ale nikdy to nepochopí, protože jí žádná jiná matka netluče na dveře. Rozumíte. Takže ono to svůj význam má. Mně se to těžko posuzuje. Já idu s holkama ráda na kafe nebo jich ráda vidím, ale více méně, já s nima takto, co se týká xxx nebo potřeb nebo jejich pomoci zatím nemám jako je k čemu využívat. Díky bohu teda. Nic ve zlém. Takže toto se mně těžko, ale pro druhé lidi si myslím, že určitě to ocení.

T: A právě sociální pracovnice z té doprovodné organizace k Vám chodí jednou za dva měsíce. Myslíte si, že je to často nebo by měla chodit častěji navštěvovat Vás?

R: Zase. **Případ od případu** jo. Pokud dojde xxx ke mně, tak já jí řeknu, hele nemám žádný problém. xxx je v pohodě, je zdravý, máme dobré známky, nemáme výchovné problémy, ve škole ho učitelky chválí, že je šikovný, hodný rozumný. Víc jí nemám co říct. Sportuje. Pokud ti lidi mají problémové, že jim třeba utěkají po tom nebo já nevím, že ty nebo sů fakt nemocné, tak zase, asi si mají co říct. Když ta xxx tam dojde, možná by přivítali i častěji jo, já, mně se to těžko posuzuje jo. Těžko se mně to fakt posuzuje.

T: A pro Vás je to vyhovující? Jednou za ty dva měsíce?

R: jo, tak to se... vždycky nějak to splácnem za dva měsíce jo... a říkám, takto jí řeknu co se děje, ale většinou jsme na tom pořád stejně jo, takže... a to co řeknu xxx, tak napíšu v prosinci na soud. Joo, napíšu, kolikrát byl nemocný, s čím, sportuje, napíšu známky, napíšu, že nemáme žádný problém a odešlu. Takže těžko se mě to fakt soudí ty věci jo.

T: A co všechno Vám doprovodná organizace nabízí?

R: Tak školení.

T: Potom třeba jsou nějaké ty tábory. Jestli to využíváte?

R: Né to né. Mám velkého syna a on má svoje specifické zájmy. On by mně takto nikdy jakože nejel. Má svoje kamarády, svůj okruh, s kterými chce trávit svůj volný čas o prázdninách, a těžko ho budu nutit, že pojede někam s pěstounama jo, ve čtrnácti letech, fakt ne. On tak jakože... eee... ne-e. Jo, takže možná že, když by jezdil třeba od malička. Zase jo. Když by to bylo ve skupině, kde třeba teď ty lidi mají tříleté, čtyřleté, pětileté, takové ty malinké děti, ale za nás to tenkrát nebylo, když xxx byl malý jo, takže těžko ho teďka nutit, aby se zúčastňoval s děckama, které on vůbec nezná. Takže tak. Takže pro mě taktěž teďka těžké. Kdo má menší asi to přivítá.

T: No a liší se v něčem ty návštěvy, když dojde z OSPODu ta pracovnice nebo když dojde takto?

R: Jak kdo, z kama?

Sociální pracovnice: Jestli se liší, když ti dojde pracovnice z OSPODu, z městského úřadu ode mě?

R: Né

T: Neliší se ty návštěvy?

R: Ne-e.

T: A teď mám otázku.

R: Byla velice příjemná jako tá...

T: Ona je xxx tuším

R: xxx, ano, ano.

T: Jestli je pro Vás přínosem povinné vzdělávání pěstounů?

R: Možná by bylo, kdybych na něho měla čas. A jelikož chodím do práce, tak se nemůžu vzdělávat a tak myslím si, že to bude asi... snažím se ano...se vzdělávat...

T: Takže si myslíte, že těch 24 hodin za rok je hodně?

R: 24 hodin... těžko posoudit.. já chodím do práce.. pro mě je 24 hodin někdy hodně... Ti co mají problémové děti a vlastně potřebují tu pomoc, jelikož já na to mám školu, takže spoustu věcí si dohledám ve svých knížkách. Dokážu, vím, o čem se mluví, když se mluví odborně. Když ne, tak si to fakt najdu ve slovníku nebo v knížkách, které mám ze školy. A dokázala bych si poradit ve spoustě věcí i sama jo. A ti druzí lidi možná, že by přivítali víc hodin, těžko... nedokážu to vůbec soudit, nedokážu, nedokážu. Ale spíš si myslím, že je to o tom osobním kontaktu, že když mají problém, přivítají spíš, než tu přednášku, ten kontakt s těma pracovnicemi, že si promluví mezi čtyřma očima, vyhodnotí si, jakým směrem ta pomoc se bude vyvíjet ohledně toho konkrétního případu toho dítěte. Než přednáška v sále pro moc lidí.

T: A co byste chtěla změnit, aby to pro Vás přínosné to vzdělávání?

R: Nevím... Mně nejlíp vyhovovalo, když sme dělali takové ty teďka za xxx, když se sešli... sešli jsme se bez dětí, třeba na dvě hodiny večer v tom klubu, tam v té klubovně a každý si něco řekl. To bylo hrozně příjemné, protože všichni se bavili se všema, každý něco řekl, nezávazně. Půlka lidí to chtěla jen říct, protože jich to trápilo třeba. Druhá půlka jich utěšila, jim se ulevilo. Mělo to takové že, každý opravdu řekl něco. Všichni jsme se sešli bez rozdílu věku, bez rozdílu toho, jak máme staré děti jo.

T: A ještě, jak hodnotíte finanční zajištění pěstounů?

R: Jako já si myslím, že ta částka pro lidi, kteří mají víc dětí, mají jich nemocné a ta maminka nepracuje, tak to není, bůh ví co. Nebudeme si nic nalhávat. Jelikož my oba dva pracujeme, vyděláváme dost peněz, tady na ten kraj, tak sme schopní z toho spořit tomu dítěti, a jak kdyby část používáme na ten jeho koníček, byť to nestačí teda. Ale museli bysme mu přestat spořit, abysme třeba ty peníze, ale používáme to do koníčků, kde je

ten zbytek jo. Tak samozřejmě nemusel by mět adidasky boty, že jo. To sou takové detajly. Noo já nevím. Tak my to zvládáme, protože oba dva chodíme do práce a máme jedno dítě. Má příspěvek. Dokážeme mu platit kroužek drahý. Prostě všechno.

T: Tak já Vám moc děkuju za rozhovor.

R: No, jestli z toho něco použijete.